

**Szent Miklós Általános Iskola
Nagykarácsony**

PEDAGÓGIAI PROGRAM

PH.

.....
Orbán Istvánné
igazgató

Nagykarácsony, 2020. 09. 01.

Tartalom

1. Az iskola pedagógiai programja	4
1.1 A pedagógiai program törvényi háttere.....	4
1.2 Pedagógiai hitvallásunk.....	4
1.3 A pedagógiai program elfogadása, jóváhagyása és nyilvánossága, ...	5
2. Az iskola nevelési programja	5
2.1 Nevelő-oktató munkánk alapelvei, céljai, feladatai.....	5
2.2 Nevelő-oktató munkánk eszközei, eljárásai	16
2.3 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	18
2.4 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos nevelési elvek és pedagógiai feladatok	22
2.5 Alapfokú elsősegélynyújtási ismeretek elsajátítása.....	24
2.6 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	25
2.7 A diákönkormányzat működése, közösségfejlesztő tevékenysége.....	30
2.8 A pedagógusok, osztályfőnökök intézményi feladatai, a munka tartalma	31
2.9 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos tevékenységek rendje	33
2.10 A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése és oktatása esetén a helyi tanterv a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő program	54
2.11 A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok.....	55
2.12 Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal és az iskola partnereivel	56
2.13 A tanulói felvétel, átvétel általános és helyi szabályai	59
Kilépés, tanulói jogviszony megszűnése, megszüntetése	61
2.14 A tanulmányok alatti vizsgák rendje	61
3. Az iskola helyi tanterve	64
3.1 A kötelező és választható tantárgyak heti óraszámai	64
3.2 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei.....	72
3.3 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	73
3.4 A mindennapos testnevelés, testmozgás megszervezése.....	75
3.5 A választható tantárgyak, foglalkozások szabályai	76
3.6 Az egyéb foglalkozások szervezési elvei	77
3.7 Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei.....	78
3.8 A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	80
3.9 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái.....	82
3.10 A tanuló tanulmányi munkájának értékelése.....	83
3.11 A magatartás, szorgalom minősítésének követelményei és formája	85
3.12 A tanulók jutalmazásának elvei.....	87
3.13 Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai.....	88

3.14 Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek, témnapok, témahetek, projektoktatás	90
3.15 Az otthoni, napközöttthonos, tanulószobai felkészülés elvei és korlátai.....	90
3.16 A magasabb évfolyamba lépés feltételei	91
3.17 A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése, képzése.....	87
3.18 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	88
3.19 A Pedagógiai Program érvényessége, módosítása	94

1. Az iskola pedagógiai programja

1.1 A pedagógiai program törvényi háttere

- *2011. évi CXCV. törvény a Nemzeti Köznevelésről*
- *229/2012. (VIII. 28.) kormányrendelet a Nemzeti Köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról*
- *20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról*
- *110/2012. (VI. 4.) kormányrendelet a Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról*
- *7/2014. (I. 17.) Kormányrendelet, amely módosította, illetve kiegészítette a Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Kormányrendeletet*
- *51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről*
- *A Kormány 5/2020. (I.31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról*
- *32/2012.(X.8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról*

1.2 Pedagógiai hitvallásunk

„Az iskola arra való, hogy az ember megtanuljon tanulni, hogy felébredjen tudásvágya, megismerje a jól végzett munka örömét, megízlelje az alkotás izgalmát, megtanulja szeretni, amit csinál, és megtalálja azt a munkát, amit szeretni fog.”

/Szent-Györgyi Albert/

Intézményünk alapításának, fenntartásának célja az, hogy a szülők élhessenek gyermekük **vallási nevelésének, oktatásának** megválasztásával. Nyitottak vagyunk mindazok előtt, akik intézményünk **értékrendjét és nevelési célkitűzéseit elfogadják**, együttműködnek.

A nevelés a nevelő és tanuló **személyes kapcsolata**. Ebben a személyes kapcsolatban a tanuló akkor azonosul a nevelővel, célkitűzéseivel és értékrendjével, ha ezt **bizalommal** teheti. E bizalomra épülő kapcsolatban a tanuló **teljes személyiségében** fejlődik, de a nevelő személyisége is gazdagodik.

A természet titkainak felkutatása, a világ csodálatos voltának bemutatása csak **változatos, sokoldalú, önálló és társas cselekvésekben szerzett, közvetlen tapasztalatok** segítségével valósítható meg.

Intézményünk és nevelőink **pedagógiai kultúráját** az **egyéni bánásmódra** való törekvés, a gyermek, a tanuló **elfogadása, a bizalom, a szeretet, az empátia, az életkornak megfelelő követelmények** támasztása, a **feladatok elvégzésének ellenőrzése** és a tanulók fejlődését biztosító sokoldalú, **követelményekhez igazodó értékelése** jellemzi. (Nkt. 1. § (3) bekezdés)

1.3 A pedagógiai program elfogadása, jóváhagyása és nyilvánossága,

A pedagógiai programot a Szent Miklós Általános Iskola **nevelőtestülete fogadja el**, az intézményvezető hagyja jóvá.

A pedagógiai program a **fenntartó egyetértésének időpontjával** lép hatályba és visszavonásáig érvényes.

A **pedagógiai program** megtekinthető:

- az iskola fenntartójánál;
- az iskola tanári szobájában;
- az iskola irattárában;
- az iskola igazgatói irodájában.

A **pedagógiai program** nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető, az intézmény honlapjáról letölthető.

A **pedagógiai programról**, annak egyes pontjairól minden tanuló, vagy szülő részletes tájékoztatást kérhet – előre egyeztetett időpontban – az intézmény igazgatójától vagy az igazgató-helyettestől.

2. Az iskola nevelési programja

2.1 Nevelő-oktató munkánk alapelvei, céljai, feladatai

Alapelvek

A diák személyisége a pedagógus személyiségének megnyilvánulásai által fejlődik. Ezért különleges felelősség hárul mind szakmailag, mind morálisan a pedagógusokra.

A Szent Miklós Általános Iskolában tanító pedagógusok mindennapi nevelő és oktató munkájában az alább felsorolt pedagógiai alapelveket szeretnénk érvényre juttatni:

- tervszerű és következetes nevelő-oktató munkával fejlesztjük a tanulók alapkészségeit,
- tiszteletben tartjuk a tanuló személyiségét, egyéni képességeit,
- diákjainkkal előre megismertetjük a velük szemben támasztott követelményeket, így tudhatják, mi az elvárásunk velük szemben,
- a tanulás megszerettetése érdekében az elismerést, a dicséretet helyezzük előtérbe,
- iskolánkban olyan ismereteket közlünk, melyek megalapozzák a tanulók széleskörű műveltségét, keresztény világszemléletét, elősegítik értelmi és erkölcsi eligazodásukat az őket körülvevő világban,
- minden tanuló számíthat a pedagógusok segítségére tanulmányi munkájában és életének egyéb gondjaiban,
- diákjainkat arra neveljük, hogy vegyék észre, értékeljék és gyakorolják a jó (erkölcsös) cselekedetet, ismerjék fel, kerüljék el, segítsék megelőzni a rosszat,
- az iskolai életben a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására törekszünk,

- tanulóinkat megismertetjük nemzeti és egyházi kultúránk, történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel, hagyományaival, hogy ezek megbecsülése révén kialakítsuk a haza, a szülőföld iránti szeretetet,
- harmonikus, önmagukat és másokat megismerni, elfogadni képes személyiségeket kívánunk nevelni,
- folyamatosan részt kívánunk venni lakóhelyünk életében, a szülőkkel ápoltságokon keresztül, illetve a különféle települési rendezvényekben, megmozdulásokba való bekapcsolódással,
- megismertetjük tanulóinkkal az Egyház életét, ösztönözzük őket az egyéni-, közösségi hitéleti tevékenységben való részvételre.

Célok

A nevelést és oktatást egységben kezeljük: „az iskola azért tanít, hogy neveljen, belülről alakítsa az embert”.

Intézményünkben a nevelés - oktatás **ingyenes**. Nevelő és oktató munkánkban a **nemzeti köznevelésről szóló törvény** hatálya alá tartozunk.

A **2012 Nemzeti alaptanterv** meghatározza a köznevelés országosan érvényes **fejlesztési területeit, nevelési céljait, elveit**, a fejlesztendő **kulcskompetenciákat**, a közvetítendő műveltség **fő területeit, tartalmát**, a pedagógiai folyamat **tartalmi szakaszolását** és a szakaszokban megvalósítandó **fejlesztési feladatokat, közműveltségi tartalmakat**.

„A **2020 NAT** a **magyar kulturális és pedagógiai örökség gyökereiből** táplálkozik, annak hagyományaira épül. Meghatározza azokat a **nevelési-oktatási alapelveket**, amelyek a nemzeti köznevelésről szóló törvény 5. § (4) bekezdésében foglaltaknak megfelelően biztosítják az iskolai nevelés-oktatás **tartalmi egységét**, az **iskolák közötti átjárhatóságot**. Emellett **meghatározza az elsajátítandó tanulási tartalmakat**, valamint **kötelező rendelkezéseket állapít meg az oktatásszervezés körében**. **Lefekteti a köznevelés elvi és tartalmi alapjait** és kereteit, azaz **meghatározza az alpműveltség kötelezően közvetítendő tartalmait az alap- és középfokú oktatási intézmények számára**, beleértve a **különleges bánásmódot igénylő** tanulókat ellátó intézményeket is. A **köznevelés szemléleti alapjainak meghatározásával kiegészíti** a gyermekek, tanulók **családban megvalósuló nevelését**, erősíti ezzel **a hazához és a nemzet történelméhez való kötődést**, a **generációk közötti kapcsolatot**, a **közös kulturális gyökereket, az anyanyelv használatát**.”

A 2012- es Nemzeti alaptanterv a **köznevelés célját** alapvetően a **nemzeti műveltség** átadásában és megőrzésében, az **egyetemes kultúra** közvetítésében, az **erkölcsi érzék** és a **szellemi-érzelmi fogékonyság** elmélyítésében jelöli meg, hogy a felnövekvő nemzedék:

- ✚ a haza felelős **polgára legyen**;
- ✚ kifejlődjék benne a **hazafiság** érzése;
- ✚ reális **önismeretre, erkölcsi ítélőképességre** tegyen szert;
- ✚ megtalálja helyét a **családban**, a szűkebb - tágabb **közösségekben**, a **munka világában**;
- ✚ törekedjék **tartalmas és tartós kapcsolatok** kialakítására;

- ✚ hozzon **felelős döntéseket** maga és a gondjaira bízott embereket illetően;
- ✚ váljék képessé **önálló tájékozódásra, véleményformálásra, cselekvésre**;
- ✚ ismerje meg, értse meg a **természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket**, folyamatokat;
- ✚ tartsa értéknek, feladatnak a **kultúra, az élővilág változatosságának megőrzését**.

A 2020-as Nemzeti alaptanterv a **tanulási tevékenység legfőbb céljának** olyan tanulói **kompetenciák fejlesztését** tűzi ki, amelyek lehetővé teszik az **ismereteknek különböző helyzetekben történő kreatív alkalmazását**.

Az **eredményes tanulás** segítésének elvei között **kiemelkedőnek** tartja a:

- tanulási környezet,
- az egyénre szabott tanulási lehetőségek,
- a képesség-kibontakoztatás támogatásának fontosságát.

A Nemzeti alaptantervekben meghatározott **fejlesztési területek** (nevelési célok) áthatják a pedagógiai folyamatot, **közös értékeket** jelenítenek meg. Ezen célok elérése érdekében a folyamatban jelen kell lennie az **ismeretszerzésnek, a gyakoroltatás-cselekedtetésnek, a példák érzelmi hatásának**.

A Nemzeti alaptantervben meghatározott **nevelési célok**:

- **erkölcsi nevelés**;
- **nemzeti öntudat, hazafias nevelés**;
- **állampolgárságra, demokráciára nevelés**;
- **az önismeret, és a társas kultúra** fejlesztése;
- **a családi életre** nevelés;
- **a testi és lelki egészségre** nevelés;
- **felelősségvállalás** másokért, önkéntesség;
- **fenntarthatóság, környezettudatosság**;
- **pályaorientáció**;
- **gazdasági és pénzügyi nevelés**;
- **médiatudatosságra** nevelés;
- **a tanulás tanítása**.

A **kompetenciák** a személyiség meghatározott funkcióit szolgáló **motívum- és képességrendszerek** (Nagy József, 2002.).

Az egyén szintjén öt fő összetevőre bonthatók:

- személyiségvonások, **pszichikai-fizikai jellemzők**;
- az **egyen önértékelése, személyes értékrend**;
- **motivációk, célkitűzések**;
- **készségek, jártasságok**;
- **ismeretek**, információk.

Kulcskompetenciákon azokat az **ismereteket, készségeket, képességeket** értjük, melyek birtokában az állampolgárok **gyorsan alkalmazkodhatnak** a modern világ felgyorsult változásaihoz, és a változások irányát, tartalmát **befolyásolhatják**. A tudásalapú társadalomban felértékelődik az **egyen tanulási képessége**, mely az **élethosszig tartó tanulás** folyamatában formálódik.

Iskolai nevelő-oktató munkánk alapvető célja a **kulcskompetenciák** fejlesztése, melyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, a társadalmi beilleszkedéshez, a munkához. Fejlesztésük nem egyetlen tantárgy feladata.

Az iskolai oktatás területén megfogalmazott **kulcskompetenciák** az alábbiak:

NAT 2012:

- *Anyanyelvi kommunikáció*
- *Idegen nyelvi kommunikáció*
- *Matematikai kompetencia*
- *Természettudományos kompetencia*
- *Digitális kompetencia*
- *A hatékony, önálló tanulás*
- *Szociális és állampolgári kompetencia*
- *Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia*
- *Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség*

NAT 2020:

- *A tanulás kompetenciái*
- *A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegennyelvi)*
- *A digitális kompetenciák*
- *A matematikai, gondolkodási kompetenciák*
- *A személyes és társas kapcsolati kompetenciák*
- *A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái*
- *Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák*

A Nemzeti alaptantervben megfogalmazott közös értékek, nevelési elvek, célok és feladatok iskolánk Pedagógiai Programjában az oktatásért felelős miniszter által kiadott **kerettantervek** és az **intézményi sajátosságok** (egyházi iskola) **együttes** alkalmazásával érvényesülnek.

Iskolai képzésünk **célkitűzése**, hogy a programunkban felsorolt értékek közül minél többet eljuttassunk a tanulókhöz, az életkori sajátosságaiknak legmegfelelőbb formában.

- Iskolánk biztosítani kívánja, hogy tanulóink az általános emberi jogok és gyermeki jogok egyezményeinek megfelelően a lelkiismereti szabadság és a tanszabadság jegyében korszerű tudást nyújtó, sokoldalú és tárgyilagos iskolai oktatásban, szeretetteljes, gyermekközpontú nevelésben részesüljenek.

- A hatékony, egyéni képességekre épülő (felzárkóztatás, tehetséggondozás) oktatás megvalósulása érdekében részleges integrációban kívánjuk oktatni a súlyosabb problémával (F-70, autista) küzdő tanulóinkat. Ennek megvalósításával a tanórák alatti differenciálás során, és a szakkörök számának bővítésével még a tehetséges tanulóknak is lehetőséget biztosítunk képességeik kibontakoztatására.

- Iskolánkban fontos szerepet kap a környezet-, és természetvédelem. Szelektív hulladékgyűjtéssel, projektnapok megvalósításával is felhívjuk diákjaink figyelmét környezetünk védelmére, természeti értékeink megóvására. Pályázatokba való

bekapcsolódással igyekszünk az ÖKO iskola feltételrendszerének alapjait megteremteni (Iskolakert program).

- Fontos célnak tartjuk egymás tiszteletben tartását, a másság elfogadását biztosító pedagógiai- és tanulókörnyezet kialakítását.

- Az elméleti tantárgyak oktatásán túl fontos szerepet kap a gyakorlati életre nevelés, melynek formája a technika és tervezés tantárgy fiú-leány csoportbontásban történő tanítása. Ennek keretében a lányok megtanulhatnak és kipróbálhatnak alapvető konyhai műveleteket, a fiúk pedig egyszerűbb barkácsolási feladatokat, kerti munkákat végeznek.

Helyi tantervünkben fogalmazzuk meg a célokhöz kapcsolódó stratégiai lépéseket, szerkezetet, oktatásszervezési feladatokat.

Általános nevelési célok:

- saját egyéniség kibontakoztatása, (önismeret, önbecsülés, önbizalom)
- felelősségvállalás erősítése saját sorsának alakításában (önállóság, kitartás, szorgalom, kreativitás),
- testmozgás, egészséges életmód iránti igény kialakítása,
- emberi kapcsolatokra, a barátságra való fogékonyság kialakítása, (önzetlenség, megértés, őszinteség, figyelmesség)
- a család tiszteletének, a szülők megbecsülésének, szeretetének megerősítése,
- a felnőttekkel, pedagógusokkal szemben tanúsított tiszteletteljes magatartás kialakítása,
- a magyar múlt és a magyar kultúra megismerése által egészséges nemzeti önbecsülés, nemzeti érzés és hazaszeretet kialakítása,
- ösztönzés az egyházközségek életébe való bekapcsolódásra.

Arra törekszünk, hogy diákjaink felnőtt korukban olyan emberré váljanak, aki:

- életigenlő, bizakodó, örülni tudó, képes feloldani a konfliktusokat;
- a kor tudományos eredményein alapuló ismeretekkel és világképpel rendelkezik;
- személyes döntésen nyugvó világnézet kialakítására képes;
- fontosak számára a keresztény európai kultúra erkölcsi értékei;
- saját és társai munkáját, eredményeit megbecsüli;
- a másik ember személyiségét elfogadni képes;
- szolidáris a hátrányos helyzetűekkel;
- együttműködésre, felelős és önálló feladatvégzésre kész;
- szereti családját, hazáját, érte cselekvésre, áldozatra is kész;
- a más népeket megbecsüli, és békében kíván azokkal élni;
- ismeri szűkebb közössége, az ország múltját, gazdasági, politikai és kulturális helyzetét, és a gazdasági és szellemi fejlődést előmozdítani képes;
- a pillanatnyi érdekek és a jövőt biztosító értékek között különbséget tud tenni;
- tevékeny, alkotó emberként kívánja élni életét.

Az alsó tagozathoz kötődő nevelési célok

1-2. évfolyam:

- A gyermek fokozatos átvezetése az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás szervezeti kereteibe, szokásrendjébe.

- Felhasználva az iskolába kerülő gyermek természetes tanulási motiváltságát, a megismerés és a megértés iránti érdeklődésének, nyitottságának fejlesztése.
- Tartalmat és időt adni a gyerekeknek játékra, mozgásigényük kielégítésére.
- A tanulók egyéni fejlesztési szükségleteinek feltérképezése.
- A gyerekek közötti különbségek elfogadása és elfogadtatása.
- Kellő idő biztosítása a tanulási feladatok egyéni pszichológiai feltételeinek beéréséhez.
- Személyre szóló fejlesztéssel, értékeléssel esélyt adni az egységes műveltségi alapok megszerzéséhez.

3-4. évfolyam:

- Differenciált tervezéssel, tanulásirányítással fokozatosan növelni a tanulói terhelést.
- A tanítási tartalmak feldolgozása együttműködésre épülő kooperatív technikákkal.
- A tanulók önismeretét és fejlődését elősegítő értékelések alkalmazása.
- Problémahelyzetekből kiinduló, kreativitást ösztönző feladatokkal fejleszteni a kulcskompetenciákat.
- Az ismeretszerzés korszerű forrásainak, eszközeinek használata.
- Az elemi tanulási módszerek és technikák megtanítása és gyakoroltatása.
- A tanulók fokozatosan gyarapodó ismereteinek rendszerbe szervezése.
- Tevékenységek célszerűen kialakított rendszerében fejleszteni a gyermekekben a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot.
- Fogékonyság az emberi kapcsolatokra, a barátságra. Hűség, önzetlenség, megértés, tapintat, őszinteség, egymás elfogadása, udvariasság, figyelmesség.
- Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben. Udvariasság, figyelmesség.
- A személyes bizalomra építve a keresztény magatartásminták, szokások megerősítése.
- A tanulási nehézségekkel küzdő, sajátos nevelési igényű tanulók támogatása, a szokásostól eltérő ütemű fejlődésükből adódó hátrányok csökkentése.

A felső tagozathoz kötődő nevelési célok:

5-6. évfolyam:

- A felső tagozat szervesen folytatja a kulcskompetenciák, az alapkészségek és képességek fejlesztését.
- Hangsúlyosabbá válik az anyanyelvi kommunikációhoz szükséges képességek, a kritikus gondolkodás és a problémamegoldás alapképességeinek fejlesztése.
- Előtérbe kerül a komplex információk kezelésével kapcsolatos képességfejlesztés.
- A tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során a tanulók önismeretének fejlesztése.
- A társadalmi környezettel való harmonikus kapcsolathoz szükséges képességek továbbfejlesztése. (együttműködési készség, segítőkészség, szolidaritásérzés, megbízhatóság, becsületesség, szavahihetőség).
- Tudatosítani a tanulóknál a közösségek demokratikus működésének értékét és néhány általánosan jellemző szabályát.
- A keresztény emberkép, értékrend és világnézet tapasztalatokra épülő bemutatása.

- A szülőföld és Magyarország megismerése, szeretete, megóvása. A nemzeti kultúra ápolása: a nemzeti múlt megismerése, megértése, emlékeinek, hagyományainak, jelképeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. Egészséges nemzeti önbecsülés és hazaszeretet, és annak nyílt megvallása. Küzdelem a magyar nyelv szépségéért, tisztaságáért.
- A kisebbségben élő magyarságért érzett felelősség- és közösségvállalás.

7-8. évfolyam:

- Hangsúlyossá válik az egyre összetettebb tudástartalmakkal összefüggő kompetenciák fejlesztése, bővítése, hatékonyságuk növelése.
- Előtérbe kerül az elvont fogalmi és elemző gondolkodás.
- Tisztázásra kerül az egyéni és közérdek, a többség és kisebbség fogalma és ezek egymáshoz való viszonya.
- Felkészülés a jogok és kötelességek törvényes gyakorlására.
- Más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismertetése, az Európához tartozás tudatának erősítése, az emberiség közös problémáinak bemutatása.
- A tanított idegen nyelv, beszéd legalább köznapi szinten való ismerete, fejlesztése.
- A tanulók felkészítése érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően a középiskolai továbbtanulásra.
- A keresztény emberképen alapuló személyes értékrend kialakítása.

Feladatok

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka feladata, hogy az általános és konkrét pedagógiai célok elérését minél optimálisabb mértékben elősegítse.

Pedagógiai munkánk során kiemelt jelentőségük van a Nemzeti alaptanterv által megfogalmazott **általános (kiemelt) fejlesztési feladatoknak**, valamint a fenntartó és a szülői közösség által igényelt és elvárt **sajátos feladatainknak**. A kiemelt fejlesztési feladatok a kulcskompetenciákra épülnek, nem egy tantárgy tananyagához köthetők.

- A tanulás során használt helyiségeket lehetőség szerint úgy kell kialakítani, hogy a különböző tanulásszervezési eljárások alkalmazásához rugalmasan és gyorsan alakíthatók legyenek, illeszkedjenek az osztályba járó tanulók korosztályi és egyéni szükségleteihez, nyugodt, biztonságos és támogató tanulási környezetet teremtsenek.
- Lehetőség szerint a tanulók a foglalkozásokon IKT és digitális eszközöket, internetkapcsolatot és prezentációs eszközöket vehessenek igénybe.
- A tanulók értékelését egyéni fejlődésük és sikeres tanulási teljesítményük érdekében az igazságosság, az esélyteremtés és a méltányosság alapelveit szem előtt tartva, emberi méltóságuk tiszteletben tartásával, az értékelés személyes jellegének figyelembevételével szükséges megvalósítani.
- A tanulók tanulási tevékenységekben való aktív részvétele érdekében a tevékenységközpontú tanulásszervezési formákat kívánatos előnyben részesíteni.
- A tanulóval szemben támasztott elvárások egyértelműsége, az azokhoz igazodó mérési stratégiák a tanulási folyamat elején ismertté kell, hogy váljanak.

- Az aktív tanulási alapelvek szerint szerveződő, több tantárgy, tanulási terület ismereteinek integrálását igénylő témákat, jelenségeket feldolgozó tanórák, foglalkozások, témnapok, témahetek, tematikus hetek és projektek alkalmazása fontos feladat.

A nevelő-oktató munka tartalmi szakaszaihoz kötődő általános és sajátos feladataink az 1-4. évfolyamon az alábbiak:

- A **tanulói énkép és önismeret fejlesztése**. Szeretetteljes nevelői bánásmóddal el kell érni a tanulási sikerek megélését, hogy a diákok felfedezhessék belső értékeiket, megtalálják helyüket az iskolai közösségekben, megszeressék a tanulást. A társakkal és a nevelőkkel való közös munka során próbálják ki, mire képesek, tapasztalják meg a feladatokkal való megküzdés élményét, tegyék próbára önállóságukat, éljék meg a sikertelenséget.

- A **hazaszeretet, a nemzeti azonosságtudat** kialakítására a kisiskolások különösen nyitottak, fogékonyak. Minden lehetőséget ki kell használni ahhoz, hogy számukra a haza fogalma kialakuljon, magába foglalja a nemzeti kultúra értékeinek átörökítését, ösztönözze a nemzeti hagyományok ápolását. A hazaszeretet példáinak megmutatása mellett tevékenységekben megnyilvánuló gyakorláshoz is teremtsen feltételeket, nyitottak legyenek a határon túlra szakadt magyarság életmódja, kulturális szokásai, néphagyományai, nyelvi megnyilvánulásai iránt.

- A jól megalapozott nemzeti azonosságtudatra épülhet fel az a fogékonyság és nyitottság, mely befogadóvá tesz más kultúrák – köztük a **hazánkban élő nemzetiségek és népcsoportok** – hagyományai és értékei iránt. Ez nyithat utat a későbbiekben az **európai identitás** fejlődéséhez, az **egyetemes emberi kultúra** értékeinek elfogadásához. A sikerességet segíti elő az **idegen nyelvek** ebben a szakaszban, megfelelő pedagógiai módszerekkel és eszközökkel elkezdődő oktatása.

- A sokféle közös tanulási és szabadidős iskolai tevékenységben való részvétel kiváló lehetőséget ad az **állampolgárságra, demokráciára nevelésre**. Elsajátíthatják azokat az alapvető ismereteket, magatartási normákat, szabályokat és szokásokat, amelyek megalapozhatják a társadalmi, természeti és technikai környezetükkel kapcsolatos pozitív attitűdjeiket, elősegítve szocializációjuk sikerességét.

- Fejleszteni kell a tanulók **veszélyhelyzeti magatartáskultúráját** a különféle stratégiák megismertetésével és gyakoroltatásával. A nevelő feladata, hogy megalapozza a tanulóknál a veszélyhelyzetek megelőzéséhez szükséges felelősséget, cselekvőkészséget.

- A gyerekek **gazdálkodási műveltségét** alapozza meg, ha már kisiskolás korban tisztában vannak a munka értékteremtő, létfenntartó szerepével és korosztályuknak megfelelő szinten tudnak bánni a pénzzel. Ismerniük kell a fizetőeszközöket, azok nagyságrendjét. Tapasztalatokat kell szerezniük családjuk pénzfelhasználásáról, tervezhetőségéről, a pénzzel, az idővel, az anyaggal, az erővel való takarékosaságról, a közösség vagyonának keletkezéséről, megbecsüléséről. A **gazdasági nevelés** fontos területe a tudatos fogyasztói szemlélet megalapozása. Eredményességében meghatározó a kisiskoláskori szemléletformálás szerepe. Ezért korán el kell kezdeni a gyerekek környezetkímélő, helyes vásárlási szokásainak alakítását,

a reklámok szerepének, káros hatásainak tudatosítását, a termékek kiválasztási szempontjainak megismertetését, a szükségletek kielégítésében a takarékosági szempontok jelentőségének felismertetését és gyakoroltatását.

- A **természet értékei, problémái iránti fogékonyságnak, a környezetkímélő magatartásnak** a tovább fejlesztésében kiemelt szerepe van a személyes tapasztalatoknak, értékeléseknek, a pozitív magatartásformák folyamatos gyakorlásának. **A környezettudatosságra neveléshez** fel kell használni a tanulók környezetében megfigyelhető, jól érzékelhető környezeti jelenségeket, a gyerekek öntevékenységre, ötleteire építő projekt-jellegű tevékenységekkel.

- A **hatékony önálló tanulási kompetencia** leginkább az érdeklődés, a kíváncsiság, a sikeres feladatvégzés által motivált közös és egyéni tanulási tevékenységek keretében, problémahelyzetek megoldásával, kreativitást igénylő érdekes feladatokkal, a már megszerzett tudás ismételt alkalmazásával, új helyzetekben való felhasználásával fejleszhető. E tevékenységek közben kell kialakítani a későbbi **munkavégzéshez** fontos akarati, érzelmi és képességi összetevőket: tervezés, döntés, önellenőrzés, értékelés, együttműködés, megbízhatóság, sikerek megélése, a kudarcok elviselése, újrakezdés, kitartás. A tanulóknak **szabadon választható témákban, kötetlen szervezésű** és társas tanulási helyzetekben is ki kell próbálniuk képességeiket. Meg kell ismertetni a **tanulás korszerű eszközeit, iskolán kívüli színtereit** és lehetőségeit (pl. könyvtári szolgáltatások, IKT, múzeum, színház, művelődési központ).

- A tanulás tanításában a nevelő fontos feladata, hogy fejlessze a tanulás belső motívumait és teremtsen lehetőséget az olvasás-szövegértés fejlődésének függvényében az alapvető **tanulási technikák tapasztalati megismerésére**, kipróbálására, valamint időben kezdje el a **tanulási szokásrend** kialakítását (pl. tanulási sorrend, időtervezés, könyvtárhasználat, szöveghasználat, önellenőrzés, hibajavítás) mind a tanórai, mind a napköziotthonos, tanulószobai nevelés során.

- Az iskola lehetőséget teremt a gyermekek mozgásigényének kielégítésére és fejlesztésére, mely a tanulók **egészséges testi fejlődését** befolyásolja. A mozgáskultúra célirányos, szervezett fejlesztése mellett mindennap kellő időt kell biztosítani a **kötetlen játékra és a szabadlevegőn szervezett mozgásra**. A tanulók egészséges testi fejlődése érdekében nevelő-oktató munkánk kiterjed az **egészséges életmód**, a helyes táplálkozás, az egészséges napirend, a test, a ruházat, a környezet ápolása iránti érdeklődés, igény felkeltésére, a kapcsolódó szokások alakítására, az ismeretek tudatosítására.

- Az alapozás igényével már a kisiskolások nevelésében is megjelenik az **állampolgári nevelés**. Itt elsősorban a társadalmi tapasztalatok szerzése (pl. foglalkozások, munkakörök megismerése, a társadalmi munkamegosztás eseteinek megfigyelése, a felnőtt szerepekhez kapcsolódó szerepjátékok, magatartásformák kipróbálása), a magatartási minták közvetítése a cél. A nevelés fontos, új területe a **kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia** összetevőinek fejlesztése. Olyan személyiségvonások formálása, amelyek a későbbiekben nélkülözhetetlenek a társadalmi tevékenységekben való részvételhez, az egyén boldogulásához (pl. érdekérvényesítés, kockázatvállalás, kreativitás, probléma-felismerés, a tervezés és végrehajtás végig vitele, megbízhatóság, precizitás, felelősségvállalás, kitartás, újrakezdés). A

fejlesztés keretét a célirányosan szervezett tanulási és szabadidős tevékenységek és a természetes élethelyzetek adják.

- A **lelki egészség** fontos összetevője a kortárskapcsolatok szerveződése, a közösségben elfoglalt pozíció, a barátkozás sikeressége. Olyan pedagógiai eljárásokat alkalmazunk, amelyek csökkentik a mellőzést, a kirekesztést, a sértő elzárkózást vagy a bántó indulati megnyilvánulásokat, és növelik az adott tanulócsoportban az együttműködési készséget, egymás elfogadását, segítését, a kölcsönös megbecsülést. A tanulók egészséges tanulási környezetének megszervezéséhez, a szeretetteljes bánásmód és szorongásmentes légkör megteremtéséhez hozzátartozik, hogy a nevelőink figyelemmel kísérik a gyermekek **otthoni neveltetését**, hogy adott esetben teljesíthessék védő-segítő feladatukat.

- Iskolánk sajátos feladata tanulóink számára a **katolikus-keresztény emberkép és értékrend** bemutatása és megismertetése. A kisiskoláskor érzelmi-értelmi-akarati jellemzőit figyelembe véve, ebben a pedagógiai szakaszban **megalapozzuk a vallási ismereteket** a hagyományos és modern pedagógiai eszközök (rajz, kép, film, dramatizálás) segítségével, valamint építve a gyermekek közvetlen környezetükben (család, rokonok, osztály és templomi közösség) szerzett tapasztalataira, **elősegítjük** a hitélet erősítését szolgáló egyéni és közösségi **életélmények megszerzését**.

A nevelő-oktató munka tartalmi szakaszaihoz kötődő általános és sajátos feladataink az 5-8. évfolyamon az alábbiak:

- A személyiség fejlődését az **énkép és önismeret** területén azzal segíthetjük elő, ha **önmaguk megismerésére motiváló** tanulási környezetet szervezünk a tanulók számára. Az **erkölcsi normák és nevelési értékek** abban az esetben épülnek be a fejlődő személyiségbe, ha a tanulási tartalmak elsajátítása során a tanulók maguk is **aktív részeseivé** válnak ezen értékek megnevezésének és azonosításának. Ahhoz, hogy tanulóink képesek legyenek énképükbe integrálni az újabb és újabb ismereteket, folyamatosan gondoskodnunk kell arról is, hogy egyre **kompetensebbnek** érezzék magukat saját nevelésük, sorsuk és életpályájuk alakításában. Az önmegismerés és önkontroll, a feladatokkal vállalt felelősség, magatartást irányító tevékenység. A kiskamaszok énképe a róluk alkotott vélemények ellenére, az önmagukkal szemben támasztott követelmények, elvárások hatására is formálódik.

- A tanulókkal megismertetjük népünk kulturális örökségének **jellemző sajátosságait**, nemzeti kultúránk **nagy múltú értékeit**, a kiemelkedő magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók tevékenységét, munkásságát, hazánk földrajzát, irodalmát, történelmét, mindennapi életét. El kell sajátítaniuk és gyakorolniuk kell azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza, és a hazánkban élő nemzetiségek **megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek**. Megalapozzuk tanulóinkban a nemzettudatot, elmélyítjük a nemzeti önismeretet.

- Tanulóinkat a hazánkban és szomszédságunkban élő **más népek, népcsoportok** értékeinek és eredményeinek megbecsülésére neveljük. Mivel Európa a magyarság tágabb hazája, a tanulókat megismertetjük az Európai Unió kialakulásának történetével, alkotmányával, intézményrendszerével, az uniós politika szempontrendszerével, hogy diákként és felnőttként tudjanak

élni a megnövekedett lehetőségeikkel, és **magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká**. Nem kevésbé fontos az sem, hogy európai identitásuk megerősödésével legyenek nyitottak és elfogadók az **Európán kívüli kultúrák** iránt is.

A fejlesztés kiemelt területei: a személyiség és az emberi jogok tiszteletére nevelés, a nemzeti identitás, a történelmi és állampolgári tudat erősítése, a szociális érzékenység, az életkornak megfelelő társadalmi problémák iránti nyitottság. A tanulók ismerjék meg az **egyetemes emberi civilizáció** legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit. Szerezzenek információkat az emberiség közös, globális problémáiról, az ezek kezelése érdekében kialakuló nemzetközi együttműködésről.

- Az 5-8. évfolyamon a **társadalmi együttélés** közös szabályait és követelményeit tudatosítjuk a tanulóknak. Olyan részképességek fejlesztését végezzük, mint a **konfliktuskezelés**, az **együttműködés**, a **közéleti szerep gyakorlása**, a demokratizmus gyakorlatában elsajátítható felelősségvállalás, az előítéletek és rasszizmus elutasítása. A gazdasági nevelésünk részeként a gazdálkodás és a pénz világra vonatkozó tudás-elemeket beépítjük a helyi tanterv tartalmába.

- A környezettudatosságra nevelés átfogó célja, hogy az élő természet és a társadalmak **fenntartható fejlődését** segítse megértetni a nevelésben. Ezt úgy valósítjuk meg, hogy figyelmet fordítunk a tanulók **természettudományos gondolkodásmódjának** fejlesztésére. Így a tanulók érzékennyé válnak környezetük állapota iránt, képesek lesznek a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére, a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére, a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességeik vállalására és jogaik gyakorlására. A környezeti nevelés során a tanulók megismerik azokat a folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak, konkrét hazai példákra pedig a társadalmi-gazdasági modernizáció pozitív és negatív környezeti következményeit. Tanulóinkat a közvetlen környezetük értékeinek megőrzésére, gyarapítására neveljük **gyakorlati tevékenységek** által.

- Kiemelt fejlesztési feladatunk a tanulás tanítása, az **eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása**, gyakoroltatása. **Személyre szólóan** kutatjuk fel, választjuk ki a fejlesztés tárgyi-cselekvéses, szemléletes-képi és elvont-verbális útjait. Felsőss tanulóinknál hangsúlyosabbá válnak a **gondolkodási képességek fejlesztése**. Minden nevelőnk feladata, hogy felkeltve az érdeklődést a különböző szaktárgyi témák iránt, **útbaigazítást adjon** annak szerkezetével, megértésével és elsajátításával kapcsolatban.

- Az **egészséges életvitellel** kapcsolatos nevelőmunkánkkal az alsóbb évfolyamok fejlesztését folytatjuk. Ennek részeként nemcsak a **betegségek megelőzésének módjára** tanítjuk a gyermekeket, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értékékként való tiszteletére. A pedagógusok felkészítik a tanulóinkat arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, **egészséges életvitelt** kialakítani. Megismertetjük tanulóinkkal a környezetük - elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés - leggyakoribb, egészséget, testi épséget **veszélyeztető tényezőit** és ezek elkerülésének módjait. Támogatást nyújtunk a gyerekeknek - különösen a serdülőknek - a **káros függőségekhez** vezető szokások (pl. dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, rossz táplálkozás)

kialakulásának megelőzésében. Nagy figyelmet fordítunk a felelős, örömteli párkapcsolatokra és a **családi életre** történő felkészítésre.

- A **felnőtt lét szerepeire való felkészülés** egyik fontos eleme a pályaaorientáció. Általános célunk, hogy segítsük a tanulókat további iskola- és pályaválasztásukban. Ennek részei: az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló **önismeret fejlesztése**; a legfontosabb pályák, foglalkozási ágak tartalmának, követelményeinek **sokoldalú megismerése**; a lehetőségek és a valóság, a **vágyak és a realitások összehangolása**. Ma már azt is tudatosítanunk kell a tanulóinkban, hogy életpályájuk során többször **pályamódosításra kényszerülhetnek**. Iskolánkban - a tanulók életkorához és a lehetőségekhez képest - átfogó képet nyújtunk a **munka világról**. Olyan feltételeket, tevékenységeket biztosítunk, amelyek elősegítik, hogy a tanulók kipróbálhassák képességeiket, fejlesztve ezzel ön- és pályaismereteiket. A különböző tantárgyak, órán és iskolán kívüli területek, tevékenységek **összehangolásával, a szociális és társadalmi kompetenciák** tudatos, pedagógiaileg megtervezett **fejlesztésével** segítjük a pályaaorientáció eredményes folyamatát. A szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztésének fontos részét képezik a gazdasággal, az öntudatos fogyasztói magatartással, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a **vállalkozási, a gazdálkodási képességek** fejlesztése.

- Iskolánk kiemelt és nehéz feladata ebben a korban a **keresztény értékrend és emberkép** hiteles és személyesen ható követelményként történő megfogalmazása, átadása. A tanulóinkat körülvevő társadalmi és információs (TV, internet, stb.) környezet, de gyakran a kortárs csoportok is alapvetően gyengítik a katolikus-keresztény nevelési célkitűzéseink erejét. A **kisközösségek és kortársi csoportok** megfelelő kialakítása és szakszerű vezetése a hitoktatók, de minden nevelő fontos feladata. A személyiségfejlődés ezen szakaszában - figyelembe véve a közösségi élet felé fordulás, a szociális érzés és a tettekészség tényezőinek megjelenését - a **keresztény életgyakorlattal kapcsolatos problémák** és megoldási lehetőségek ismeretkörét bővítjük és mélyítjük **szentek, tanúságtevő emberek követésre méltó életének és tetteinek** bemutatásával. Figyelembe vesszük, hogy a tanulók már képesek akarati életükben a **jó és a rossz differenciáltabb szemléletére** és ennek alapján gyakorlatuk formálására. Nevelésükben az **önnevelés** és a **lelkiismeret-formálás** feladatának fontosságát is hangsúlyozzuk. Gondos felkészülést, leleményességet és áldozatkész személyes nevelői állásfoglalást igényel – a **kritikai gondolkodás** és a serdülőkori **önállósodási motívumok** megjelenésének idején, – hogy a hit-ébresztés és átadás feladatában is a tanulókat **értelmük gyakorlására, az összefüggések tisztázására és az igazság fölfedezésére készítsük**. (A katolikus iskola, Róma 1977.)

2.2 Nevelő-oktató munkánk eszközei, eljárásai

A nevelő-oktató munka ismeret-, értékátadó tevékenység, mely akkor lehet eredményes, ha módszereiben, eszközeiben, eljárásaiban tekintettel van a tanulócsoporthoz **összetételére**, a tanulók **életkori sajátosságaira**, biztosítja a **tanulói aktivitást** az ismeretszerzés folyamatában.

Pedagógiai gyakorlatunk szerint ennek eszközei:

- Az oktatás folyamatának legfontosabb tervezési eszköze a helyi tantervhez, a választott tankönyvhöz és az adott tanulócsoporthoz igazított **óraterv**, mely rögzíti a tanulói **értékelés**

formáit, időpontjait. Helyi tantervünk tartalmazza az első két évfolyamon alkalmazott **szöveges értékelés** tartalmi szempontjait.

- A szociális kompetenciák, az egyéni-, társas tanulás, a tanulói önállóság fejlesztése céljából **páros, csoportmunkát, kooperatív tanulási módszereket, multidiszciplináris órákat, team tanítást** alkalmazunk. Ezek a tanulásszervezési eljárások kiegészítik, hatékonyabbá teszik hagyományos nevelő-oktató munkánkat.

- A tanuló teljesítményének **lehetőség szerinti növelése** érdekében rendszeresen, sokoldalúan **értékeljük** a tanulás **eredményességét**, a tudás **minőségét**.

- Mindennapi nevelési gyakorlatunkban fontosnak tartjuk az alábbi magatartásformák kialakítását és megerősítését: szellemi, fizikai, közösség szervezői **munkavégzés**, egyéni és közösségi **értékóvó magatartás**, valamint **segítőkészség** tanuló, felnőtt iránt.

- Napjaink pedagógiai gyakorlata, tapasztalata, valamint a nevelés kiemelt szerepe a nevelő-oktató munka során megkívánja, hogy a módszereket a **nevelés folyamatában betöltött szerepük** alapján csoportosítsuk.

Ennek alapján az alábbi csoportosítás végezhető el:

- A **meggyőzés módszerei** (az oktatás, példaképállítás, önbírálat, beszélgetés, tudatosítás stb.).
- A **tevékenység megszervezésének módszerei** (követelés, ellenőrzés, értékelés, játékos módszerek, gyakorlás stb.).
- **Magatartásra ható, ösztönző módszerek**: ígéret, biztatás, elismerés, dicséret stb.
- A **jutalmazás** formái (szóbeli dicséret, írásbeli dicséret, oklevél, kitüntetés, jutalomkönyv, tárgyi jutalom, táborozás, ösztöndíj, tanulmányút stb.).
- A **büntetés** formái (szóbeli és írásbeli elmarasztalások, fegyelmi eljárás).
- A nevelés **sikerét veszélyeztető körülmények kizárását célzó** módszerek (felügyelet, ellenőrzés, figyelmeztetés, elmarasztalás, tilalom stb.).

- Nevelési módszereink a **hatásszervezés módja** szerint **közvetett** (felnőttek nevelő hatásai), **közvetlen** (kortársi hatások) módszerek. Csak a két módszer egymást kiegészítő alkalmazása teszi lehetővé az optimális hasznosítást.

A **személyiségformáló funkciók** alapján **nevelési módszereinket** az alábbiak szerint csoportosítjuk:

- **szokásformáló eljárások** (közvetlen gyakoroltatás);
- **példaképfomálás** (magatartás-tevékenységi modellek közvetítése);
- **meggyőzésformáló eljárások** (tudatosítás, felvilágosítás).

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1. Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek	-Követelés -Gyakoroltatás -Segítségadás -Ellenőrzés -Ösztönzés	-A tanulói közösség tevékenységének megszervezése

	-Láttatás	-Közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása -Hagyományok kialakítása - Követelés - Ellenőrzés - Ösztönzés
2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése	-Elbeszélés -Tények és jelenségek bemutatása -Műalkotások bemutatása -A nevelő személyes példamutatása	-A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében -A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből
3.Tudatosítás (meggyőződés kialakítása)	-Magyarázat, beszélgetés -Tanulók önálló elemző munkája	-Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról - Vita

- A sokoldalú és hatékony képzés és fejlesztés érdekében, a **tanulói érdeklődésre** építve a következő tevékenységekkel egészítjük ki a tanórai foglalkozásokat: napköziotthon, tanulószoba, szakkörök, házi versenyek, közösségi programok, vetélkedők, alkotói pályázatok, sport csapatjátékok, kirándulások, színházlátogatások.

- Az alkalmazott tankönyveket, iskolai taneszközöket alkalmazhatóságuk és hatékonyságuk figyelembevételével választjuk ki és azokat **rendszeresen felülvizsgáljuk**.

- A **digitális technológiával támogatott oktatási módszerek** rendszeres alkalmazását szorgalmazzuk.

- Nevelő-oktató munkánk során mostantól nagyobb figyelmet fordítunk a **tehetségek felkutatására**, a különböző tanítási-tanulási helyzetekben és **értékelési eljárásainkkal** fejlesztjük az adott területen tehetséges tanulóinkat, **elősegítjük tehetségük kibontakoztatását**.

- Motiváló, hatékony **tanulásszervezési eljárásokat** alkalmazunk (kooperatív, projekt munka).

- Egyéni fejlesztést és megsegítést alkalmazunk a **különleges bánásmódot igénylő**, sajátos nevelési igényű gyerekek esetében, a tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelési-oktatói feladatainak ellátásában.

- Törekszünk a **digitális oktatási lehetőségek** hatékony alkalmazására az erre alkalmas területeken.

2.3 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az emberi személyiség kialakulása a gyermekkortól kezdve a kamaszkoron át az ifjú korig hosszú folyamat. Minden korszaknak megvan a maga jellemzője mind érdeklődésben,

mind emberi példákban, mind olyan értékekben, amelyekre érzékenyek. A nevelőhöz való viszony is sokat alakul a kezdeti feltétlen elfogadástól a tagadáson át az egyenrangú baráti kapcsolatig.

Az ember rendeltetése, életének célja ősi probléma. A nevelési, tehát személyiség-fejlesztési törekvések ugyanakkor célul feltételezik azt az emberképet, melynek kialakítását vagy kialakulását kívánatosnak tartják. A keresztény emberkép jellemzője: az ember akkor teszi helyesen a feladatát, ha személyiségének érzelmi, motivációs, értelmi és akarati komponensei összhangban, összehangoltan működnek.

Az emberi személyiség kialakulása a gyermekkortól kezdve a kamaszkoron át az ifjúkorig **hosszú és állandó változásokkal teli folyamat**. Minden korszaknak megvannak a jellemzői érdeklődésben, a példaképek terén, s azokban az értékekben, melyek a személyiséget érzékennyé teszik. A nevelőhöz való viszony is sokat alakul a kezdeti feltétlen elfogadástól a tagadáson át az egyenrangú baráti kapcsolatig. A nevelés módszereinek és eszközeinek is a **személyiség állapotával, fejlettségével kell összhangban lenniük**, csak a **célok** és a **bizalom légköre állandó**.

A személyiség érzelmi összetevőjének fejlesztése azóta nyert létjogosultságot, mióta „újra” felfedezték az **érzelmi intelligencia** fontosságát az emberi kapcsolatok, a személy önértékelése és probléma-feldolgozása területén. A különböző **érzelmi állapotok helyes észlelése és azonosítása**, valamint ezek felhasználása, szabályozása a pedagógusi munka alapvető követelménye, hiszen ezekből lehet következtetni a gyermek **önértékelési állapotára**, valamint ennek változására.

Az érzelmi intelligencia négyféle képességet feltételez:

- mások és saját érzelmeink észlelése, értékelése és kifejezése verbális vagy nem verbális módon;
- az érzelmek felhasználása a gondolkodás és a cselekvés serkentésére;
- az érzelmek megértése, elemzése (az érzelmek értelmi feldolgozása);
- az érzelmek szabályozása az érzelmi és intellektuális fejlődés elősegítése érdekében.

A pedagógus csak **fejlett érzelmi intelligencia birtokában** tudja eredményesen fejleszteni a rábízott gyermekek ezen képességét az egyéni problémakezelés és a szociális kapcsolatok fejlesztése érdekében. A személyiség **motivációs komponense** magában foglalja az egyén **énképét, önismeretét, biológiai és pszichológiai szükségleteit**, valamint azokat a **vállalt és önként kitűzött céljait**, melyek sikeres végrehajtása közvetlen vagy közvetett (pl. elismerés) úton növeli a személy – a tanuló – önbecsülését. A nevelő kiemelt feladata, hogy – a tanuló egyéni fizikai-pszichikai adottságait és képességeit felmérve – **személyre szólóan** adjon **erőfeszítéssel, de sikerrel** elvégezhető feladatokat. Ezek lehetnek **egyéni** vagy **közösségben** végzett feladatok. A teljesítés **értékelése** még kudarc esetén is – figyelembe véve a megtett erőfeszítést – nagyon fontos **önértékelési** és **önbecsülési** folyamatokat indít el a gyermekekben. **A sikerrel elvégezhető feladatok adása és ezek rendszeres, megfelelő értékelése a legfontosabb személyiségfejlesztő tevékenység.**

A személyiség **értelmi összetevői** az ismeretszerzéssel és feldolgozással összefüggő képességeket jelentik, melyek (*Nagy József csoportosságában*) a következők:

- **tudásszerzés** (megfigyelés, átkódolás, értékelés, értelmezés, bizonyítás) képessége;
- **kommunikáció** (ábraolvasás, beszéd és beszédértés, írás és olvasás) képessége;
- **gondolkodás** (információ-átalakítás, rendszerezés, következtetés, kombináció) képessége;
- a **tanulás képessége**.

Az értelmi képességek fejlesztése az **iskolai pályafutást végig kísérő, összetett folyamat**, mely leginkább a **tanórákon, a tantárgyak tanításának folyamatában** valósul meg. Az értelmi képességek fejlesztése alapvetően különbözik a **lexikális ismeretek megtanulásától**, hiszen ez utóbbi pusztán része a képességfejlesztésnek.

Az értelmi képességek fejlesztéséhez a **kognitív motívumok** alkalmazása a kulcs, melyek (*Nagy József csoportosításában*) a következők:

- megismerési vágy (ingerszükséglet, kíváncsiság, érdeklődés);
- játékszeretet és alkotásvágy;
- tanulási sikervágy és kudarcfélelem;
- tanulási elismerésvágy;
- kötelességtudat;
- igényszint és ambíció.

A tudás megszerzése **kitartó, fáradságos munka eredménye**, s a tanulási tevékenységet eredmények és kudarcok egyaránt kísérik. A tanulás értelmének belátása nem automatikus, hanem a **tanítás-tanulás minősége** által alakul ki. Sikerességéhez a tanulónak motiválnak és a probléma-megoldás iránt elkötelezettnek kell lennie. A tanulási motiváció minősége és erőssége függ a személytől, függ a környezet kultúrájától, elvárásaitól, kihívásaitól.

A személyiség legmélyebb rétegeit érintő **akarati döntés** az, amikor valaki egy adott feladat, probléma megismerése esetén a kedvezőtlen körülmények ellenére is a **megküzdés stratégiáját** választja. Ezek a döntések jelentik a személy önmeghatározó, önszabályozó komponensrendszerét. A tanuló **motiváltságának és képességeinek** ismerete, az **ehhez illeszkedő feladatok**, valamint az **önálló cselekvés** lehetőségének megteremtése szükséges a személy akarati tényezőinek fejlesztéséhez.

Pedagógiai feladatok a személyiségfejlesztéssel kapcsolatosan:

- ***Vallásos nevelés***

Feladat: hitbeli ismeretek megalapozása, amelyek meghatározzák a tanulók erkölcsi nevelését. Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.

- ***Értelmi nevelés***

Feladat: Az értelmi képességek, az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. Az igazság megismerésére való törekvés igényének kialakítása.

- ***Közösségi nevelés***

Feladat: Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.

- ***Szociális nevelés***

Feladat: A családok együttműködésével az emberi és keresztény értékek elsajátítása.

- ***Érzelmi nevelés***

Feladat: Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre készítő érzelmek kialakítása. Az érzelmi visszafogottság fontossága.

- ***Akarati nevelés***

Feladat: Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.

- ***Nemzeti nevelés***

Feladat: A szülőhely, a Haza múltjának, jelenének, a nemzeti és nemzetiségi hagyományok, kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése.

- ***Állampolgári nevelés***

Feladat: Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai, a helyi közéletben való részvételre.

- ***Munkára nevelés***

Feladat: Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.

- ***Testi nevelés***

Feladat: A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, igény kialakítása.

- ***Egészséges életre nevelés***

Feladat: Megismertetjük a tanulókkal a rendszeres testedzés formáit. Felvilágosítjuk őket az egészséges életmódról. Óvjuk őket a káros szenvedélyektől (dohányzás, kábítószer). Oktatjuk őket a balesetmegelőzés és tűzvédelem szabályaira. Felhívjuk figyelmüket és gyakoroltatjuk a testápolás és a tisztálkodás szükséges és egészséges módját.

Kialakítandó személyiségjegyek:

- Helyes önértékelés, az értékek felismerése, megbecsülése
- Józan, megfontolt ítélőképesség
- A mások felé való nyitottság, befogadóképesség
- A saját akaratról való lemondás mások érdekében
- Szelidség, türelem, mértékletesség
- Alaposság, gyakorlatiaság
- A belső csendre, elmélyülésre való igény
- Felelősség magunk, mások és a teremtett világ iránt

Elvárásaink:

- Alapos, rendszeres, pontos munka

- Udvarias viselkedés, tiszteletteljes, szép beszéd tanárral, társakkal egyaránt
- Saját maga és társaik testi épségének, egészségének megóvása
- Megjelenése és személyes környezete legyen tiszta, ápolt, gondozott
- A rájuk bízott feladatok lelkiismeretes elvégzése
- Öntevékeny, aktív részvétel a tanulásban
- Részvétel a vallásuknak megfelelő egyházi programokban
- A Házirend betartása

2.4 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos nevelési elvek és pedagógiai feladatok

Az egészségi állapotot a genetikai tényezők, a környezeti tényezők, az életmód és az egészségügyi ellátórendszer működése határozza meg.

Napjaink közfelfogásában az **egészség** nem a betegség hiánya, hanem a **testi, lelki, szociális jól-lét** állapota. Az egészség olyan pozitív fogalom, mely a társadalmi, közösségi és egyéni erőforrásokat, valamint a testi-lelki képességeket hangsúlyozza.

Az egészségfejlesztés folyamata magában foglalja a korszerű **egészségnevelés**, az elsődleges **prevenció**, a **mentálhigiéné**, az egészségfejlesztő **szervezetfejlesztés**, az **önsegítés** feladatait, módszereit. Az egészségfejlesztés az a folyamat, mely képessé teszi az embereket (tanulókat) arra, hogy **saját egészségüket felügyeljék és javítsák**. A korszerű egészségnevelés **egészség- és cselekvésorientált** tevékenység.

Az iskola az egészségfejlesztés egyik **legfontosabb színtere**, hiszen a családi környezet mellett itt nyílik mód az egészségesebb életvitel **készségeinek, magatartásmintáinak** kialakítására és begyakorlására. Feladatunk, hogy az egészséges életmódra nevelés mindennapos gyakorlatával segítsük hozzá tanulóinkat egészséges testi és lelki állapotuk **örömteli megéléséhez**.

Tanulóinkat arra ösztönözzük, hogy legyen igényük a **helyes táplálkozásra**, a **testi higiénia**ra, a **mozgásra**. Legyenek képesek **lelki egyensúlyuk megóvására**, társas **viselkedésük szabályozására**, **konfliktusaik kezelésére**. Motiváljuk és megsegítjük tanulóinkat a **káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében**.

Az egészséges életmód kialakítására irányuló módszereink:

- információközlés, felvilágosító előadások, bemutatás:

- baleset- és munkavédelmi oktatás (pedagógusoknak, diákoknak);
- tantárgyakba épített egészségnevelés: osztályfőnöki óra, testnevelésóra, környezetismeret-óra, természetismeret-óra, biológiaóra;
- iskolavédőnö tanórai előadásai;
- tanórai és azon kívüli foglalkozások során, nevelő-oktató tevékenységbe építetten, folyamatosan;
- különböző alkalmi kiadványok segítségével.

- prevenció, kötelező szűrővizsgálatok, szervezett speciális tanácsadás:

- iskolaorvos, iskolavédőnök által végzett szűrések (látás, hallás, vérnyomás, testsúly stb.);
- ortopédiai szűrések (lúdtalp, gerincferdülés);
- fogorvosi szűrés;

- 1. osztályosok szűrése (logopédus);
- állóképesség mérése (testnevelésórán);
- pályaalkalmassági vizsgálat a továbbtanulást megelőzően;
- drogprevenció (osztályfőnöki órán, meghívott szakemberek részvételével);
- tanulási és / vagy magatartási problémával küzdő gyermekek nevelési tanácsadóba irányítása.

- közvetlen hatású iskolai tevékenységek:

- iskolai házirend, napirend alkalmazása, (viselkedés, öltözködés, életvitel stb.);
- mindennapos testnevelés;
- iskolai étkeztetés;
- szabadidős tevékenység (tömegsport, kirándulás);
- iskolai rendezvények (táborozás, egészségnap);
- családlátogatások (osztályfőnök, gyermek- és ifjúságvédelmi felelős).

A gyermek legalapvetőbb – iskolán kívüli – közössége a **család**. A család meghatározza, formálja, befolyásolja a gyermek fejlődését, másokhoz való viszonyát. Alapvető szociális kötődéseket, formákat alakít ki, melyeket a gyermek iskolába kerülésével hatékonyan lehet és kell fejleszteni, alakítani. Szükség esetén a **családi nevelés segítése** is feladata az iskolának, az osztályfőnöknek, illetve a gyermekvédelmi felelősnek.

Feladatunk, hogy a családdal együttműködve felkészítsük tanulóinkat az **önállóságra**, a **betegség-megelőzésre**, továbbá a **szabályok betartására** a testi higiénében, a közlekedésben, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében.

Az egészségnevelés színterei:

- Az élő szervezet működését tekintve fontos tanóra a természetismeret, **biológia**, ahol az emberi test részéről, feladatairól, a betegségek okairól szerezhetnek információkat a tanulók.
- A **földrajz tantárgy** keretében az ember környezete, annak alakítása, a környezetvédelem, annak emberre gyakorolt hatása jelenik meg. A természettel harmóniában élő ember test-lelki egészsége közötti összefüggés ma már vitathatatlan.
- A **magyar nyelv és az irodalom**, valamint a **művészetekkel** foglalkozó tantárgyak (éneke-zene, tánc, rajz- és vizuális kultúra) főként az esztétika csatornáján, a művészet élményszerző hatásán keresztül hat az emberi szellemre és lélekre. Ezáltal segít egy magasabb, emberhez méltó életminőség, kreativitás kialakításában.
- A **testnevelés** és sport tanórákon az életkornak, fizikai fejlettségnek megfelelő program összeállításával egyrészt a fizikum felépítését, megerősödését szolgálhatják. Másrészt igényt alakítanak ki az iránt, hogy a testmozgás az élet állandó és szerves része legyen.
- **Kémia** órákon elsősorban az egészségkárosító anyagokkal, vegyszerekkel ismerkednek meg, különös hangsúllyal a káros szenvedélyeket okozó szerek hatóanyagaira, és hatásmechanizmusára (nikotin, alkohol, drogok).
- A komplex egészségnevelés az **osztályfőnöki** órákon jelenik meg. Ebben az órakeretben ismertetett témák:

- egészség, életmód szerepe, serdülőkor jellemzői, társas kapcsolatok, káros szenvedélyek;
- társadalom, csoportok, család, kortársak – ezek hatása az életmódra;
- a média szerepe, reklámok, „okos fogyasztás”, társadalmi elvárások, devianciák, elvárásoknak való megfelelés;
- társadalmi együttélés szabályai, normák, eltérés az elfogadottól (táplálkozás, életmód, sexualitás, bűnözés), önismeret, pozitív gondolkodás;
- felnőtté válás, pályaválasztás, döntési helyzetek, jövőkép, tervezés.

2.5 Alapfokú elsősegélynyújtási ismeretek elsajátítása

Az elsősegély **azonnali beavatkozás**, melyet a sérült személy (felnőtt vagy gyermek) kap valamely sérülésére vagy hirtelen egészségkárosodása miatt a mentők, orvosok, vagy más személyek **megérkezése előtt**. Az elsősegély célja az **élet megmentése**, a további egészségkárosodás megakadályozása, illetve a gyógyulás elősegítése.

Elsősegélynyújtó az a személy, aki **elméleti és gyakorlati képzést adó** tanfolyamot végzett és annak anyagából **szakmailag ellenőrzött vizsgát tett**.

Az elsősegélynyújtó kötelességei:

- gyorsan és biztonságosan **felmérni a helyzetet**, majd ezt követően megfelelő **segítséget kérni**;
- amennyire lehet, **megállapítani** a sérülés vagy betegség természetét;
- a fontossági sorrend betartásával **azonnal** elvégezni a **helyes és halaszthatatlan** beavatkozásokat;
- intézkedni arról, hogy a sérültet kórházba, orvosi rendelőbe, vagy **hazaszállítsák**;
- a **sérülttel maradni** mindaddig, amíg átadhatja őt a megfelelő személynek;
- **jelentést írni és átadni**, további segítséget nyújtani, amennyiben az szükséges.

Az intézmény elsősegélynyújtó tanfolyam végzésére kötelezett dolgozói: a testnevelést, technikát vagy biológiát tanító tanárok, az iskolatitkár, valamint a tűz- és balesetvédelmi megbízott.

Az iskola, szakemberek elméleti és gyakorlati tudásának segítségével, szakirodalom felhasználásával és a korábbi tapasztalatok alapján elkészíti és a dolgozókkal, tanulókkal ismerteti azokat az **elsősegélynyújtási alapismereteket**, melyek révén segíthetik az elsősegélyt nyújtók munkáját.

A munka- és balesetvédelmi oktatáson túl elsősegélynyújtási alapismeretekben kell részesíteni minden **osztályfőnöki munkakört** betöltő, **kirándulást vagy tábort** szervező, illetve **sporttevékenységet** felügyelő nevelőt.

Az **elsősegély-nyújtási alapismeretek** átadása, illetve elsajátítása **tanítási órákon** (osztályfőnöki, biológia-, technika- és testnevelésórán), valamint **délutáni csoportfoglalkozásokon** valósul meg.

Az elsősegélynyújtási **alapismeretek oktatásának** legfőbb **célja**, hogy a tanulók:

- **ismerjék fel** a vészhelyzeteket, baleset, sérülés esetén **őrizzék meg a nyugalmukat**;

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát, tudjanak **gyorsan és észszerűen cselekedni**, intézkedni;
- ismerjék az egyes sérülések **élettani hátterét**, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb **segélynyújtási módokat**;
- ismerjék a mentőszolgálat felépítését, működését, tudják, **mikor, és hogyan kell mentőt hívni**.

Az iskolai elsősegélynyújtási **alapismeretek oktatásának formái, eszközei:**

- **lexikális ismeretek oktatása** (fogalmakkal, kérdőívekkel, tesztfeladatokkal, projektfeladatokkal);
- **képek, filmek** és egyéb szemléltető eszközök felhasználása, **bemutatók** készítése;
- **gyakorlati oktatás** próbahelyzetekben, gyakorlati bemutatók.

Az elsősegélynyújtási **alapismeretek oktatásának eredménye** tanulóink **tudásának és tájékozottságának** bővülése, valamint az alábbi alapkészségek (kompetenciák) fejlődése:

- problémafelismerés,
- gyors és szakszerű cselekvés,
- mások iránti érzékenység,
- együttérzés a bajba jutott egyénnel.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának **legfőbb célja:**

- az élet megmentése,
- a további egészségkárosodás megakadályozása,
- a gyógyulás elősegítése,
- a segítség adása addig, amíg a szakszerű segítség meg nem érkezik.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek **elsajátításának formái:**

- tantárgyak rendszerében:
  - biológia órák, kémia órák (mérgezések, vegyszer okozta sérülések, égési sérülések),
  - osztályfőnöki órák (alkohol, drogprevenció).
- tanórán kívüli lehetőségek:
  - erdei iskolák (a túrázás balesetvédelmi ismeretei),
  - témahetek, szakkör, önképző körök (együttműködés a mentőállomás szakképzett dolgozóival).

2.6 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A közösségfejlesztés közös feladat. Az iskola valamennyi dolgozójának figyelembe kell vennie mindennapi munkája során, hogy **példaként áll** a diákok előtt **megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával**. A közösségekben, létrejöttüktől függetlenül, sajátos rend van.

Nevelési területek: család, iskola, egyház, nemzet.

A Pedagógiai Program szempontjából iskolánk keretén belül működő **közösségi nevelés területei:**

- *Tanórák:* hittanórák, szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák
- *Tanórán kívüli foglalkozások:* napköztiotthonos foglalkozások, tanulószoba, szakkörök, kirándulások

A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladataink:

- A tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, ellenőrzéssel, a tanulmányi és a munkaerkölc erősítésével.
- A tanulók kezdeményezéseinek, a közvetlen tapasztalatszerzésnek a támogatása.
- A közösségi cselekvések kialakítása, fejlesztése (példamutatással, helyes cselekvések bemutatásával, bírálat, önbírálat segítségével).
- A tanulók önállóságának, öntevékenységének fejlesztése.
- Különböző változatos munkaformákkal (csoportmunka, differenciált, egyéni munka, kísérlet, verseny) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése.
- Olyan pedagógus közösség kialakítása, amely összehangolt követeléseivel és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni, és tevékenységüket koordinálni tudja.

A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

- Nevelje a tanulókat az önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére.
- Átgondolt játéktervvel és a tevékenység pedagógiai irányításával biztosítsák, hogy a különböző játékok, tevékenységek megfelelően fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését.
- A sokoldalú és változatos foglalkozások (tánc, sport, művészeti, stb.) járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.
- A séták, a kirándulások, a táborozások mélyítsék el a természet szeretetét és a környezet iránti felelősséget.

Az iskolai nevelés legfőbb célja a tanuló minél sokoldalúbb fejlesztése, felkészítése a felnőtt életre. A gyermek fejlődése szorosan összefügg és nem választható el a közösségtől, a **közösségi neveléstől**.

A kortárs csoport:

- lehetőséget ad **az én-érvényesítésre**;
- biztosítja a **csoporthoz tartozás érzését**, a közösségi önmeghatározást;
- **emocionális biztonságot** nyújt.

A tanulók iskolai közösségeikhez való kötődése felerősíti az azokon keresztül közvetett módon megvalósuló nevelés és oktatás hatását. Ezért alapvető feladat a közösségben, illetve a közösség által történő nevelés és oktatás eseményeinek **igényes, színvonalas megszervezése** és irányítása. Tanulóink legfontosabb közösségei: a **baráti kör**, az **osztály- és iskolai közösség**.

Az iskola tanulóinak **baráti körei** elsősorban a közös érdeklődés alapján szerveződő tevékenységekben alakulnak ki. Hatásuk azért jelentős, mert a tanuló részvétele a közösségben

önkéntes választáson alapul, ezért a nevelőnek más típusú módszereket és eszközöket kell alkalmaznia a közösségépítés és fejlesztés céljából.

Iskolánkban az alábbi tanórán kívüli, nem osztálykeretben megtartott foglalkozások választhatók:

- hittan csoport,
- színjátszás,
- néptánc,
- tömegsport, sportkörök,
- furulya szakkör,
- dráma szakkör,
- táblajáték.

A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztő feladata, hogy a tanulók **érdeklődésére** és **önállóságára** építve fejlessze **kreativitásukat** és **önfejlesztő** hozzáállásra készítse őket. A pedagógus növelje a tanulók **kudarctűrő képességét**, valamint a társak segítségének és értékelésének **elfogadására** készítse őket. Átgondolt foglalkozási tervvel és pedagógiai irányítással biztosítsa, hogy a különböző játékok, tevékenységek megfelelően **fejlesszék a közösséget, erősítsék** a közösséghez való tartozás érzését.

A tanuló fejlődésének jelentős alakítója az **osztályközösségek** emberi kapcsolatai és értékrendje. A tanuló idejének legnagyobb részét osztályközösségében tölti, ezért meghatározó annak légköre, szellemisége, hatása a tanulók egymás között kialakuló kapcsolatrendszerre, viselkedési formáira.

Az osztályközösség tevékenyen hozzájárul:

- a tanuló közösségi magatartásának alakításához/kialakításához;
- véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez;
- a közösségi normák elfogadásához, erkölcsi értékrendjének kialakulásához;
- egymás tiszteletben tartásához, a toleráns magatartás kialakulásához;
- mások gondjainak felismeréséhez és az együtt érző magatartás kialakulásához;
- az egyéni értékek felismeréséhez és megbecsüléséhez;
- az együttes munkavégzés előnyeinek és nehézségeinek megtapasztalásához;
- az egyén önértékelő, önbecsülő képességének fejlődéséhez.

A közösség irányításában, alakításában meghatározó szerepe van az **osztályfőnököknek**, minthogy folyamatos problémakereső tevékenysége eredményeként neki kell **felismerni** a tanulók problémáit, **érezkenni** és adekvát problémamegoldással kezelni az esetleges devianciákat és megtalálni azokat a személyeket, akik a probléma megoldásában segítséget adhatnak. Fontos a szerepe a családok tanulók támogatásába történő bevonásában, valamint annak elérésében, hogy a család és az iskola azonos értékrend mentén nevelje a gyermekeket.

Az **osztályközösségek keretében** végzett közösségépítő- és fejlesztő tevékenységeink:

- **osztályfőnöki órák megtartása;**
- **tanórák megtartása** (kooperatív munkaszervezéssel);

- **az osztály feladatainak megszervezése** (ügyelet, takarítás, gyűjtések, hetesek, felelősök és képviselők feladatai);
- **felkészülés az iskolai szintű feladatok elvégzésére** (ünnepi műsorok bemutatása, részvétel és produkció bemutatása a farsangi bálon, sportvetélkedőn stb.);
- **a család, a szülők megbecsülését erősítő rendezvények** (karácsonyi és anyák napi köszöntések, nyílt órák stb.);
- **osztálykirándulások, túrák** szervezése és lebonyolítása;
- **múzeum- vagy színházlátogatások, múzeumpedagógiai foglalkozásokon történő részvétel, helytörténeti nevezetességek felkeresése.**

A tanulók együttélésének és együttműködésének legtágabb keretét az **iskolai közösség** jelenti, melynek összetartásában, összetartozás-tudatának erősítésében megkülönböztetett jelentőségű feladatok hárulnak az iskola vezetőire, az osztályfőnökökre, a diákönkormányzatot segítő pedagógusra, valamint az egyes iskolai eseményeket, rendezvényeket szervező tanárookra.

Az iskolai közösség keretében végzett **közösségépítő- és fejlesztő tevékenységeink** az alábbiak:

- **az iskolai és egyházi hagyományaink** ápolásával összefüggő rendezvények (Veni Sancte, új tanulók fogadalomtétele, Szent Gellért napja, ballagás, Te Deum);
- **a nemzeti ünnepekről és emléknapokról történő megemlékezések** (okt. 6., okt. 23., jan. 22., márc. 15., jún. 4.);
- **egyházi ünnepek és események** (a magyar szentek ünnepei, dramatikus népszokások, adventi gyertyagyújtások, Szent Miklós, Karácsony, Húsvét, Pünkösd);
- **a családdal, szülőkkel való kapcsolatot erősítő rendezvények** (Farsang, anyák-napi műsor, iskolagála, nyílt órák, gyermeknap);
- **házi versenyek, vetélkedők, művészeti bemutatók;**
- **nyári tábor, napközis tábor** megszervezése és lebonyolítása;
- **A diákönkormányzat működésének támogatása.**

Ünneplési módjaink:

- Megemlékezés (tanítási órán, osztályfőnöki órán, iskolai szinten)
- Iskolai ünnepély
- Színdarab
- Vetélkedők
- Sportversenyek
- Kiállítás, faliújság

Az éves Munkatervünk elkészítésekor döntjük el, hogy melyik ünnepet milyen módon ünnepeljük meg. Az ünnepek megtartásánál törekszünk arra, hogy a tanórák védelmét figyelembe vegyük.

Napköziotthon, tanulószoba

A Köznevelési Törvény előírásainak megfelelően az iskolában tanítási napokon az **1 – 4. évfolyamon napköziotthon**, az **5-8. évfolyamon délutáni tanulószoba** működik.

A közösségépítés lehetséges területei:

Tehetséggondozó, felzárkóztató foglalkozások

Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengébbek felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó, tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.

- Az 1-4. évfolyamon az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére felzárkóztató foglalkozásokat szervezünk.
- Az 5-8. évfolyamon tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembevételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.

Iskolai sportkör

Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákat kiegészítve biztosítja a tanulók testedzését, valamint felkészülésüket a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

Szakkörök

A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művészetiek, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembevételével - minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.

Versenyek, vetélkedők, bemutatók

A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük.

Tanulmányi kirándulások

Az iskola nevelői a tantervi követelmények teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal tanulmányi kirándulást szerveznek. A tanulmányi kiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

Múzeumi, kiállítási, könyvtári, és előadáshoz kapcsolódó foglalkozások

Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. Az e foglalkozásokon való részvétel - ha az költséggel is jár – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

Szabadidős foglalkozások

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház-múzeumlátogatások). A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

Fontos, hogy az iskolai keretek között is gyökeret verjenek az iskola falain túllépő kulturált szabadidős szokások. Feladatuk az ismeretszerzésen túl a gyermekekre is irányuló káros hatások kivédése, illetve a kellő felvértezetttség megszerzésének elősegítése.

2.7 A diákönkormányzat működése, közösségfejlesztő tevékenysége

A diákönkormányzat az iskola tanulóinak érdekvédelmi és jogérvényesítő szervezete. A diákönkormányzat **saját szervezeti és működési szabályzata szerint működik.** Jogait a hatályos jogszabályok tartalmazzák, joggyakorlásának módját pedig saját szervezeti szabályzata. A működéséhez szükséges feltételeket az intézmény vezetője biztosítja.

A diákönkormányzat **véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet** a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

Szervezeti és működési szabályzatát a diákönkormányzat készíti el és a nevelőtestület hagyja jóvá. Az iskolai diákönkormányzat élén – a szervezeti és működési szabályzatában meghatározottak szerint – választott **diákönkormányzati vezető** (elnök) áll.

A diákönkormányzat tevékenységét a **diákmozgalmat segítő tanár támogatja** és fogja össze, akit ezzel a feladattal – a diákközösség javaslatára – az igazgató bíz meg határozott, legfeljebb öt éves időtartamra. A diákönkormányzat minden tanévben – az iskolai munkatervben meghatározott időpontban – közgyűlést tart, melynek összehívását a diákönkormányzat vezetője kezdeményezi. A diákközgyűlés napirendi pontjait a közgyűlés megtartása előtt 15 nappal nyilvánosságra kell hozni.

A diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzatát az intézmény belső működésének szabályzatai között kell őrizni. A diákönkormányzat az **iskola helyiségeit, az iskola berendezéseit** – az igazgatóhelyetttessel történő egyeztetés után – használhatja.

A diákönkormányzat **véleményét** – a hatályos jogszabályok szerint – be kell szerezni:

- az iskolai szervezeti és működési szabályzat jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt;
- a házirend elfogadása előtt;
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározásakor;
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor.

A **diákönkormányzati vélemény** jogszabályoknak megfelelő jegyzőkönyvbe foglalásáért az intézmény igazgatója felelős.

A diákönkormányzat érdekvérvényesítő funkciója mellett hangsúlyozott szerepet kap az **öntevékenységre, önszerveződésre történő nevelés is**, melynek keretében el kell érni, hogy a tanulók – a pedagógusok segítségével – a fejlettségüknek megfelelő szinten, önállóan intézzék saját ügyeiket.

A diákönkormányzatnak célirányos tevékenységéhez szervezettségre van szüksége. Demokratikus úton választja tisztségviselőit, hozza létre szerveit, melyek a közösség megbízásából hivatottak a problémák megvitatására, a határozathozatalra.

A diákönkormányzat feladata:

- olyan, a közösség érdekein alapuló **közös és konkrét célok kijelölése**, melyek nem sértik az egyéni érdekeket, azokkal összhangban vannak;
- a kialakított gyakorlat szerinti hagyományos közösségi feladatok, közösségépítő **tevékenységek továbbfejlesztése**, a régiék mellett **új hagyományok teremtése**;
- olyan rendezvények szervezése, melyek **értékes kulturális** vagy **társas élményekkel gazdagítják** a közösség tagjait, erősítve, fejlesztve magát, a közösséget is;
- a közösség iránti **felelősségérzet, felelősségtudat** kialakítása, fejlesztése;
- a közösség érdekeit **szolgáló, cselekvésre ösztönző tevékenységek** szervezése;
- olyan közösség kialakítása, fejlesztése, mely **büszke** saját sikereire, értékeli a más közösségektől őt pozitív módon megkülönböztető tulajdonságait.

2.8 A pedagógusok, osztályfőnökök intézményi feladatai, a munka tartalma

A nevelőtestület minden tagjának feladata, hogy **képességét, szaktudását és lehetőségeit legjobban hasznosítva nevelje és oktassa iskolánk tanulóit a Nemzeti alaptanterv, a kerettantervek és iskolánk pedagógiai programja alapelveinek, értékeinek és célkitűzéseinek szem előtt tartásával.**

A nevelőtestület minden tagjának feladata, hogy intézményi és egyéni lehetőségeit felhasználva **szakmai, pedagógiai tekintetben, tovább képezze magát.**

Minden pedagógus alapvető **munkaköri kötelessége** az iskolai munka zavartalanságát, eredményességét, a pedagógiai programban rögzített **célok elérését biztosító feladatok teljesítése**. A fentiekre tekintettel a nevelőtestület minden tagjának kötelessége a vonatkozó **törvények és rendeletek, helyi szabályzatok, dokumentumok, munkáltatói utasítások ismerete**, illetve megismerése. A pedagógust az ezekben foglaltak betartására az iskola valamennyi vezetője kötelezheti, utasíthatja. A pedagógus intézményi feladatai közé tartozik a **tanulók felügyelete, az egészségük és testi épségük megőrzéséhez szükséges ismeretek átadása**, az intézményi **védő-óvó intézkedések** betartása és betartatása, valamint a közreműködés a **gyermekvédelmi feladatok** végrehajtásában.

Minden pedagógustól elvárt a **keresztény értékrend tiszteletben tartása**, valamint a **pedagógusi etika írott és íratlan szabályainak betartása**, a munkahelyi **információk bizalmas kezelése**, a (nevelők, szülők, tanulók között) felmerülő **problémák** lelkiismeretes **megoldása**, továbbá a **kulturált viselkedés** és a megfelelő öltözet az iskolai, vagy iskolán kívüli rendezvényeken. A pedagógusok feladatainak részletes listáját a személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- a tanítási órák megtartása, az azokra történő felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása,
- a tanulmányok alatti vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,

- tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális- és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete az ügyeleti beosztás szerint,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, leltárak,
- osztály- és szaktantermek rendben tartása, dekorációjának kialakítása.

Az osztályközösség vezetője az **osztályfőnök**, akit az igazgató bíz meg minden tanév júniusában.

Az osztályfőnökök feladatai és hatáskörük:

- az iskola pedagógiai programjának szellemében nevelik osztályaik tanulóit, munkájuk során tekintettel vannak a tanulók személyiségfejlődésének sajátosságaira;
- segítik az osztályközösség kialakulását, a tanulók szociális készségének fejlődését;
- segítik és koordinálják az osztályokban tanító pedagógusok munkáját;
- rendszeres kapcsolatot tartanak fenn az osztály szülői munkaközösségével, illetve a szülői közösség tagjaival;
- szükség esetén meglátogatják a családokat a tanulók szociokulturális háttérének tanulmányozása céljából;
- figyelemmel kísérik a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét;
- minősítik a tanulók magatartását, szorgalmát;
- ellátják az osztályaikkal kapcsolatos ügyviteli teendőket (az osztálynapló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása stb.);
- segítik és nyomon követik osztályaik kötelező orvosi vizsgálatait;
- kiemelt figyelmet fordítanak az osztályaikban végzendő gyermekvédelmi feladatokra, folyamatos kapcsolatot tartanak a település családsegítő szolgálatával;
- tanulóikat rendszeresen tájékoztatják az iskola előtt álló feladatokról, motiválják őket azok megoldására, közreműködnek a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében;
- javaslatot tesznek a tanulók értékelésére (jutalmazás, büntetés), segélyezésére;
- aktív közreműködésükkel segítik a munkaközösség munkáját;
- rendkívüli esetekben órát látogatnak osztályaikban;

- a püspöki biztos segítségével, útmutatása alapján felügyelik, irányítják a tanulók lelki életét, osztályaik hitéleti tevékenységét.

2.9 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos tevékenységek rendje

Intézményünkben évről-évre nő a kiemelt figyelmet igénylő tanulók száma. Az elmúlt 2 évben ezek közül is a súlyosabb problémával rendelkezők (enyhe értelmi fogyatékos, autista), mely jelentősen befolyásolta az osztályok óra alatti haladását, a tehetséges tanulók kárára.

Ennek ellensúlyozására és a nehezebb képességű diákok maximális megsegítése érdekében a fő tantárgyak során (matematika, magyar nyelv és irodalom) kiscsoportos megsegítést és kéttanítós rendszert is bevezetnénk, gyógypedagógus alkalmazásával.

Kiemelt figyelmet igénylő tanulók:

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről a köznevelés kiemelt feladatául rögzíti az iskolát megelőző kisgyermekkorú fejlesztést, továbbá a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók speciális igényeinek figyelembevételét, egyéni képességeikhez igazodó, legeredményesebb fejlődésük elősegítését, a minél teljesebb társadalmi beilleszkedés lehetőségeinek megteremtését.

A köznevelési törvény szerint a kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló fogalmán belül *különleges bánásmódot igénylő* gyermek, tanulónak minősül mind a sajátos nevelési igényű, mind a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló, továbbá a kiemelten tehetséges gyermek, tanuló is.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

a) *különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:*

- *sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,*
- *beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,*
- *kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,*

b) *a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló,*

A három státusz fogalmi elhatárolását a köznevelési törvény értelmező rendelkezései határozzák meg.

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság (feladatköri elhatárolás alapján a tankerületi szakértői bizottság) szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási

hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség,

A törvény értelmében kiemelt figyelmet igényelnek a továbbiakban a **hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű** gyermekek, tanulók is.

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 67. §-a értelmében:

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c)* a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A tehetség kibontakoztatását segítő tevékenységek

„Ha az akadályozott gyermeknek nem segítünk abban, hogy a képességeit kibontakoztassa, az egyéni tragédia. Tragédia neki és a családjának.

*De ha a tehetséges gyermeknek nem segítünk
abban, hogy a képességeit kibontakoztassa,
az már társadalmi tragédia.”*

/ Gallagher/

A tehetséggondozás kulcsfontosságú tényezői a pedagógusok, akiknek a tehetségfejlesztő munka során három nehéz feladatot kell megoldaniuk.

Mindenekelőtt embert kell formálniuk a gyermekekből. Tehát a tanulók személyiségének minden értékes vonását gondos szakértelemmel és megértő humánummal kell kibontakoztatniuk. Így a jellemet, az akaratot, és a közösségi szellemet, amelyek részben a motiváció fogalomkörébe tartoznak.

A gyermekekben gondosan fejleszteniük kell azt az általános értelmi képességet, amely minden pályán szükséges az érvényesüléshez.

Végül, de nem utolsósorban, keresniük kell minden gyermekben azt vagy azokat a speciális mentális adottságokat, amelyek bennük a legjobbak és az átlagost meghaladják. *A pedagógusoknak nincs szebb és nemesebb feladatuk, mint a gyermekek sokszínű szellemi adottságai között meglelni és kibontakoztatni a legjobbat, és a pályaválasztás során ebbe az irányba egyengetni útjukat.*

„Hogy ne legyen hátrányos helyzet a kivételes szellemi adottság-képesség!”

Ezért - az Erika Landau által megfogalmazott eszmék szellemében - célunk, hogy...

- felismerjük a tehetséget,
- megértjük a tehetséget és megjelenési formáit,
- segítünk a tehetségeseknek abban, hogy felismerjék és fejleszthessék képességeiket,
- kielégítsük a tehetséges gyermek szükségleteit (megismerési, alkotási, biztonsági, elfogadottsági),
- ösztönözzük intellektusát és kreativitását,
- bevonjuk a tehetségeseket társadalmunk jelenlegi problémáiba,
- erősítjük a tehetséges személyiséget, hogy képes legyen vezető szerepet vállalni,
- felkészítjük a gyermeket arra, hogy kreatív és tehetséges felnőtté válhasson a jövőben.

Tekintettel arra, hogy tehetséges tanítványunk kevés van, ezért azoknak a jó képességű tanulóinknak a fejlesztését fel kell vállalnunk (érdeklődési területüknek és szintjüknek megfelelően), akik az átlagból valamilyen területen kevésbé vagy jobban kiemelkednek.

A tehetség-összetevők legfontosabb jellemzői:

Átlag feletti képességek:

- magas szintű elvont gondolkodás, fogalomalkotás, kombinációkészség,
- jó memória és beszédképesség,
- kiváló matematikai logika, téri viszonyok átlátása,
- speciális képességek (pl.: zenei, pszichomotoros stb.),
- alkalmazkodóképesség, új helyzetben hamar feltalálja magát,

- kritikus, független gondolkodás,
- gyors, pontos, szelektív információfeldolgozás,
- a lényeges és a lényegtelen dolgok megkülönböztetésének képessége.

Kreativitás:

- gördülékeny, rugalmas és eredeti gondolkodás,
- ötletgazdagság, szokatlan feladat - és helyzetmegoldások,
- az új, különös, akár irracionális gondolatok, alkotások, tevékenységek iránti fogékonyság,
- kíváncsiság, merészség, szellemi játékosság, esetleg a gátlástalanságig fokozódó kockázatvállalás,
- nonkonformizmus,
- a bizonytalan helyzetek toleranciája, humorérzék.

Motiváció (feladat iránti elkötelezettség):

- elmélyült érdeklődés, lelkesedés képessége,
- bizonyos témákban meglepő mennyiségű ismeret,
- kitartás, állhatatosság, önállóság, gyakran makacsság,
- belső motiváció, érdeklődés - vezéreltség,
- önbizalom, én-erő, hit saját képességükben,
- magas célok kitűzése az adott témában, területen,
- önkritika, változó reakció mások kritikájára.

Tevékenységek, fejlesztési módok, melyeket intézményünkben alkalmazunk:

- differenciált órászervezés, óravezetés
- tantárgyi és művészeti szakkörök színvonalas működtetése
- az országos és regionális tanulmányi versenyek lehetőségeinek a kihasználása
- korosztályuknak hirdetett pályázatokra figyelemfelhívás, segítségnyújtás
- könyvajánlások (települési könyvtár)
- különböző művészeti, tantárgyi és sport versenyekre való eredményes felkészítésük, és indításuk ezeken a versenyeken
- az internet használatának tanrendhez igazodó biztosítása

Differenciáláskor a nevelő metodikai tárának leginkább megfelelő, az adott tanulócsoporthoz legjobban igazodó módszerek közül válogatunk. Pl.:

- öndifferenciálásra épített óravezetés
- képességek szerinti közvetlen differenciálás
- csoportmunkában való képességfejlesztés
- projekt módszer és kooperatív tanulási módszerek alkalmazása

A képességekhez igazodó fejlesztő munka a napközi otthonos nevelő munkában is jelen van. Az egyéni foglalkozások keretében mind a lassabban haladók segítésére, mind a jó képességű tanulók fejlesztésére sok alkalom kínálkozik. Az utóbbi években újra indított iskolaotthonos csoportokban szervezhető talán a legtudatosabban a differenciált fejlesztés.

Művészeti versenyek:

- vers- és prózamondó versenyek
- mesemondó verseny
- képzőművészeti versenyek

Tantárgyi versenyek:

- matematika
- helyesírási és anyanyelvi
- szépírási (iskolai) 1-4. o.
- Kazinczy szépkiemelési (iskolai, területi) 5-8. o.
- olvasási (iskolai) 2-4. o.
- egyéb szaktárgyi (biológia, földrajz, fizika, kémia) 7-8. o.

Sportversenyek:

- labdarúgó bajnokságok
- 1-8. o. játékos vetélkedők (iskola napok, sport nap)
- futóversenyek
- alkalmasszerűen megrendezett városi, területi, országos versenyek
- a diákolimpia versenyei 1-8. o.

Egyéb versenyek, vetélkedők:

- KRESZ
- környezetvédelmi

A tehetséggondozás hagyományos területe a szakköri munka. Tulajdonképpen a versenyekre való felkészítés részben szakköri keretben valósul meg. A szakkörök szervezésének másik fontos célja az, hogy tanulóink közül minél többen találjanak maguknak olyan tevékenységi területet, amelyben sajátos adottságaik megmutatkozhatnak. Törekszünk arra, hogy minél többféle, és mind több korosztályt érintő szakköri kínálatunk legyen, és ezek lehetőleg stabilan működjenek, bár tudjuk, hogy ez mennyire függ a tantestület összetételétől, vagy épp a diákok érdeklődésétől.

Szakkörök, sportkörök:

- színjátszó
- dráma
- íjász
- furulya
- tömegsport

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

A fejlesztő munka eltér a „hagyományos” pedagógiai tevékenységtől. A fejlesztés nem felzárkóztat, hanem olyan képességeket fejleszt, melyek a gyerekek iskolai teljesítményét javítják.

A komplexitás elvének érvényesítése szellemében a fejlesztés az alábbi területeket öleli fel:

- mozgás (nagy- és finommozgás),
- testséma,
- téri orientáció,
- percepció (vizuális, auditív, taktilis), melyekhez mindig kapcsolódik a verbális tudatosítás.

A fejlesztésbe bekerülők köre

- Azon tanulók, akik az intelligencia szintjük alapján elvárhatóan lényegesen alacsonyabb tanulási teljesítményt mutatnak.
- A tanulási képességeket vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottságok (továbbiakban: szakértői bizottságok) tanulási képességvizsgálata alapján részképesség zavarokkal, tanulási nehézséggel, illetve másodlagosan kialakuló magatartási zavarokkal küzdenek.

A képességfejlesztés a szülő beleegyezésével és aktív támogatásával végezhető. A fejlesztés tartalma kiterjed mindazon részterületekre, amelyeket a szakértői bizottság megjelöl (mozgás, testséma, téri orientáció, percepciófejlesztés, stb.).

Szervezeti formái

- Egyéni fejlesztés (1-3 fő),
- Kiscsoportos fejlesztés (4- 6 fő),
- A szakvéleményben, illetve a szakértői véleményben rögzített óraszámok szerint.

A fejlesztés célja

- Személyiségfejlődés, boldog, egészséges, erkölcsös ember
- Pozitív énkép, jó kommunikációs képesség
- Idegrendszer fejlődésének biztosítása
- Mozgásfejlődés
- Érzelmi élet fejlődése
- Beszéd fejlődése
- Érzékszervek fejlődése
- Prevenció, redukáció
- Részképesség zavarok megszüntetése
- Figyelem-, viselkedési-, tanulási zavarok csökkentése
- Egészséges működéssel való ellensúlyozás (korrekció, kompenzálás)
- Ismeretek bővítése
- Iskolai szerepeknek, elvárásoknak való megfelelés
- A fejlesztés elmélete és módszertana

A tanulási alkalmasság megítéléséhez szükséges pszichikus funkciók:

- pontos és differenciált vizuális észlelés
- forma, méret, szín pontos felfogása
- összetartozó részek értelmes egészként való észlelése (Gestalt-látás)
- megadott formák–színek megtalálása, kiemelése egy képi környezetből (figura, háttér észlelése)

- adott tárgyak térbeli helyzetének helyes felismerése, megítélése
- vizuális információk téri elrendezése
- vizuális információk sorba rendezése, szekventálása
- a hallott (auditív) információk pontos észlelése, megkülönböztetése – adott hangok kiemelése
- adott hangok helyes egymásutániségének felismerése, hangcsoportok egységbe foglalása
- összerendezett, koordinált mozgás, szem-kéz összerendezett, célszerű együttes mozgása
- a látott-hallott információk összekapcsolásának képessége, motoros visszaadása (a keresztcsatornák együttműködése)
- rövid idejű vizuális-verbális memória
- szándékos figyelem - kb. 10 perces figyelemkoncentráció

Ütemterv az egyéni és kiscsoportos fejlesztéshez

Szeptember:	szintfelmérések; csoportalakítások; egyéni fejlesztési tervek kidolgozása; a kijelölt fejlesztési területek negyedévenkénti felülvizsgálata, havonkénti nyomon követéssel az egész tanév folyamán
Szeptembertől januárig:	egyéni és csoportos fejlesztések
Február:	értékelések, tájékoztatás a szülők felé
Februártól májusig:	egyéni és csoportos fejlesztések
Június:	értékelések, tájékoztatás a szülők felé

Módszerek

- Életkori sajátosságokhoz alkalmazkodó, lehetőség szerint játékos, az érzelmi motiváció-ra építve kerülnek kialakításra
- Kidolgozott fejlesztő programok
- Tervezett szenzomotoros tréning
- Sindelar-program
- Tanulási zavarok korrekciója kisiskolás korban
- Egyéb fejlesztő terápiák
- Érzékszervek működésének fejlesztése
- Érzelmi intelligencia
- Beszédfejlesztés
- Mozgás, illetve idegrendszer fejlesztő tornák
- Korai fejlesztés módszerei
- Számolás, írás, olvasás zavarok kezelése
- Viselkedés korrekciós módszerek

- Figyelem fejlesztő gyakorlatok
- Kommunikációs készség fejlesztése
- Családpedagógiai módszerek
- Tanulást segítő programok
- Informatika és audiovizuális technika alkalmazása
- Relaxációs módszerek

A fejlesztés fő területei

Nagymozgások

- kúszás, mászás, járás, futás, ugrások, dobás, szökellések, önazonosság, testfogalom, testséma, testi egészség.

Szenzomotoros integráció (érző-érzékelő idegi szabályozás összhangja)

- egyensúly, ritmus, téri- és idői tájékozódás, reakcióidő növelése, taktilis érzékelés, téri orientáció,
- Perceptuomotoros készség (érzékelő-észlelő mozgások)
- a halláshoz és a látáshoz kapcsolódó érzékelő-észlelő mozgásfejlesztések, hallási diszkrimináció, hang-szó-szöveg összefüggése, szerialitás, vizuális diszkrimináció, szemmozgás koordináció, alak-háttér megkülönböztetése, vizuális emlékezet, finommozgások vizuomotoros koordinációja, térbeli formaészlelés, azonosságok–különbségek meglátása, vizuomotoros integráció.

Személyiségfejlesztés

A foglalkozások léggömbje, az életkori sajátosságok figyelembevétele, a játékosság mind hozzájárulnak a jótékony cserehatáshoz mely végső soron a pszichomotoros és a motoros-pszichés kiegyensúlyozott fejlődést eredményezi.

A személyiség fejlesztésekor fontos figyelembe venni a fejlesztőpedagógus személyiségét is.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése

Az intézménybe járó gyermekek egy része szociális, műveltségi hátránnyal küzd. Felzárkóztatásukhoz a tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozás, speciális, egyéni foglalkozások nyújtanak segítséget, és lehetővé teszik a hátrány minimalizálását vagy lehetőség szerinti megszüntetését. Ennek leghatékonyabb eszközei a rendszeres kapcsolattartás, beszélgetés, családlátogatások, szülői értekezletek, fogadónapok, nyílt tanítási napok. A felzárkóztatásra szoruló tanulókkal való foglalkozást differenciáltan oldjuk meg.

Felzárkóztatásra szorul a gyermek, ha:

- szórt figyelmű;
- nehezen tud koncentrálni;
- gyorsan felejt, és nehezen idézi fel a tanultakat, látottakat;
- túlmozgásos vagy túlzottan lassú;
- kezügyessége fejletlen;
- lassan vált át egyik feladatról a másikra;

- olvasási, helyesírási, matematikai problémái vannak;
- a szakértői bizottság javaslata alapján egyéni fejlesztést igényel;
- valamely részképeség területén adódó lemaradás miatt;
- lemorzsolódással veszélyeztetett.

A felzárkóztatás célja

- A környezeti hátrányok kompenzálása, az osztály-, illetve az iskolai közösségbe való bekapcsolódás és tovább haladás lehetőségének biztosítása, az esélyegyenlőség megteremtése.
- Készségek, képességek fejlesztése.
- A napi tanulás feltételeinek biztosítása, a korrekciós tevékenység és a korrepetálás révén a napi lépéstartás megszervezése, az eredményes tanulási folyamat megszervezése.
- Valamely részképeség területén megnyilvánuló hátrány kompenzálása.
- Viselkedési szokások kialakítása, változtatása, gyakorlati alkalmazása, az általános emberi normák, valamint az iskolai házirend szellemében.
- Pályára irányítás, pályaválasztás, a beiskolázás segítése.

A folyamat leírása:

Tevékenység	Módszer	Felelős	Határidő	
1. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felismerése	képességek felmérése iskolába- lépéskor prevenció; pl. Prefer, Sindelar, ABC teszt képességek felmérése az iskoláztatás folyamán; pl. induktív gondolkodás mérése	pedagógus, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus, szakértői bizottságban fejlesztő pedagógus, pszichológus	tanév eleje	
	megfigyelés	tanító, osztályfőnök, pedagógus, gyógypedagógus	szaktanár, fejlesztő	
	dokumentumelemzés (a tanuló iskolai produktumainak célirányos áttekintése)	tanító, osztályfőnök, pedagógus, gyógypedagógus	szaktanár, fejlesztő	tanév eleje, illetve közben
	beszélgetés (gyerekekkel, szülővel)	tanító, osztályfőnök	szaktanár,	folyamatos
	a tanulók tanulási szokásainak felmérése (kérdőív)	tanító, osztályfőnök	szaktanár,	első félév

2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése (az iskolán belül)	egyéni fejlesztés (fejlesztési terv alapján)	pedagógus, fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus	folyamatos
	differentiált tanórávezetés	minden pedagógus	folyamatos
	korrepetálás	érintett pedagógus	folyamatos
	napközi	napközis nevelő	folyamatos
	előkészítő évfolyam (az első osztály sikertelen elvégzése esetén az első osztály megismétlése a szülő kérésére)	tanító	tanév vége
	mentesítés bizonyos tárgyakértékelése alól	igazgató, tanító, szaktanár, szakértői bizottság, szakemberei, szakértői bizottságok szakemberei	tanév eleje, illetve folyamatos
	tanulásmódszertan, tanulás tanítása	osztályfőnök vagy a kurzusoktató pedagógus	tanév eleje, illetve folyamatos
	tréning (tanulástechnika, koncentráció stb.), relaxáció	fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus, pedagógus	folyamatos
3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése (iskolán kívül)	a tanulási zavarokkal küzdő tanulók speciális szakemberekhez történő irányítása (szakértői bizottságok, orvosi intézmények)	tanító, szaktanár, osztályfőnök, fejlesztőpedagógus, gyermekvédelmi felelős	folyamatos
4. A fejlesztés hatékonysága, értékelés	a tanulók tanulási szokásainak felmérése (kérdőív)	tanító, szaktanár, osztályfőnök	tanév vége
	dokumentumelemzés (a tanulói iskolai produktumainak célirányos áttekintése)	tanító, szaktanár, osztályfőnök, fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus	tanév vége

fejlesztő szakemberek szöveges értékelése az egyéni haladásról	fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus	negyedévente, illetve tanév végén
megfigyelés	tanító, osztályfőnök, pedagógus, gyógypedagógus	szaktanár, fejlesztő tanév vége
tanulmányi eredmények elemzése (dokumentumelemzés)	tanító, osztályfőnök, pedagógus, gyógypedagógus	szaktanár, fejlesztő tanév vége
beszélgetés (gyerekekkel, szülővel)	tanító, osztályfőnök	szaktanár, tanév vége

Az iskolai nevelő-oktató munkában a tanulási zavar vagy a tanulási nehézség magatartászavarral és a szociális hátránnyal gyakran együtt jelentkezik, egymással szoros kölcsönhatásban van.

A tanulási nehézség vagy a tanulási zavar oka lehet születési, fejlődési rendellenesség, illetve fogyatékoság vagy kisgyermekkorai betegség.

Ez megmutatkozik a következőkben:

- az anyanyelvi fejlettség alacsony szintjén (hibás ejtés, szegényes szókincs, a szövegelemzés fejletlensége)
- olvasás-írás és a számolás zavara
- mozgáskoordináció zavara
- kialakulatlan testséma, tér- és irányérzékelési bizonytalanság
- ritmusérzék fejletlensége
- a vizuális elemző- és megfigyelőképesség gyengesége
- a tartós figyelem hiánya.

Az iskolai tanulási kudarcok hatására a gyermekben olyan pszichés tünetek alakulnak ki, (érzelmi labilitás, szorongás, önbizalom hiánya, hiperaktivitás stb.) amelyek kedvezőtlen magatartási megnyilvánulásokat eredményeznek.

Ehhez társulnak olyan szociális kapcsolati zavarok, mint például a nem megfelelő anya-gyermek kapcsolat, az ingerszegény környezet, az elhanyagolt családi háttér stb.

Tapasztalataink alapján ezek a gyermekek a normál iskolai körülmények között, nagyobb létszámú osztályban, a megszokott módszerekkel nem képesek a tanulásban előre haladni, fejlődni.

Az egyes képességek terén jelentkező elmaradás, lassúbb fejlődés rendszerint más pszichikus folyamatokkal is kapcsolatos. Például a felidézés nehézségei többnyire az észlelés és a

megfigyelés folyamatainak elégtelenségeivel is összefüggenek, ezért elképzelhetetlen egy-egy képesség elszigetelt fejlesztése. Mindig a különböző intellektuális és érzelmi tényező együttes feltárására és fejlesztésére törekszünk.

Az érdeklődés a megismerő tevékenység belső motívuma. A képesség fejlődésének a belső aktivitás a legfontosabb indítéka, amely a tanulást, a valóság megismerését örömteli, szívesen vállalt tevékenységgé teszi. Lényeges, hogy a gyermeknek sikerélményt nyújtson a feladatok megoldása, hiszen ez növeli az érdeklődését, fokozza az erőfeszítést.

Az egyéni fejlődés szempontjából döntő fontosságú a szocializációs képességek, a társas kapcsolatok kialakítása. A tanulási zavar vagy nehézség társas beilleszkedési zavarral is párosulhat. Jobb intellektuális teljesítmény erősebb szociális kontaktussal járhat együtt.

Az értékelő-minősítő viszonyt fel kell váltani a megértő-okkereső beállítottságnak. A tünetek megváltoztatására, illetve kiküszöbölésére irányuló alkalmi, gyors beavatkozások nem oldják meg a személyiségzavart, nem eredményeznek hosszabb távon is ható belső pszichikus változást a gyermeknél. A zavar igazi korrekciójáról csak akkor beszélhetünk, ha az okok ismeretében a tanuló mindennapi életfeltételei, tevékenysége folyamatában törekszünk a pszichikus folyamatok befolyásolására. Fontos tényező tehát a tevékenységek feltérképezése, megfelelő környezet biztosítása, a megfelelő eszközök használata.

A tanulási kudarc komplex jelenség, ezért a leküzdésére irányuló tevékenységnek is sokoldalúnak kell lennie. Az érintett tanulóknak - még a felsőbb évfolyamokon is - nagyon erős az osztályfőnökükhöz és a többi tanárhoz való személyes kötődés. Igénylik a mindennapi együttlétet, a gondok rendszeres megbeszélését. Az így kialakított oldott légkör feltétele a sikeres munkavégzésnek. Gyakran az otthoni környezet nevelési hiányosságait is az iskolában kell pótolni. A szülők nagy része nem motivált arra, hogy gyermekét a tanulásban segítse, de még arra sem, hogy teljesítményét értékelje. Ezért kiemelt helyen kell foglalkozni a helyes tanulási szokások és képességek kialakításával, a helyes önértékeléssel.

Alkalmazott pedagógiai módszereink, elveink a fejlesztő tevékenységben

- A tananyagot – szükség esetén - a minimumra csökkentjük, és főként az elsajátítás módjában, tempójában igyekszünk a tanulók egyéniségéhez alkalmazkodni.
- A gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus meghatározott órarend szerint emelik ki a tanulókat az órákról, szabadidős tevékenységekről, és a fejlesztő foglalkozások keretében változatos módszerekkel fejlesztik a tanulók személyiségét és tárgyi tudását.
- A nyelvi-kommunikációs készségek fejlesztését minden tanár feladatának tekinti. Fokozottan figyelünk arra, hogy a diák – a családi kommunikációs kapcsolat hiányából adódóan is – vagy egyáltalán nem érti a tankönyv szövegét, vagy egyszerre csak egy utasítás végrehajtására képes.
- Új tantárgy belépésekor megismertetjük tanulóinkkal a munkaeszközöket, szakkifejezéseket. A szaknyelv gyakorlása, tanulása beépül a mindennapi munkába.
- Az elméleti anyag súlypontosásával, gyakorlásával juttatjuk el a tanulókat az ismeretek alkalmazásszintű elsajátítására. Ehhez nélkülözhetetlen a vázlatkészítés, és annak megtanulása.

- Az átlagosnál több időt fordítunk a gyakorlásra, ismétlésre.
- Az olvasási nehézségek miatt a gyerekek nagy része auditív módon képes csak az ismeretek befogadására, ezért a szemléltető eszközök használatát a vizuális képességek szempontjából is fontosnak tartjuk.
- Az írási, olvasási és számolási nehézségekkel küzdő gyermekek tanításakor és teljesítményértékelésekor speciális pedagógiai módszereket alkalmazunk.
- Jelentősen növelik munkánk hatékonyságát a játékok, amelyek egy része mozgásos tevékenység. Beépülnek az órai munkába, csökkentik a fáradtság érzését, fejlesztik a tanulók mozgáskoordinációját, térérzékelését.
- A felmérők feladatait az osztály szintjéhez alkalmazkodva állítjuk össze. Az értékelés azonban azonos norma szerint történik. Az értékelésbe beleszámítjuk a választható szorgalmi feladatokat, amelyek többnyire valamilyen alapkészség gyakorlását segítik. A tanulók aktivitása szintén beleszámít az értékelésbe.

A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

A köznevelési törvény 47. § (8) bekezdése értelmében, amennyiben a gyermek tanuló vizsgálata nyomán megállapítást nyer, hogy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő foglalkoztatásra jogosult. A fejlesztő foglalkoztatás a nevelési tanácsadás, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás, a kollégiumi nevelés és oktatás keretében valósítható meg.

A beilleszkedési és magatartási zavar komplex jelenség, a személyiség problémája, amelyben értelmi, érzelmi és akarati tényezők ötvöződnek.

A zavar létrejötte egy folyamat eredménye, melynek kezdete többnyire az első óvodás-iskolás években és a családi háttérben keresendő.

Általános feladatunk súlyos magatartási és beilleszkedési zavarral küzdő tanulóknál a szakértői bizottságokkal való kapcsolat felvétele, és szakvélemény kérése.

A szakértői bizottságok pszichológusainak javaslatai alapján, pedagógiai módszerekkel a tanuló támogatása, osztályközösségbe történő visszaillesztése, és kapcsolatainak javítása osztály- és iskolatársaival a pszichológus és a fejlesztő pedagógusok közreműködésével.

A kitűzött célok elérése érdekében folytatott tevékenység alatt mindvégig előttünk áll, hogy minden gyerek individuum.

A beilleszkedési zavarok okának ismeretében a problémákat három csoportba soroljuk:

- Pszichés zavarok állnak a probléma háttérében (önértékelési zavar, gyenge fémrendszer, konfliktuskezelési deficit, sérülékeny kudarcűrő képesség, tolerancia hiány, szabálytartás hiánya), illetve különböző kompenzációs mechanizmusok, mint projekció, elfojtás, agresszivitás, stb.
- Tanulási nehézségek váltják ki a problémát (percepció-dyslexia, dysgrafia, figyelem-hiperaktivitás, kommunikáció-autisztikus jelek, a szenzomotoros mozgás fejletlensége, csak szekunder jellegű memória).

- Rossz vagy hiányos szocializáció okozza a problémát (túlzott engedékenység, szeretet- és figyelemhiány, túlzott elvárások stb.)

A további célok csak az okok (részleges) elhárításával érhetőek el, ennek megfelelően a fenti csoportok mindegyike számára más-más feladatok adódnak.

Fő célunk minden gyermek számára lehetővé tenni az optimális intellektuális és érzelmi fejlődést, a testi–lelki és szociális kibontakozást, hogy belső harmóniában, önmagával és környezetével egyensúlyban éljen.

Célkitűzések	Feladatok	Kritériumok
<p>Pszichés zavarok esetén:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az adott diszfunkció csökkentése, esetleg megszüntetése - a korábbi fejlődési szakaszban gyökerező hiányosságok és torzulások feltárása, rendezése, újratanulása. - Érzelmi életük egyensúlyban tartása, sikereik és kudarcaik egészséges feldolgozásának segítése. - A kompenzáló magatartásformák elhagyása. 	<ul style="list-style-type: none"> - Az okok (diszfunkció) felkutatása különböző diagnosztikai módszerekkel (pszichológus). - A diszfunkció kezelése megfelelő terápiákkal: <ul style="list-style-type: none"> - személyiségfejlesztés egyéni és csoportos tanácsadás, relaxáció - kognitív terápia (Coping Cat) elsődleges és másodlagos kontroll erősítése - program (PASKET) - kommunikáció szerepjátékok szerepátétel - szituációs játékok 	<ul style="list-style-type: none"> - Életkorának megfelelően a gyermek is értse meg a problémát. - Érezze szükségét és fogadja el a segítségnyújtást. - Kooperáljon (tanácsadó-kliens kapcsolatban). - Csökkenjenek a szorongások. - A megküzdő mechanizmusok erősödjenek. - Érzelmi reakcióik a helyzethez adekvátak legyenek. - Kompenzáló mechanizmusaik száma és intenzitása csökkenjen.
<p>Tanulási zavar esetén:</p> <p>A tanulási nehézség csökkentése vagy megszüntetése (ez feltételezi az ezt kiváltó ok megszüntetését).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Beszédfejlesztés (szükség esetén logopédus bevonásával): - arány- és hangsúlyeltolódás alkalmazása, - a környezet pontos észlelésén és tapasztalásán alapuló fejlesztés. - A tanulási zavart kiváltó okok felderítése és kiküszöbölése a fejlesztő pedagógus által. - Képesség és készségszint felmérés. - Fejlesztő, felzárkóztató programok kidolgozása személyre szabottan, részleges kiemeléssel, arány és hangsúlyeltolódással. 	<ul style="list-style-type: none"> - A fejlesztő és fejlesztett össz munkája eredményeként fejlődés, változás mutatkozzék. - (A fejlődés mértéke és ritmusa problémánként és tanulóként változó.) - Legyen látható eredménye a fejlesztésnek az adott tanuló korábbi szintjéhez képest.

	<ul style="list-style-type: none"> - A támasztott követelmények pontos, objektív meghatározása az egyén lehetőségeihez mérten. - A teljesítményorientáltság csökkentése. - Oldott, bensőséges, szeretetteljes légkör megteremtése. - Valamennyi apró, pozitív irányba történő változás megerősítése. - A negatív kompenzáló magatartás ignorálása, más kompenzálási lehetőségek feltárása, az okok megszüntetése. - Törekvés a szülőkkel való együttműködésre. 	
<p>Szocializációs zavar esetén:</p> <p>Mivel a problémák a gyermek rendszerint a korai szocializáció rendellenes tanulási folyamatából, illetve a családi diszfunkciókból, vagy a szűkebb környezetéből erednek, ezért a problémából adódó zavarokat csupán csökkenteni tudjuk, de megszüntetni nem.</p> <p>Célunk tehát a kompenzálás és a kooperáló szülők segítése a nevelési kérdésekben.</p>	<p>Fontos, az életkori sajátosságok ismeretében, az iskolás gyermektől elvárható viselkedésformák, és a még nem követelhető kontroll szétválasztása.</p> <p>Pontos meghatározása annak, amit elvárunk a gyermektől és ennek a gyermek számára jól érthető (életkorának megfelelő) közlése.</p> <p>Feladatunk a pozitív modellnyújtás, a pozitív megerősítés és a minősítés.</p> <p>A gyermekben rejlő pozitív értékeknek kiaknázása.</p> <p>Szeretetteljes, meghitt légkör megteremtése.</p>	<p>Tudja, hogy mit várnak el tőle.</p> <p>Döntéshelyzetben tudjon jó és rossz, helyes és helytelen között választani.</p> <p>Legyen képes elfogadni és követni a pozitív modellt.</p> <p>Érezze tanárai, nevelői jó szándékát.</p>

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelése-oktatása

A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének, oktatásának, fejlesztésének kötelezően biztosítandó pedagógiai feltételeit a Köznevelési törvény foglalja össze. A törvény a sajátos nevelési igényű tanulókhoz igazodva az általánosan kötelező feltételeket több területen módosítja, illetve kiegészíti olyan többletszolgáltatásokkal, melyeket ki kell alakítani, és hozzáférhetővé tenni a sajátos nevelési igényű tanulók számára.

A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani. A gyógypedagógiai nevelésben-oktatásban részt vevő nevelési-oktatási intézményben a sajátos nevelési igényű tanulók részére kötelező egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozásokat kell szervezni. A tanuló annyi egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozáson vesz részt, amennyi a sajátos nevelési igényéből eredő hátránya csökkentéséhez szükséges, ezen tanórai foglalkozások megszervezésének heti időkeretét a köznevelési törvény 6. melléklete határozza meg.

A rehabilitációs-rehabilitációs ellátást iskolánk a törvényi szabályozásnak és a szakértői véleményekben meghatározottak alapján biztosítja az érintett tanulók részére.

A Köznevelési törvény értelmében a sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, tanuló iskolai nevelés-oktatása, továbbá kollégiumi nevelése az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban, vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt, azonos óvodai csoportban, iskolai osztályban (a továbbiakban: a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók - külön vagy közös vagy részben közös - nevelésében és oktatásában részt vevő óvoda és iskola, kollégium együtt: gyógypedagógiai nevelésben, oktatásban részt vevő nevelési-oktatási intézmény) történhet.

A Köznevelési törvény értelmében a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló neveléséhez és oktatásához a következő feltételek szükségesek:

a) a gyermek, tanuló külön neveléséhez és oktatásához, a fejlesztő nevelés-oktatáshoz, a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógus, konduktor foglalkoztatása, a neveléshez és oktatáshoz szükséges speciális tanterv, tankönyv és egyéb segédlet,

b) egyéni előrehaladású neveléshez és oktatáshoz, integrált óvodai neveléshez, iskolai nevelés-oktatáshoz, az illetékes szakértői bizottság által meghatározottak szerinti foglalkozáshoz a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógus, konduktor foglalkoztatása, a foglalkozásokhoz speciális tanterv, tankönyv, valamint speciális gyógyászati és technikai eszközök,

c) a fejlesztési területek szakértői bizottság által történő meghatározása.

Ezeket a követelményeket intézményünk teljesíti, a szükséges feltételek biztosítja a sajátos nevelési igényű tanulók részére.

A sajátos nevelési igényű tanulók esetében is a NAT-ban meghatározott egységes fejlesztési feladatokat kell alapul venni. A nevelési-oktatási folyamatot a tanulók lehetőségeihez, korlátaikhoz és speciális igényeihez igazodva elsősorban a következő elvek szerint kell megszervezni:

- a feladatok megvalósításához hosszabb időszavakat, tágabb kereteket kell megjelölni ott, ahol erre szükség van;
- igény szerint sajátos, a fogyatékkal összefüggő tartalmakat, követelményeket kell kialakítani és teljesíteni;
- szükség esetén a tanuló számára legmegfelelőbb alternatív kommunikációs módszerek és eszközök, siket tanulóknál a magyar jelnyelv elsajátításának, alkalmazásának beépítése a nevelés, oktatás folyamatába;
- az iskolák segítő megkülönböztetéssel, egyénileg is támogassák a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve; az egyes fogyatékkal élő tanulókkal összefüggő feladatokról a **Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelve és a vizsgaszabályzatok** adnak eligazítást.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai

- A testi, érzékszervi, értelmi, beszéd, és egyéb fogyatékból, az autizmusból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók helyreállítása, újak kialakítása.
- A meglévő ép funkciók bevonása a hiányok pótlása érdekében.
- A különféle funkciók egyensúlyának kialakítása.
- A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- Az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok, funkciók fejlesztése.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők:

A fogyatékbosság típusa, súlyossága.

A fogyatékbosság kialakulásának ideje.

A sajátos nevelési igényű tanuló:

- életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétek,
- képességei, kialakult készségei,
- kognitív funkciói, meglévő ismeretei.

A társadalmi integráció kívánalmái: lehetséges egyéni életút, továbbtanulás, pályaválasztás, életvitel.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenység szervezeti formái:

- egyéni fejlesztés (1-3 fő)
- kiscsoportos fejlesztés (4-6 fő)

a szakvéleményben, illetve a szakértői véleményben leírt és ajánlott óraszám alapján.

A mozgásszervi fogyatékos tanuló

A mozgásszervi fogyatékos (a továbbiakban: mozgáskorlátozott) meghatározása a WHO (Egészségügyi Világszervezet) fogyatékosági értelmezésében bekövetkezett változások, az FNO (A funkcióképesség, fogyatékoság és egészség nemzetközi osztályozása) használata óta ma már erőteljesen funkcionális szemléletű. A pedagógiai szempontú definíciók összefüggésbe állíthatók a társadalmi részvétel korlátozottságának megszüntetésére irányuló folyamatokkal; a cél a hátránykompenzálás, a funkcióképesség kialakítása, a tevékenység akadályozottságának csökkentése, megszüntetése és a funkcionális felmérést követően az egyéni sérülés és akadályozottság mértéke szerinti támogatás.

Mozgáskorlátozott esetén a mozgásszervrendszer veleszületett vagy szerzett károsodása a szervezet funkcionális képességeit, az egyén aktivitását maradandóan akadályozza; az egyén részére hátrányos helyzetet, korlátozott életvitelt okozhat.

Gyógypedagógiai értelemben azokat a személyeket tartjuk mozgáskorlátozottaknak, akiknél a mozgásszervrendszer (tartó-: csont-, ízületrendszer és/vagy mozgató-: izom-, idegrendszer) veleszületett vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara következtében olyan jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, amelynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés, és a szocializáció csak nehezített körülmények között lehetséges. A mozgáskorlátozott tanulók osztályozására még nem jött létre egységes és teljes rendszer. A mozgásszervi károsodás orvosi szempontú rendszerezése, a keletkezés ideje, a kóreredet, a klinikai képet meghatározó fő tünet jellege és súlyossága szerinti differenciálás egyféle rendszerezési lehetőség. A pedagógiai és gyógypedagógiai szempontú csoportosításnál a fentiekben túl figyelembe kell vennünk az életkort, az életkornak megfelelő tevékenykedés–cselekvőképesség csökkenésének mértékét, a meglévő motoros és kognitív képességek szintjét, továbbá a kommunikációt.

A mozgáskorlátozott tanulók nevelésének-oktatásának alapelvei

A mozgáskorlátozott tanulók nevelése-oktatása, képességeik tervszerű fejlesztése során az egyéni fejlődési sajátosságokhoz, az individuális szükségletekhez igazodik mind a pedagógiai tevékenységek, mind a környezeti adaptációk tervezése, megvalósítása annak érdekében, hogy csökkentsük a tevékenység akadályozottságát, segítsük a funkcióképesség kialakulását, és ezáltal elősegítsük a szűkebb és tágabb környezetben való aktív részvételt.

A mozgáskorlátozott tanulók sérülésspecifikus ellátása a különböző szakemberek együttműködésének, teammunkájának eredményeképpen

valósulhat meg. Az inklúziót megvalósító iskolában tanító befogadó pedagógusok, a szomatopedagógus és más gyógypedagógusok (konduktív nevelés esetében a konduktív pedagógia kompetenciája szerinti konduktor), az ortopéd szakorvos, a gyermekneurológus, a gyermekgyógyász és egyéb szakemberek, illetve a család (a szülők és a tanuló) együttműködése, a közös célok kitűzése és a folyamatos kapcsolat elengedhetetlen feltétele az eredményes gyógypedagógiai és egészségügyi rehabilitációs és rehabilitációs tevékenységnek.

A mozgáskorlátozott tanulók sérülésspecifikus pedagógiai fejlesztő folyamata komplex, magában foglalja a nevelést, oktatást, mozgásfejlesztést, a kommunikáció fejlesztését, az

eszközös megsegítést, az egészségügyi szükségletek ellátását és a gondozási feladatokat, valamint a személyiségfejlesztés együttes, egymást erősítő és kiegészítő alkalmazásait.

A tananyag-feldolgozásnál a pedagógusnak figyelembe kell vennie a tantárgyi tartalmaknak a mozgáskorlátozott tanuló sajátosságaihoz való illesztését. Ez az adaptálás lehetővé teszi az egyéni haladási ütem biztosítását, valamint a differenciált (optimális esetben személyre szabott) nevelés-oktatás során az egyéni módszerek alkalmazását. A mozgáskorlátozott tanulók számára is biztosítani kell az aktív tanulás lehetőségét. A személyes tanulási tér és az adaptált tanulási környezet kialakítása az esélyegyenlőség szempontjából létfontosságú. Lényeges, hogy az ismeretszerzés fő forrása a tapasztalás, a megismerési folyamat az egész személyiséget mozgósítja. Az aktív tanulás problémacentrikus, motiváló és kutatásalapú. Mindezek nagymértékben hozzájárulnak ahhoz, hogy a mozgáskorlátozott tanuló önállóan is képes legyen felismerni az összefüggéseket és a kölcsönhatásokat, melynek során fejlődik problémamegoldó gondolkodása, és alkalmazásképes tudást szerezhet.

A mozgáskorlátozott tanuló részt vesz a kooperatív tanulásban, projekt munkában, aktív tagja a témahétnek. A humanista értékrend prioritásának elve alapján fontos a tanulók megtanítása önmaguk és társaik elfogadására, megismerésére, megértésére.

Az önállóságra nevelés elvét mindig szem előtt tartva, az iskolában – a mozgáskorlátozott tanulók életkorának és mozgásállapotának megfelelően – biztosítani kell pszichés, egészségügyi és fizikai szempontból a biztonságot és állandóságot, olyan szeretetteljes és motiváló légkör kialakításával, amely magában foglalja:

- a fizikai környezetet, amely egyrészt akadálymentes, másrészt valamennyi tanuló számára biztosítja az egészséges, balesetmentes környezeti feltételeket;
- a személyre szabott segédeszközöket és segítő technológiákat; az oktatáshoz szükséges speciális eszközöket (pl. megfelelő méretű dönthető asztallap, állítható magasságú biztonságos szék, írást-olvasást, kommunikációt támogató eszközök, adaptált matematikai eszközök stb.) és az önálló életvitelhez, mindennapos tevékenységekhez szükséges segítő technológiákat és azok használatát;
- a befogadó, elfogadó, kölcsönös alkalmazkodást kívánó, a tágabb környezetre is hatással bíró személyi környezetet (inkluzív oktatásnál a tanuló társak, azok szülei, az iskola dolgozói részére a befogadást segítő ismeretek átadása);
- szükség szerint és indokolt esetben – amennyiben a mozgásos akadályozottság a tevékeny és eredményes részvételt súlyosan akadályozza – a személyi segítő jelenlétét.

Az egyéni sérülés és akadályozottság mértéke szerinti pedagógiai fejlesztő folyamat olyan felkészülést, sajátos módszertani tudást kíván a pedagógusoktól, a gyógypedagógustól és a pedagógiai munkát segítő személyektől, amely biztosíthatja a komplex, minden sérült funkciót korrigáló-kompenzáló hatásokat, és lehetővé teszi a tanulók eredményes fejlődését. Mindez az együttnevelésben részt vevő szereplők hatékony együttműködésével valósulhat meg. Kiemelt szerepe van az inklúziót megvalósító iskolában tanító pedagógusok és a szomatopedagógus

közösen tervezett tanulási-tanítási programjának, a közös tanításnak, valamint az e tevékenységet követő közös értékelésnek.

A mozgáskorlátozott tanulók nevelésének-oktatásának céljai, kiemelt feladatai

A mozgáskorlátozott tanulók nevelése-oktatása során a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott tanulási és oktatási célok az irányadók, de számukra a nevelési-oktatási folyamat kiemelt célja az esélyegyenlőség feltételeinek megteremtése annak érdekében, hogy a mozgáskorlátozott tanulók felkészültté váljanak az életkoruknak, fejlettségi szintjüknek megfelelő önálló döntéshozatalra, képessé váljanak az önrendelkező életvitelre. Ismerjék meg a mozgáskorlátozottságukból eredő egészségügyi és rehabilitációs teendőket, lehetőségeket, sajátos helyzetükből adódó jogait, hogy mindezek elősegítsék társadalmi beilleszkedésüket. Fontos, hogy a megfelelő életminőség megalapozása érdekében fejlődjön ki a megszerzett tudás és képességek birtokában a testi, lelki, pszichikai jóllét és annak kialakítására irányuló igényesség.

A Nemzeti alaptantervben megfogalmazott tanulási és nevelési célokat, valamint azok megvalósítását a tanulók életkori sajátosságai és a mozgáskárosodásból adódó egyéni eltérések egymással kölcsönhatásban befolyásolják.

Az autista tanulók iskolai fejlesztésének alapelvei, célja és kiemelt feladatai

Az autizmus spektrum zavarok az idegrendszer igen korai, nagy valószínűséggel veleszületett ártalmának, illetve a genetikai, egyéb biológiai és környezeti tényezők együttes hatásának következményei.

Az autizmuspektrum zavarok lényege a társas viselkedés, a kommunikációs és sajátos gondolkodási képességek minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg.

Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulóra legjellemzőbb

- a kölcsönösséget igénylő társas viselkedési készségek területén tapasztalható gondolkodási képesség sajátos hiányosságai,
- a beszéd szintjéhez képest károsodott kölcsönös kommunikáció,
- a rugalmas viselkedés szervezés és kivitelezés képességének minőségi sérülése az egyenetlen képességprofil.

Autizmus spektrum zavar minden értelmi szinten előfordul, ami azt jelenti, hogy jelen lehet átlagos (vagy átlag feletti) intelligencia mellett épp úgy, mint értelmi sérüléssel együtt járva.

A fejlődési zavar átlagos, vagy átlag feletti intelligencia esetében is jelentősen befolyásolja, áthatja a gyermeki fejlődést, megváltoztatja a megismerés folyamatát és a társas viselkedés fejlődését, ezért sérülés-specifikusfejlesztésre minden érintett gyermekeknek joga és szüksége van.

Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók fejlesztésének általános céljai, feladatai

- A legáltalánosabb távlati cél az egyéni képességek, fejlettség szintjén elérhető legjobb felnőttkori szociális adaptáció és önállóság feltételeinek megteremtése: ennek alapja a szociális, kommunikációs és gondolkodási készségek hiányának speciális módszerekkel történő kompenzálása és a meglévő készségek fejlesztése.
- A hiányzó készségeket pótló, helyettesítő kompenzációs-habilitációs kezelése a fejlődési elmaradás, a másodlagos (pl. viselkedés-) problémák leküzdése érdekében. A fogyatékos készségek kompenzálása különös jelentőségű a tanulási, szociális és munkahelyzetekbe való beilleszkedés és viselkedés elsajátításához.
- Az iskolai és a mindennapi gyakorlati életre felkészítő tananyag speciális módszerek segítségével történő elsajátítása.
- A jellegzetes gondolkodási nehézségek, rugalmatlanság miatt - a továbblépés előtt - külön kiemelt fejlesztési feladat az elsajátított ismeretek alkalmazásának, általánosításának tanítása, az ismeretek folyamatos használata a fenntartás biztosítására, valamint a változatos, probléma-megoldási módszerek tanítása.
- A tananyag kiválasztásának legfontosabb szempontja a tanított képesség egész életen át megfelelő alkalmazhatósága. A tanuló túlterheltségének elkerülése érdekében a felesleges információkat szűrni kell, mert a tipikusan fejlődő gyermek által spontán, ösztönösen elsajátított nagy mennyiségű információ és készség az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek számára nehéz tananyagot jelent.

Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermekek integrációja

A tudatosan tervezett, és nem kényszermegoldásként alkalmazott integráció csak akkor indokolt, ha egyértelműen a gyermek javát szolgálja.

Teljes, funkcionális integráció feltételei

- a tanuló részéről
  - átlagos vagy átlag feletti intelligencia,
  - enyhe fokú autisztikus fogyatékoság,
  - jól kompenzált, minimális viselkedésproblémák.
- A családtagok részéről
  - egyértelmű szándék a szakemberekkel való szoros együttműködésre
  - a gyermek intenzív támogatására.
- Az iskola részéről
  - a speciális módszertanban jártas pedagógus és asszisztens,
  - jól előkészített, ütemezett egyéni fejlesztési terv,
  - speciális eszközök, módszerek és környezet,
  - együttműködés a családdal és/vagy a diákotthonnal,
  - a befogadó gyermekcsoport felkészítése a pozitív hozzáállásra, folyamatos támogatása,
  - szakértői csoporttal való intenzív kapcsolattartás.

A pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitáció, rehabilitáció

Céljai és feladatai az iskolai nevelés minden szakaszában folyamatosan jelen vannak, és elsősorban egyéni, kisebb részben kiscsoportos formában valósíthatóak meg.

Módszertanilag az autizmus-specifikus módszerek és eszközök alkalmazása mellett kognitív és viselkedésterápia, intenzív gyógypedagógiai fejlesztés, gyógytestnevelés alkalmazása szükséges.

Tartalmilag a hiányzó készségek, a másodlagos fejlődési elmaradás, a másodlagos viselkedésproblémák és tünetek speciális módszerekkel való rehabilitációs és rehabilitációs célú kezelését soroljuk ide, a következő területeken:

- elemi szociális-kommunikációs készségek,
- viselkedésproblémák (dührohamok, auto- és heteroagresszió, sztereotip viselkedések stb.),
- figyelem, utánzás, gondolkodási készségek, énkép, önismeret stb.,
- érzékszervek és testhasználat, nagy- és finommozgások, testtartás, izomhypotonia korrigálása,
- elmaradt pszichoszomatikus elemi funkciók,
- önkiszolgálás, önellátás,
- saját speciális segédeszközeinek mindennapi helyzetekben való rutinszerű használata,
- lakókörnyezetben való közlekedés, tájékozódás, élethelyzetek begyakorlása,
- szociális tapasztalatszerzés, társas kapcsolatok formáinak kialakítása,
- iskolában, munkahelyen munkavállalóként, illetve hivatalos helyen való viselkedés szabályainak elsajátítása.

2. 10 A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése és oktatása esetén a helyi tanterv a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő program

Iskolánk a **sajátos nevelési igényű tanulókat** a többi tanulóval **együtt nevelő, oktató** intézmény. Helyi tantervünk elkészítésénél ezért figyelembe vettük a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 2. mellékleteként kiadott „**Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve**” előírásait.

Az ebben meghatározottak érvényesítése érdekében:

- sajátos nevelési igényű tanulóink rehabilitációs, habilitációs célú korrekcióját képzett szakemberek (gyógypedagógus, logopédus) végzik;
- amennyiben szükséges, illetve előnyös, speciális eszközöket szerzünk be a rehabilitációs, habilitációs célú foglalkozások eredményességének javítására;
- az adott évfolyamra vonatkozó tantárgyi tartalmak tanításánál módosítunk, egyszerűsítünk, vagy elhagyunk egyes területek, illetve új területeket vonunk be a szakemberek (gyógypedagógus, logopédus) javaslatai alapján;
- a nevelés, oktatás és fejlesztés feladatainak elvégzésére és a kitűzött célok elérésére a szokásosnál hosszabb időtartamot hagyunk;
- támogatjuk pedagógusok részvételét az integrációt segítő szakmai programokon, továbbképzéseken.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő pedagógus feladata:

- a „Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve” előírásainak ismerete;
- a szakértői véleményben foglaltak ismerete és megértése;
- az integrált tanulóra vonatkozó módosult tantárgyi tartalmak és időtartamok figyelembevétele;
- a gyógypedagógus vezetésével és segítségével egyéni haladási ütemterv és individuális módszerek alkalmazása;
- az eltérő képességek és viselkedés kellő mértékű elfogadása;
- együttműködés más szakemberekkel, az osztályban tanító pedagógusokkal;
- a gyógypedagógus javaslatainak beépítése a pedagógiai folyamatokba.

2.11 A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A családi élet válságos időszakaiban a gyermekek kerülnek a leginkább kiszolgáltatott helyzetbe. A segítségadás azokban az esetekben a legnehezebb, melyekben a család nem biztosít megfelelő erkölcsi háttérrel, a szülők életvitele negatív példa a gyermek előtt. Gyakori jelenség, hogy ezekre a hiányosságokra – a tanuló rendhagyó magatartása, megnyilatkozásai nyomán – csak későn derül fény. Ezekben a nehéz esetekben a tanuló fokozott törődést, figyelmet igényel.

A **hátrányos** és **veszélyeztetett** helyzetű tanulók száma emelkedik. Ezért is indokolt, hogy a gyermek- és ifjúságvédelem átfogja az iskolai élet egészét, biztosítsa a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, védő, óvó intézkedéseket tegyen a rászorulóknak érdekében.

Ezt a tevékenységet az igazgató koordinálja, aki folyamatos kapcsolatot tart az osztályfőnökökkel, szükség esetén családlátogatást kezdeményez a veszélyeztető okok feltárása érdekében és folyamatos kapcsolatot tart a különböző gyermekvédelmi szervezetekkel.

A gyermekvédelmi tevékenységhez kapcsolódó feladatok:

- a tanulók elemi szükségletei (élelem, ruházat, tanszer, pihenés) meglétének figyelemmel kísérése;
- a tanulók egészséges fejlődéséhez szükséges nevelési légkör kialakításának elősegítése a családon belül és azon kívül;
- a tanulók egészségi állapotának figyelemmel kísérése, rendszeres ellátásuk biztosítása az iskolaorvosi szolgálaton és az iskolafogászati rendeléseken keresztül;
- a tanulók intézményes ellátása, az iskola valamennyi szolgáltatásának biztosítása (ügyelet, fejlesztő foglalkozás, felzárkóztatás, étkezés stb.);
- segélykérelmek támogatása és az ezzel kapcsolatos tanácsadás a család szociális és anyagi helyzetének függvényében;
- a tanulók eredményeinek folyamatos figyelemmel kísérése, rendszeres iskolába járásuk ellenőrzése, szükség esetén szabálysértési eljárás kezdeményezése.

A gyermeket veszélyeztető helyzetben minden pedagógusnak gyors és hatékony intézkedést kell tennie.

Ilyen esetekben meg kell vizsgálni:

- hogy a családi minta, törődés, érzelmi kötődés mennyire szolgálja a tanuló erkölcsi, érzelmi, értelmi fejlődését;
- hogy mennyire ellenőrzött a tanuló tevékenysége, szabad ideje;
- hogy használ-e a tanuló az egészségére káros anyagokat, életmódja veszélyezteti-e a fejlődését;
- hogy a tanuló szociális helyzete szükségessé teszi-e segélyek igénybevételét;
- hogy folyamatos ellenőrzést igényel-e a hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett környezetben nevelkedő tanulók otthoni életformája, ellátása, pihenése;
- hogy szükséges-e rendszeres segítségnyújtás a tanuló tanulmányainak befejezéséhez, pályaválasztásához és eredményes beiskolázásához;
- hogy tudunk-e olyan érzelmi kötődést biztosítani, melyben a gyermek őszintén feltárhatja problémáit.

A pedagógiai munkán belül az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:

- felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozások;
- differenciált oktatás és képességfejlesztés;
- pályaválasztás segítése, a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek);
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése;
- családi életre történő nevelés;
- napközitthonos és tanulószobai foglalkozások;
- iskolai étkezési lehetőségek;
- egészségügyi szűrővizsgálatok;
- a tanulók szabad idejének megszervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidő alatti programok);
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás);
- szülőkkel való együttműködés, folyamatos kapcsolattartás;
- tájékoztatás a családsegítő és gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik a családokkal, az illetékes Polgármesteri Hivatallal, a **Székesfehérvári Pedagógiai Szakszolgálat Nevelési Tanácsadó Intézetével**, a **Családsegítő Központ és Gyermekjóléti Szolgálattal**, az iskolaorvossal és az iskolai védőnővel.

2.12 Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal és az iskola partnereivel

Az eredményes iskolai nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a **szülői ház** és a **pedagógus közösség együttműködése**.

Ennek alapja a gyermek iránt érzett **közös felelősség**, melynek feltétele a **kölcsönös bizalom** és **tájékoztatás**, az **őszinteség**. Megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység. Eredménye a családi és az iskolai nevelés egysége, ennek nyomán pedig a gyermeki személyiség harmonikus fejlődése.

A szülők és a pedagógusok együttműködésének formái:

- a szülőket az iskola igazgatója tájékoztatja az iskolai **Szülői munkaközösség** ülésein, valamint az **iskolai szintű szülői értekezleteken** az iskola életéről, az éves munkatervről, az aktuális feladatokról, a munkatervben megfogalmazott célok eléréséről, a feladatok teljesítéséről, ezek változásairól, valamint a helyi tanterv követelményeiről;
- az osztályok számára szervezett **szülői értekezletek** félévenként kerülnek megtartásra /illetve rendkívüli esetekben sűrűbben/, melyek feladata a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása.

Az osztályfőnökök feladata:

- a szülők folyamatos tájékoztatása az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről;
- az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról;
- gyermekük tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról;
- a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről;
- az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról;
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola vezetősége felé.

A szülők és a pedagógusok együttműködésének alapvető módja a **tájékoztatás, értesítés és meghívás**. Ezek célja a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, valamint a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

Formái és eszközei:

- **személyesen** az előre egyeztetett, illetve spontán találkozásokon;
- folyamatosan és személyre szólóan az e-naplóban, **tájékoztató füzetben** vagy az **üzenőfüzetben**;
- havonta és személyre szólóan a **szülői levelekben**;
- folyamatosan, illetve havonta az **iskola honlapján**.

A szülők és pedagógusok közötti kapcsolattartás egyéb formái:

- **Fogadóórák**, melyek lehetőséget biztosítanak a szülők és a pedagógusok személyes találkozására, ezen keresztül pedig egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének konkrét tanácsokkal történő megsegítésére. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes és hasznos eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.).
- **Nyílt tanítási órák**, melyeken a szülők betekintést nyerhetnek a nevelő-oktató munka mindennapjaiba, személyesen is megismerhetik a tanítási órák menetét, közvetlenül tájékozódhatnak gyermekük és az osztályközösség iskolai életéről.
- **Családlátogatás**, melynek feladata a gyermek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.
- **Pályaválasztási tanácsadás**, melynek feladata a szülők és a tanulók tájékoztatása a felvételi eljárásról, a középiskolákról, és a pályaválasztási felmérések lehetőségeiről.

A szülői ház és az iskola együttműködésének további lehetőségei:

- közös iskolai és iskolához kötődő **rendezvények** (farsangi bál, sportesemények, közös iskolai munka, sportnap, stb.) szervezése a szülők és pedagógusok részvételével.

A szülői értekezletek, a fogadóórák és a nyílt tanítási órák időpontját az éves iskolai munkaterv határozza meg.

A szülők a – jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított – tanulói jogok, valamint saját **jogaik érvényesítése érdekében** szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselők, tisztségviselők útján az iskola igazgatójához, az adott ügyben érintett gyermek osztályfőnökéhez, az iskola nevelőjéhez, a diákönkormányzathoz fordulhatnak.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban, egyénileg vagy választott képviselők útján tehetik fel, illetve közölhetik az iskola igazgatójával, nevelőivel vagy a Szülői munkaközösséggel, melyekre **10 munkanapon belül** érdemi választ kell kapniuk.

A tanulók és a pedagógusok együttműködésének formái:

- az **igazgató** a tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról **személyesen havonta**, az iskolai honlapon és a faliújságon keresztül **folyamatosan** tájékoztatja;
- az igazgató a tanulókat **diákközgyűlésen** évente legalább egyszer, a diákönkormányzati képviselőket pedig a **diákönkormányzat ülésén** félévenként tájékoztatja, illetve ad választ a feltett kérdésekre;
- a **diákönkormányzatot segítő tanár**, valamint a **diákönkormányzat vezetője** (elnöke) havonta, illetve félévenként tájékoztatja a tanulókat az iskolai élet őket érintő eseményeiről, képviselt vagy vállalt feladataik teljesítéséről;
- az **osztályfőnökök** osztályuk tanulóit folyamatosan, illetve a hetente esedékes osztályfőnöki órákon személyesen, az elektronikus naplón, szükség esetén a tájékoztató-, illetve az üzenőfüzetben keresztül is tájékoztatják;
- a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a tanulót, valamint annak szüleit a **szaktanárok** az elektronikus naplón, **tájékoztató füzetben** folyamatosan tájékoztatják.

A tanulók a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított **jogaik érvényesítése érdekében** – szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselők útján – az iskola **igazgatójához**, az **osztályfőnökökhöz**, az **iskola nevelőjéhez**, a **diákönkormányzathoz** vagy a **Szülői munkaközösséghez** fordulhatnak.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban, egyénileg vagy választott képviselők útján közölhetik az iskola igazgatójával, nevelőivel, a nevelőtestület egészével, vagy a Szülői Munkaközösséggel, melyekre **10 munkanapon belül** érdemi választ kell kapniuk.

Az intézmény szakszerű és színvonalas működését **külső szervezetekkel** történő **rendezett és rendszeres munkakapcsolatokon** keresztül biztosítja.

Kapcsolattartás az iskola partnereivel:

- a Fenntartóval, Egyházmegyei Hivatallal, Egyházmegyei Katolikus Iskolai Főhatósággal,
- a Katolikus Pedagógiai Intézettel (KAPI)
- a helyi Plébániával és az egyházközségi képviselő-testülettel,

- a települési Önkormányzattal, Polgármesteri Hivatallal,
- a Járási Hivatallal,
- a Kormányhivatallal,
- az Egyházmegye fenntartásában működő nevelő – oktató intézményekkel
- a környező településen működő nevelő - oktató intézményekkel,
- a gyermek- és ifjúságvédelmi hatóságokkal,
- Nevelési Tanácsadóval,
- a Családsegítő Központtal, Gyermekjóléti Szolgálattal,
- az intézményt támogató alapítvánnyal és patronáló cégekkel,
- kulturális- és sportegyesületekkel.

Az intézmény az Nkt. 25. § (5) bekezdésében előírt **rendszeres egészségügyi vizsgálatokat** az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet alapján **orvosi, védőnői, valamint fogorvosi és fogászati asszisztens** ellátással biztosítja.

A **fogorvos és a fogászati asszisztens** minden tanévben elvégzi a tanulóknál a fogbetegségek szűrését (fogszuvasodás, szabálytalan fogazat stb.). Az osztályok időbeosztását **az igazgatóval egyeztetik**, a közvetlen előkészítő és adminisztrációs munkát az **iskolatitkár** végzi.

Az **iskolaorvost** feladatainak ellátásában az intézmény igazgatóhelyettese segíti, a közvetlen előkészítő és adminisztrációs munkát az **iskolatitkár** végzi. Az iskolaorvos munkájának ütemezését egyeztetni az **intézmény igazgatójával**.

A **beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel** küzdő, valamint a **sajátos nevelési igényű** gyermekek, tanulók ellátásával kapcsolatos feladatok megszervezéséért, a feladatok szakszerű elvégzésének ellenőrzéséért az **igazgatóhelyettes** a felelős. Feladat- és felelősségi körébe tartozik az ezen ellátás elvégzésébe bekapcsolódó **pedagógiai szakszolgálatokkal**, illetve **gyógypedagógusokkal** történő kapcsolattartás is.

Az intézmény figyelemmel kíséri a **tanulók veszélyeztetettségének megelőzésével és megszüntetésével kapcsolatos feladatokat**. A gyermek- és ifjúságvédelem az iskola összes nevelőjének, – az osztályfőnököknek kiemelten is – feladata.

2.13 A tanulói felvétel, átvétel általános és helyi szabályai

Tanulói jogviszony jelentkezés alapján, a **6. (vagy 7.) életévét** adott év **augusztus 31. napjáig** betöltő gyermek esetében **felvétellel** keletkezik. (Nkt. 50. § (1) bekezdés) **Nkt. 45. § (2):** „Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget korábban eléri, a Kormányhivatal a szülő kérelmére szakértői bizottság véleménye alapján engedélyezheti, hogy a gyermek hatéves kor előtt megkezdje tankötelezettségének teljesítését.”

Felvételi vizsga (20/2012 EMMI rendelet 22. § (5) bekezdése) általános iskolában nem szervezhető (Nkt. 50. § (3) bekezdés), de egyházi fenntartású intézményként a tanulók felvételénél és átvételénél **előfeltétel lehet**, a római katolikus vallás tanításainak, a keresztény értékrendnek az elfogadása. (Nkt. 31. § (2/a) bekezdése)

Az általános iskola első évfolyamára történő beiratkozás időpontját az igazgató hirdeti ki, figyelembe véve a magasabb jogszabályokban kijelölt beiratkozási időpontokat.

Tanulói jogviszony a beiratás napján jön létre, de az iskola helyiségeinek használata, a szociális támogatások igénybevételének feltétele az első tanév megkezdése.

Az iskola első évfolyamára történő beiratkozáskor be kell mutatni:

- a gyermek nevére kiállított **személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt;**
- a gyermek **születési anyakönyvi kivonatát;**
- a szülő **személyi igazolványát, lakcímkártyáját;**
- ha készült korábban, a **nevelési tanácsadó szakvéleményét;**
- a **TAJ hatósági igazolványt;**
- az **iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolást,**
- az állami támogatások (étkezés) igénybevételéhez szükséges igazolásokat.

A jelentkezés elutasításáról az igazgató a szülőt (gondviselőt) írásban értesíti a jelentkezést követő hét munkanapon belül.

Az iskola **második-nyolcadik évfolyamára** jelentkező tanulók **felvételéről**, valamint a **különbözeti vizsga szükségességéről** – a szülő kérésének, a tanuló korábbi tanulmányi eredményének, magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra, osztályba járó tanulók létszámának figyelembevételével, az előző iskolában keletkezett dokumentumok (pl. bizonyítvány vagy ellenőrző, magyar és matematika órai füzetek, stb.) bemutatásával – az iskola igazgatója dönt. Az átvétel előfeltétele még az iskolai **Házirend**, az **Etikai kódex**, valamint a **Szülői együttműködési nyilatkozat** elfogadása, illetve aláírása.

Elfogadott kérelem esetén az iskola **hivatalos nyomtatványon értesíti az előző iskolát** a gyermek iskolaváltoztatásáról.

A második - nyolcadik évfolyamba **átvett tanulónak szintfelmérő vizsgát** kell tennie **idegen nyelvből** és azokból a tárgyakból, amelyeket **előző iskolájában** (a bizonyítvány bejegyzése alapján) **nem tanult**. Amennyiben a tanuló valamely tantárgyból a szintfelmérő vizsgán az előírt követelményeknek **nem felel meg**, a vizsgát az adott tantárgyból **két hónapon belül megismételheti**. Ha az ismételt vizsga teljesítménye újból nem megfelelő, az adott tantárgyból **felzárkóztató foglalkozáson köteles részt venni**.

Szünetel a tanulói jogviszonya annak a tanulónak, aki **külföldön** folytat tanulmányokat. *(Nkt. 56. § (2) bekezdés)* Visszatérésekor **különbözeti vizsgát**, illetve **osztályozó vizsgát** kell tennie a félévi, illetve tanév végi minősítés megszerzéséhez. Amennyiben ez a tartózkodás az egy évet meghaladja, a visszatérést követően a külföldi **elismert iskolai minősítés** alapján csak a szükséges tantárgyakból (**magyar nyelv és irodalom, történelem** stb.) kell vizsgákat tennie. A tanulói jogviszony szünetelésének időtartamát az iskolai és tanulói **dokumentumokban rögzíteni kell**.

Az egyéni tanrend alapján létesült jogviszonya – az akár szülői kérésre, akár orvosi igazolás alapján jött létre – **nem szűnik meg**, a tanuló élhet a jogviszonyból fakadó jogokkal, a

kötelezettségek pedig – állapotának és helyzetének figyelembevétele mellett – rá is vonatkoznak. Félévi és év végi minősítése céljából **osztályozó vizsgát** kell tennie.

Kilépés, tanulói jogviszony **megszűnése, megszüntetése**

A közoktatási intézményben a köznevelési törvény értelmében megszűnik a tanulói jogviszony, ha:

- a tanulót egy másik iskola átvette az átvétel alapján;
- az utolsó évfolyam (8.) elvégzéséről szóló bizonyítvány kiadásának napján;
- a tankötelezettség utolsó éve szorgalmi idejének utolsó napján, ha a tanuló tanulmányait nem kívánja tovább folytatni.

2.14 A tanulmányok alatti vizsgák rendje

Iskolánkban a tanuló a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 64. § (1) bekezdése értelmében az alábbi, tanulmányok alatti vizsgákat teheti le: **osztályozó, javító, különbözeti** vagy **pótló** vizsga.

(1) **Osztályozó vizsgát** kell tennie a tanulónak a **félévi** és a **tanév végi** osztályzat megállapításához, ha:

- **felmentették** a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól (külföldi tartózkodás, egyéni tanrend, stb.);
- **engedélyt kapott** arra, hogy az adott tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget;
- tanulmányit egyéni tanrendben végzi;
- igazolt és igazolatlan **mulasztásai** együttesen meghaladják a **250 tanítási órát**, vagy egy adott tantárgy éves óraszámának **30 %-át**, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben **érdemjeggyel** nem értékelhető. Amennyiben az igazolatlan mulasztások száma meghaladja a 20 tanórát, a nevelőtestület megtagadhatja az osztályozóvizsga letételének engedélyezését (*EMMI rendelet 51. § (8) bekezdés*), ez esetben a tanuló évfolyamismétlésre kötelezett.

Az osztályozó vizsgák **időpontja**: január 1-15. (félévi), illetve május 15-30. (tanév végi). A vizsgára jelentkezés **határideje**: december 1. (félévi), illetve április 30. (tanév végi).

Az osztályozó vizsga letételének engedélyezését a szülő – és a tanuló - az igazgatónak címzett **kérvényben** kérheti. A kérvénynek tartalmaznia kell az osztályozó vizsga kérelmének indoklását (felmentés, tartós távollét, mulasztás, stb.), a **szülő és a tanuló aláírását**.

Az osztályozó vizsga tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei megegyeznek a helyi tanterv **tantárgyra és évfolyamra vonatkozó követelményeivel**, a vizsgán nyújtott teljesítmény értékelésének elvei megegyeznek a tanulók tanítási év alatti **szóbeli feleletükre, írásbeli teljesítményükre** vagy **gyakorlati munkájukra** vonatkozó értékelési elvekkel.

Ha az egyéni munkarendben tanuló, neki felróható okból két alkalommal nem jelenik meg az osztályozó vizsgán, vagy két alkalommal nem teljesíti a tanulmányi követelményeket, az iskola igazgatója értesíti a felmentést engedélyező szervet, és a tanuló a következő félévtől csak iskolába járással teljesítheti a tankötelezettségét.

(2) Tanuló **átvételekor**, a tanuló szükség esetén (pl. korábban nem tanult tantárgy, nem megítélhető tantárgyi teljesítményszint stb.) – az igazgató döntése alapján – **különbözeti vizsgára** kötelezhető az átvétel, illetve a tanulótól elvárt tanév alatti teljesítmény pontos kijelölése érdekében. A különbözeti vizsga tananyaga és az értékelés megegyezik az osztályozó vizsga tananyagával és értékelésével, de iskolánk megfelelő **türelmi idő biztosítása**, valamint **egyéni segítségnyújtás** mellett szervezi azt meg. A különbözeti vizsga **időpontja**: január 1-15. (félévi), illetve május 15-30. (tanév végi).

(3) **Javítóvizsgát** tehet a tanuló, ha:

- a tanév végén – **legfeljebb három** tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott;
- az osztályozó vizsgáról számára felróható okból **elkésik, távol marad**, vagy a vizsgáról **engedély nélkül eltávozik**.

A tanuló javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-től augusztus 31-ig terjedő időszakban tehet. A bizonyítvány kiadásával egyidejűleg a javítóvizsgák időpontjáról, valamint a **helyi tanterv által tartalmazott tantárgyi minimális követelményszintről** a javítóvizsga előtt álló tanuló és szülei levélben kapnak tájékoztatást.

(4) **Pótló vizsgát** tehet az a tanuló, aki az osztályozó vagy különbözeti vizsgáról **neki fel nem róható okból elkésik, távol marad**, vagy a megkezdett vizsgáról **engedéllyel eltávozik**, mielőtt a válaszadást befejezné. (20/2012 EMMI rendelet 64. § (4) bekezdése alapján)

A tanulmányok alatti vizsgák **részletes szabályait** a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet **65-73. §-ai tartalmazzák**, ezek értelmében:

- az igazgató felel a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolításáért;
- a legalább háromtagú vizsgabizottság elnökét és tagjait az igazgató jelöli ki oly módon, hogy a bizottságnak tagja kell, hogy legyen az adott tantárgyat tanító pedagógus;
- a vizsgabizottság elnöke felelős a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért;
- egy vizsganapon egy tanulóra vonatkozóan legfeljebb három írásbeli **vagy** három szóbeli vizsgát lehet megtartani;
- a vizsgákról jegyzőkönyvet kell készíteni, amit az igazgató, a vizsgabizottság elnöke és tagjai írnak alá;
- a vizsga jegyzőkönyvéhez csatolni kell a vizsga iratait (vázlat, feladat, egyéb dokumentumok stb.).

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett *tanulmányok alatti vizsgákra*, azaz:

- osztályozó vizsgákra,
- különbözeti vizsgákra,
- javítóvizsgákra vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- akik átvételüket kérik az intézménybe, és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

3. Az iskola helyi tanterve

3.1 A kötelező és választható tantárgyak heti óraszámai

A választott Kerettanterv megnevezése

Intézményünk Helyi Tantervét, tantárgyi struktúráját, óraszámait az alábbi jogszabályok alapján határoztuk meg:

- *110/2012. (VI. 4.) kormányrendelet a Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról*
- *51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről*
- *A Kormány 5/2020. (I.31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról*

Az iskola egyes évfolyamain az oktatás a 2017-2018. tanévtől: az 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendeletben megfogalmazott, az oktatásért felelős miniszter által kiadott Kerettanterv alapján elkészített, 2017 szeptemberétől érvényes Helyi Tanterv alapján folyik. A módosított NAT 2020 a 2020-2021. tanévtől kerül bevezetésre felmenő rendszerben a NAT 2012 helyett a következőképpen:

		TANÉV			
		2020-2021.	2021-2022.	2022-2023.	2023-2024.
ÉVFOLYAM	1. évfolyam	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020
	2. évfolyam	NAT 2012	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020
	3. évfolyam	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2020	NAT 2020
	4. évfolyam	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2020
	5. évfolyam	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020
	6. évfolyam	NAT 2012	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020
	7. évfolyam	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2020	NAT 2020
	8. évfolyam	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2020

„A kerettantervek meghatározzák

a) a nevelés-oktatás céljait,

b) a tantárgyi rendszert,

c) az egyes tantárgyak témaköreit, tartalmát,

d) a tantárgyak követelményeit,

e) a tantárgyközi tudás- és képességterületek fejlesztésének feladatait,

f) a követelmények teljesítéséhez rendelkezésre álló időkeretet.”

NAT 2012 A kötelező, a kötelezően választandó, a szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszám

A tanulók heti és napi terhelésének korlátozására vonatkozó rendelkezések

A Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) kormányrendelet:

8. § (1): A tanuló kötelező és választható tanítási óráinak száma – ha e rendelet másképp nem rendelkezik – egy tanítási napon **nem lehet több:**

- hat tanítási óránál az első-harmadik évfolyamon,
- hét tanítási óránál a negyedik évfolyamon,
- hét tanítási óránál az ötödik-nyolcadik évfolyamon.

8. § (3): A tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege – ha e rendelet másképp nem rendelkezik – egy tanítási héten a Nemzeti Köznevelésről szóló törvény 6. melléklet B és D oszlopában az adott évfolyamra meghatározott időkeretet:

- az első-negyedik évfolyamon legfeljebb kettő,
- az ötödik-hatodik évfolyamon legfeljebb három,
- a hetedik-tizenharmadik évfolyamon legfeljebb négy tanítási órával haladhatja meg.

9. § (1): A 8. §-ban a tanuló **napi és heti terhelésével** összefüggésben meghatározottak alkalmazásakor **figyelman kívül kell hagyni:**

- az egyházi iskolában szervezett hitoktatás tantárgy,
- a tanuló heti kötelező tanóráinak száma és az osztályok engedélyezett heti időkerete különbözete terhére megszervezett egyéb foglalkozások,
- a Nemzeti Köznevelésről szóló törvény 27. § (5)-(8) bekezdése alapján szervezett foglalkozások,
- a Nemzeti Köznevelésről szóló törvény 6. melléklet E oszlopában foglaltak alapján szervezett egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozás óraszámait.

NAT 2020 A tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege – a (4)–(7) bekezdésben foglalt eltérésekkel – egy tanítási héten legfeljebb

- a) az első–harmadik évfolyamon huszonnégy,
- b) a negyedik évfolyamon huszonöt,
- c) az ötödik és a hatodik évfolyamon huszonnyolc,
- d) a hetedik és a nyolcadik évfolyamon harminc,
- e) a kilencedik–tizenharmadik évfolyamon harmincnégy óra lehet.”

NAT 2012 Helvi tantervi óraszámok alsó tagozat (1-4. évfolyam)

Az intézmény rendelkezésére álló heti óratervi számok (1 - 4. évfolyam)

Tantárgy		1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
a) Kötelező tantárgyak	Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6
	Idegen nyelv	-	-	-	2
	Matematika	4	4	4	4
	Hit-és erkölcsstan	1	1	1	1
	Környezetismeret	1	1	1	1
	Ének-zene	2	2	2	2
	Vizuális kultúra	2	2	2	2
	Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
	Testnevelés és sport	5	5	5	5
	Kötelező tantárgyi órakeret összesen:	23	23	22	24
b)	<i>Szabadon tervezhető órakeret</i>	2	2	3	3
c)	Tanórai rendelkezésre álló időkeret (a+b)	25	25	25	27
d)	<i>Tantárgyi engedélyezett többlet órakeret</i>	2	2	2	2
e)	Maximális - túl nem léphető - tanórai időkeret (c+d)	27	27	27	29
f)	<i>Tervezhető további időkeret (egyéb foglalkozás)</i>	25	25	25	26
g)	Az osztályok számára engedélyezhető időkeret (e+f)	52	52	52	55
h)	Nkt. 27. § (5) bek. értelmében kötelezően biztosított időkeret tehetség gondozásra és felzárkóztatásra (a „g” sor tartalmazza!)	2	2	2	2
i)	NAT 9. § (1) Hittan +1 óra (a „g” sor tartalmazza!)	+1	+1	+1	+1

Az intézmény évfolyamonkénti heti óraterve a rendelkezésre álló óraszámok alapján (1-4. évfolyam)

Tantárgy	1. évfolyam					2. évfolyam					3. évfolyam					4. évfolyam				
	a)	b)	d)	i)	össz.	a)	b)	d)	i)	össz.	a)	b)	d)	i)	össz.	a)	b)	d)	i)	össz.
Magyar nyelv és irodalom	7	1			8	7	1			8	6	1			7	6		1		7
Idegen nyelv												1			1	2	1			3
Matematika	4	1			5	4	1			5	4	1		5	4	1			5	
Etika/hit-és erkölcstan	1			1	2	1			1	2	1			1	2	1			1	2
Természetismeret	1				1	1				1	1				1	1				1
Ének-zene	2				2	2				2	2				2	2				2
Vizuális kultúra	2				2	2				2	2				2	2				2
Életvitel és gyakorlat	1				1	1				1	1				1	1				1
Informatika																	1			1
Testnevelés és sport	5				5	5				5	5				5	5				5
Tanulók heti óraszám	23	2	0	1	26	23	2	0	1	26	22	3	0	1	26	24	3	1	1	29
<i>Fel nem használt órák (d)</i>			2		2			2		2			2		2			1		1

Jelmagyarázat

a: kötelező minimális óraszám

b: szabadon tervezhető órakeret

d: tantárgyi engedélyezett többletórakeret

i: NAT 9. § (1) Hittan +1 óra

NAT 2012 helvi tantervi óraszámok felső tagozat (5-8. évfolyam)

Az intézmény rendelkezésére álló heti óratervi számok (5 – 8 évfolyam)

Tantárgy		5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
a) Kötelező tantárgyak	Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	4
	Idegen nyelv	3	3	3	3
	Matematika	4	3	3	3
	Erkölcstan vagy Hit-és erkölcstan	1	1	1	1
	Történelem	2	2	2	2
	Természetismeret	2	2	-	-
	Fizika	-	-	2	1
	Kémia	-	-	2	1
	Biológia	-	-	1	2
	Földrajz	-	-	1	2
	Ének-zene	1	1	1	1
	Dráma és tánc vagy Hon- és népismeret	1	-	-	-
	Vizuális kultúra	1	1	1	1
	Informatika	-	1	1	1
	Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	-
	Testnevelés és sport	5	5	5	5
	Osztályfőnöki	1	1	1	1
	Kötelező tantárgyi órakeret összesen:	26	25	28	28
b)	<i>Szabadon tervezhető órakeret</i>	2	3	3	3
c)	Tanórai rendelkezésre álló időkeret	28	28	31	31
d)	<i>Tantárgyi engedélyezett többlet órakeret</i>	3	3	4	4
e)	Maximális - túl nem léphető - tanórai időkeret (c+d)	31	31	35	35
f)	<i>Tervezhető további időkeret (egyéb foglalkozás)</i>	20	20	21	21
g)	Az osztályok számára engedélyezhető időkeret (e+f)	51	51	56	56
h)	Nkt. 27. § (5) bek. értelmében kötelezően biztosított időkeret tehetség gondozásra és felzárkóztatásra (a „g” sor tartalmazza!)	2	2	2	2
i)	NAT 9. § (1) Hittan +1 óra (a „g” sor tartalmazza!)	+1	+1	+1	+1

Az intézmény évfolyamonkénti heti óraterve a rendelkezésre álló óraszámok alapján (5-8. évfolyam)

Tantárgy	5. évfolyam					6. évfolyam					7. évfolyam					8. évfolyam				
	a)	b)	d)	i)	össz.	a)	b)	d)	i)	össz.	a)	b)	d)	i)	össz.	a)	b)	d)	i)	össz.
Magyar nyelv és irodalom	4				4	4				4	3	1			4	4				4
Idegen nyelv	3				3	3				3	3				3	3				3
Matematika	4		0,5		4,5	3	2			5	3	1			4	3	1			4
Etika/hit-és erkölcsan	1			1	2	1			1	2	1			1	2	1			1	2
Történelem	2				2	2				2	2				2	2				2
Természetismeret	2		0,5		2,5	2		0,5		2,5										
Fizika											2				2	1				1
Kémia											1				1	1		1		2
Biológia											2				2	2				1,5
Földrajz											1				1	2				2
Ének-zene	1				1	1				1	1				1	1				1
Hon-és népismeret	1				1															
Vizuális kultúra	1	0,5			1,5	1	0,5			1,5	1				1	1				1
Informatika		1			1	1				1	1				1	1				1
Életvitel és gyakorlat	1	0,5			1,5	1	0,5			1,5	1				1		1			1
Testnevelés és sport	5				5	5				5	5				5	5				5
Osztályfőnöki	1				1	1				1	1				1	1				1
Tanulók heti óraszám	26	2	1	1	30	25	3	0,5	1	29,5	28	2	0	1	31	28	2	1	1	31
<i>Fel nem használt órák (d)</i>			2		2			2,5		2,5			4		4			3		3

Jelmagyarázat: a: kötelező minimális óraszám

d: tantárgyi engedélyezett többletórakeret

b: szabadon tervezhető órakeret

i: NAT 9. § (1) Hittan +1 óra

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai, NAT 2020

Az egyes évfolyamoknál a bal oldali óraszám a NAT kötelező óraszámát tartalmazza, a jobb oldali rovatba pedig a szabadon tervezhető órákat lehet bejegyezni.

Heti óraszám/évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5	4	4	3	3
Matematika	4	4	4	4	4	4	3	3
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Hon- és népismeret								
Etika/hit és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1				
Természettudomány					2	2	0	0
Kémia							1	2
Fizika							1	2
Biológia							2	1
Földrajz							2	1
Első élő idegen nyelv				2	3	3	3	3
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
Dráma és színház								
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki					1	1	1	1
Hittan egyházi intézményben								
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Szabadon tervezhető óra	2	2	2	2	1	2	2	2
Összes tervezett óraszám	22 0	22 0	22 0	23 0	27 0	26 0	28 0	28 0
Összesített óraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Maximális órakeret	24	24	24	25	28	28	30	30

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai intézményünkben																		
Az egyes évfolyamoknál a bal oldali óraszám a NAT kötelező óraszám, a jobb oldali óraszám a szabadon tervezhető órák óraszám.																		
Heti óraszám/évfolyam	1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.			
Magyar nyelv és irodalom	7	1	7	1	5	1	5	1	4		4		3	1	3	1		
Matematika	4	1	4	1	4	1	4	1	4		4	1	3	1	3	1		
Történelem									2		2		2		2			
Állampolgári ismeretek																	1	
Hon- és népismeret										1								
Etika/hit és erkölcstan	1		1		1		1		1		1		1		1			
Környezetismeret					1		1											
Természettudomány									2		2		0		0			
Kémia															1		2	
Fizika															1		2	
Biológia															2		1	
Földrajz															2		1	
Első élő idegen nyelv							2		3		3		3		3			
Ének-zene	2		2		2		2		2		1		1		1			
Vizuális kultúra	2		2		2		1		1		1		1		1			
Dráma és színház															1			
Technika és tervezés	1		1		1		1		1		1		1					
Digitális kultúra					1		1		1		1		1		1			
Testnevelés	5		5		5		5		5		5		5		5			
Osztályfőnöki									1		1		1		1			
Hittan egyházi intézményben	1		1		1		1		1		1		1		1			
Kötelező alapóraszám	22		22		22		23		27		26		28		28			
Szabadon tervezhető óra		2		2		2		2		1		2		2		2		
Összes tervezett óraszám	22	2	22	2	22	2	23	2	27	1	26	2	28	2	28	2		
Összesített óraszám	24		24		24		25		28		28		30		30			
Maximális órakeret	24		24		24		25		28		28		30		30			
Összesen	25		25		25		26		29		29		31		31			

A kerettantervek két évfolyamos ciklusainak **tanévekre bontása**, valamint a kerettantervekben szereplő **tantárgyak tematikai / fejlesztési egységei évenkénti óraszámának** meghatározása az iskolával kapcsolatban álló tankönyvkiadók kerettantervekre vonatkozó ajánlásainak figyelembevételével történik.

A kötelező és választható tantárgyak tematikai egységeinek **óraszámát, tartalmát és fejlesztési követelményeit** a *Pedagógiai program tantárgyi mellékletei* tartalmazzák.

1 - 5 évfolyamon, a testnevelés tantárgy 5 órájából egy, néptánc tanításra fordítódik.

3 - 8. évfolyamokon az 5 tanórából egy alkalommal röplabda oktatáson vesznek részt a diákok (DVR-DSE szakosztály bevonásával).

Az **úszás** oktatása és értékelése a **4. és a 6. évfolyamokon történik.**

Iskolánk egyházi fenntartású, ezért +1 tanórával növeltük a hittan tantárgy heti óraszámát. Ezen órák megtartására részben **helyi délutáni**, részben más **egyházi intézményben vagy helyszínen** (Egyházmegyei Múzeum, plébániák stb.), **gyakorlati foglalkozások** keretében – többnyire **összevont tanórák** megtartásával – kerül sor.

A kötelező tantárgyak minimális tantárgyi óraszámának a kerettantervi tartalommal ki nem töltött **10%-át**, valamint a **megemelt óraszámokat** az adott tantárgy tematikai egységei közötti elosztással – a **tananyag elmélyítése, gyakorlása, projektek megvalósítása**, valamint **képességfejlesztés** céljából – használjuk fel.

Az adott osztály számára engedélyezett **heti foglalkozási időkeret** – a köznevelésről szóló törvény 6. mellékletének C oszlopa szerinti – tanórákra fel nem használt részének terhére szervezzük az **egyéb foglalkozásokat** (tehetség gondozás, felzárkóztató foglalkozás, szakkör, napköziotthon, tanulószoba).

A **heti foglalkozási időkereten** felül használható fel tanóra a **hittan** tantárgy oktatása, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók **rehabilitációs foglalkoztatása** esetén.

3.2 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánkban – a nevelő-oktató munka során – a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközt vagy digitális kiadványt (tankönyv, munkafüzet, térkép, program stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, melyet az iskolai tankönyvellátásról szóló **17/2014. (III.12.) EMMI** rendeletben foglaltak szerint **tankönyvvé** nyilvánítottak és szerepel a **tankönyvek jegyzékén**. A tankönyveken túl – bizonyos tantárgyaknál (technika, vizuális kultúra, testnevelés) – **egyéb taneszközökre, eszközökre vagy felszerelésre** is szükség van.

Az iskolai tankönyvrendelés határideje **április utolsó munkanapja**, a módosítás határideje **június 30.** Az iskolai tankönyvellátás megszervezésében és lebonyolításában az **iskolatitkár** működik közre.

A tankönyvrendelés összeállítása során lehetővé kell tenni a **szülők számára**, hogy azt megismerjék és a **Szülői munkaközösség** élhessen a véleménynyilvánítási jogával. A tankönyvrendelés elkészítése előtt be kell szerezni a **fenntartó egyetértését**.

A kötelezően előírt **tankönyvekről** és **egyéb taneszközökről**, a **kötelező és ajánlott olvasmányokról** a szülőket **tanév végéig tájékoztatjuk**. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a **szülők kötelessége**. A beszerzésben az iskola **közreműködik**, biztosítja, hogy **minden tanulója** hozzájusson az előírt tankönyvekhez.

Az egyes évfolyamokon a tantárgyak tananyagának feldolgozásához szükséges kötelező **tanulói taneszközök kiválasztása** – a **helyi tanterv előírásai**, valamint a **szakmai munkaközösségek ajánlása** alapján – az adott tantárgyat tanító **pedagógus joga és kötelessége**.

A taneszközök kiválasztásánál a **pedagógusok**, illetve a **munkaközösségek** a következő **szempontokat** veszik figyelembe:

- tanítható-tanulható, tanulásra ösztönző, esztétikus, intézményünk **elveinek, céljainak és értékrendjének** megfelelő tankönyvek;
- a több tanéven keresztül használható eszközöket kell előnyben részesíteni (pl. **tartós tankönyv**);
- **állandóságra törekszünk**, új taneszközt csak az oktatás minőségét és eredményességét **lényegesen javító esetben** vezetünk be;
- egy-egy tantárgy tanításához – **két évfolyamonként, felmenő rendszerben** – ugyanazt a tankönyvesaládot használjuk;
- figyelmet fordítunk arra, hogy **az egy tanítási nap folyamán használt tankönyvek tömege együttesen ne haladja meg a három kilogrammot**. Az órarend kialakításánál e kérdésben a szülői munkaközösségnek **egyetértési joga** van.

3.3 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

A Nemzeti alaptanterv tartalmi szabályozása az **alsó tagozat első két évében** lehetővé teszi, az ebben az életkorban a tanulók között tapasztalható **különösen jelentős egyéni fejlődési különbségek** pedagógiai kezelését.

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:

- az iskolába lépő kisgyermekben **óvjuk** és tovább fejlesztjük a megismerés, a **megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot**;
- átvezetjük a gyermeket az óvoda **játékközpontú tevékenységeiből** az iskolai **tanulás tevékenységeibe**, közvetítjük az **elemi ismereteket, szokásokat** alakítunk ki;
- fogékonyra tesszük **saját környezetét, a természet, a társas kapcsolatok és a társadalom értékei** iránt;
- teret adunk a gyermeknek **játék és mozgás iránti vágyának**, segítjük természetes fejlődését, érését;
- kialakítjuk a **keresztény értékrendet tükröző magatartásformákat**, a gyermek jellemét formálva elősegítjük a személyiség érését.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:

Erre a korra erőteljesebbé – a negyedik évfolyam végére már meghatározóvá – válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Az alapfokú nevelés-oktatás ezen szakaszában a Nemzeti alaptanterv **fejlesztési feladataira** összpontosítva az alapvető **képességek, készségek, kompetenciák** fejlesztése érdekében:

- a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában – **élményszerű tanulással**, problémahelyzetekből kiinduló **izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal** – fejlesztjük az **alapvető képességeket és alapkészségeket**;

- **szabályozott és kötetlen tevékenységekkel** fejlesztjük a gyermekben a **felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot**, megalapozzuk reális **önértékelését**;
- **mintákat és gyakorlóterepet adunk, magatartási normákat, szabályokat** közvetítünk a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a **problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez**;
- támogatjuk az **egyéni képességek** kibontakozását, segítjük a **tanulási nehézségekkel való megküzdés** folyamatát;
- kiemelt figyelmet fordítunk azoknak a **hátrányoknak** a csökkentésére, melyek a gyermek **szociokulturális környezetéből** vagy a szokásostól **eltérő ütemű éréséből, fejlesztési szükségleteiből** fakadhatnak;
- az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a **tanulói tevékenységekre építünk**, amennyiben szükséges, az egyéni sajátosságokra épülő **differenciált tanulásszervezéssel és bánásmóddal**;
- bevezetjük és alkalmazzuk az **együttműködésre építő kooperatív tanulási technikákat** és tanulásszervezési eljárásokat;
- a gyermekek egyéni fejlettségére és fejlesztési szükségleteire ügyelve, **fokozatosan növeljük a tanulói terhelést és teljesítményelvárást**;
- a tanulók **önismeretét és fejlődését elősegítő értékeléseket** alkalmazunk;
- megtanítjuk, gyakoroltatjuk az **elemi tanulási módszereket és technikákat**;
- a gyarapodó ismereteket **rendszerbe szervezzük**;
- fejlesztjük a **felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot**.
- A **személyes bizalomra** építve a **keresztény magatartásmintákat**, szokásokat erősítjük.

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a **sikerese iskolai tanuláshoz**, a **tanulási eredményességhez** szükséges **kulcskompetenciák, képesség-együttesek** és tudástartalmak **megalapozásának** folytatása.

Az 5–6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:

Továbbra is az **alapkészségek fejlesztése** kap fő hangsúlyt, **szervesen folytatva** az alsó tagozat nevelő-oktató munkáját.

Ebben a szakaszban:

- pedagógiai munkánk középpontjában a tanulók **egész személyiségének**, tudásának, képességeinek fejlődése, fejlesztése áll, figyelembe véve, hogy az oktatás és nevelés színtere **nemcsak az iskola**, hanem a tanulók életének és tevékenységének számos más színtere is;
- igazodunk a gyermeki gondolkodás fejlődéséhez, az életkori sajátosságokhoz, figyelembe vesszük, hogy a 10–12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az **érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz**, ezért fejlesztésünket az **integratív-képi gondolkodásra** alapozzuk;
- kiemelt figyelmet fordítunk az **eredményes tanulás módszereinek**, technikáinak begyakoroltatására, a tanuláshoz, a **feladatokban való részvételhez** szükséges **kompetenciaterületek** és koncentrációs képességek, **akarati tulajdonságok** fejlesztésére;

- fejlesztjük és bővítjük az **együttműködésre építő kooperatív tanulási technikákat** és tanulásszervezési eljárásokat;
- feladatunknak tekintjük az **egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztését**, a tanulók tanulási és társas motivációinak, **önbizalmának** növelését. Ehhez előnyben részesítjük az **életszerű, valóságos problémák és feladathelyzetek teremtését** az önkifejezéshez, az ismeretszerzéshez, a kísérletezéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:

A nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a **már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése.**

Ebben a szakaszban:

- hangsúlyossá válik az **elvont fogalmi és elemző gondolkodás képességének** fejlesztése;
- pedagógiai tevékenységünk lényeges eleme az **önálló munkára, gondolkodásra** és a tanulási tevékenység **tudatos, intenzív alkalmazására** történő nevelés, készítés;
- az **önművelésre készítéssel** megalapozzuk az **egész életen át tartó tanulás és fejlődés** igényét;
- a tanulókat **érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően** készítjük fel a **pályaorientációra**, pályaválasztásra és továbbtanulásra;
- megalapozzuk a tanulók felkészültségét a **jogok és kötelességek törvényes gyakorlására**, felkészítjük őket a társadalomba történő beilleszkedésre;
- fejlesztjük és bővítjük az **együttműködésre építő kooperatív tanulási technikákat** és tanulásszervezési eljárásokat;
- **fejlesztő értékeléssel** és az **önértékelés képességének fejlesztésével**, az **önismeret alakításával tudatosítjuk** a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban és a különböző csoportokban elengedhetetlen **együttműködés értékét.**

3.4 A mindennapos testnevelés, testmozgás megszervezése

Iskolánkban a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló **2011. évi CXC. törvény (Nkt.) 27. § (11) bekezdése** alapján szervezzük meg.

Diákjaink számára a Pedagógiai Programunk **heti 5 testnevelési órát tartalmaz**, melyeket az **órarendbe iktatva** osztálykeretben (Az évfolyamok alacsony létszáma miatt időnként összevont csoportban) szervezünk.

Negyedik - hatodik osztályos tanulóink a testnevelés óra keretein belül a kerettanterv előírásainak megfelelően **évi 18 órában úszásoktatásban** részesülnek (Tavaszi hónapokban, 9 alkalommal 2-2 órában).

A kötelező testnevelési órákon kívül szervezett gyógytestnevelési foglalkozásokon azon tanulóink vehetnek részt, akiknek az iskolaegészségügyi szolgálat szakvéleménye szerint ez javasolt.

Minden tanuló számára adott a lehetőség, hogy az 5 órarend szerinti testnevelési órán kívül további, sporttal kapcsolatos egyéb foglalkozásba, sportszakkörbe bekapcsolódjon.

3.5 A választható tantárgyak, foglalkozások szabályai

Intézményünk az **51/2012. (XII. 21.) EMMI rendeletben** megfogalmazott, az oktatásért felelős miniszter által kiadott Kerettanterv alapján készítette el Helyi Tantervét. Ebben a miniszter által közreadott tantárgyi struktúrát alkalmazzuk.

Választható tantárgyat az intézmény nem hirdeti a tanulók részére.

Az idegen nyelv (angol) oktatását a harmadik osztálytól vezetjük be a szabadon tervezhető órakeret terhére.

Az iskola – a tanórai foglalkozások mellett a tanulók érdeklődése, igényei, szükségletei, valamint az intézmény lehetőségeinek figyelembevételével **tanórán kívüli egyéb foglalkozásokat szervez**. Az egyéb foglalkozások indításáról a **tanulói igények** alapján, az iskola lehetőségeinek figyelembevételével a **nevelőtestület dönt**. A döntést, a tanórán kívüli egyéb foglalkozások indítását az igazgató az éves **Munkatervben rögzíti**.

A tehetséggondozás keretében szolgáló csoportokat a magasabb szintű képzés igényével az igazgató és a csoportokat vezetőik egyeztetése után lehet meghirdetni, megszervezni.

A tanulók felvétele a tehetséggondozó foglalkozásokra az alábbiak szerint történik:

- a tanuló jelentkezése,
- az osztályfőnök javaslata,
- a tanító/szaktanár javaslata alapján.

A tanórán kívüli foglalkozások vezetőit az igazgató bízta meg. A foglalkozások időpontjáról és a látogatottságról naplót kell vezetni.

Az iskola ünnepi műsorainak, megemlékezéseinek terveit az éves Munkaterv tartalmazza a műsor elkészítéséért felelős pedagógus megnevezésével. Az ünnepségeken az iskola tanulói a Házirend, az SZMSZ és a szóbeli utasításoknak megfelelő öltözékben és rendben kötelesek megjelenni.

A versenyeken való részvétel a diákjaink képességeinek kialakítását és fejlesztését célozza. A tanulók intézményi, egyházmegyei, városi, megyei, kistérségi és országos meghirdetésű versenyeken vehetnek részt, szaktanári felkészítést igénybe véve. A meghirdetett versenyekre a felkészítésért, a szervezésért, a nevezésért a pedagógusok (osztályfőnökök) és az igazgató felelősek.

A felzárkóztató foglalkozások célja az alapkészségek fejlesztése, a hiányzás, pszichés problémák (családi gondok), helytelen tanulási szokások következtében kialakult lemaradás, valamint az átlagosnál lassúbb tanulási tempójú tanulók felzárkóztatása a tantervi követelményekhez. A felzárkóztató foglalkozást az igazgató által megbízott pedagógus tartja.

A tanulmányi kirándulás, táborozás az iskolai élet, a közösségek kialakításának és fejlődésének szerves, pótolhatatlan része. Ezért az iskola mindent megtesz a kirándulások és a táborozások igényes megszervezése és problémamentes lebonyolítása érdekében.

Magasabb évfolyamra történő tanulói **átvétel esetén** iskolánk kötelezően választható tantárgyaiból – a szaktanár előzetes felmérése alapján – a tanuló **különbözeti, illetve osztályozó vizsga letételére utasítható.**

A tanulók osztályba, illetve csoportokba sorolásáról – az iskola személyi és anyagi lehetőségeinek figyelembevételével – az **intézmény igazgatója** dönt. A döntés előtt fel kell mérni a **szülői és tanulói közösség igényét**, be kell szerezni az érintett osztályfőnökök és szaktanárok **véleményét.**

3.6 Az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Az alacsony osztálylétszámok miatt, a készségtárgyakat (testnevelés; ének-zene; technika és tervezés; vizuális kultúra) alsó tagozaton gyakran összevont csoportban (1-2, 3-4) tanítjuk.

Az úszás oktatását – a tanulóscsoportok utaztatásának megszervezésével – a Dunaújvárosi városi **uszodában** végezzük.

Az iskola a tanulók számára az alábbi **kötelező**, illetve **indokolt esetben kötelező** tanórán kívüli foglalkozásokat szervezi meg:

- napköziotthon (étkeztetés);
- tanulószoba;
- egyéni fejlesztő foglalkozások, felzárkóztató foglalkozások;
- logopédiai foglalkozások;
- rehabilitációs és rehabilitációs foglalkozások;

Az iskola a tanulók számára – **legalább nyolc tanuló önkéntes jelentkezése alapján** – az alábbi tanórán kívüli foglalkozásokat szervezi meg:

- szakkörök;
- tömegsport, iskolai sportköri foglalkozások;
- tehetséggondozó foglalkozások;
- felvételi előkészítő foglalkozások.

A tanórán kívüli foglalkozásokra történő tanulói **jelentkezés** – a felzárkóztató foglalkozások, az egyéni fejlesztések és a logopédiai foglalkozások kivételével – a tanuló érdeklődése, tehetsége, illetve szándéka alapján **önkéntes**. A tanórán kívüli foglalkozásokra való jelentkezés tanév elején történik és **egy fél évre szól.**

A felzárkóztató foglalkozásokra, az egyéni fejlesztésekre és a logopédiai vagy rehabilitációs foglalkozásokra kötelezett tanulók, gyermekek részvétele a foglalkozásokon **kötelező.**

A tanórán kívüli foglalkozások vezetőit az **iskola igazgatója** bízta meg, akik munkájukat munkaköri leírásuk alapján végzik. Tanórán kívüli foglalkozást olyan személy is vezethet, aki nem az intézmény pedagógusa. A foglalkozásokról **naplót** kell vezetni.

Az iskola vagy az osztályfőnökök által szervezett olyan **kiránduláson, csoportos látogatáson vagy egyéb szabadidős foglalkozáson**, ahol a **felmerülő költségeket** vagy **azok egy részét** a szülőknek kell fedezniük, a tanulók részvétele **nem kötelező, önkéntes**. Az ilyen foglalkozásról távol maradó tanulók számára az iskola a **felügyeletet**, illetve a **foglalkoztatást** biztosítja.

3.7 Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

Egészségnevelési programunk célja, hogy:

- Segítse a tanulókat a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megtartásában.
- Fejlessze az életvezetési képességeket.
- Fejlessze a tanulók felelősségérzetét egészségük megőrzéséért.
- Készítse fel a tanulókat a stressz-hatások feldolgozására.
- Segítse elő az egészség-tudatosság erősödését.
- Valósítsa meg a mindennapi testedzést a tanulók számára.
- Terjedjen ki a mentálhigiénés nevelésre is.

Egészségnevelési tevékenységünket az alábbi területeken fejtjük ki:

- Egészségmegőrzés a helyes életmód kialakításával:
  - Mozgás, rendszeres testedzés, játéklehetőség,
  - Táplálkozási szokások kialakítása egészségünk érdekében,
  - Öltözködés,
  - Higiénia, tisztálkodás,
  - Egészségkárosító szenvedélyek (drog, alkohol, cigaretta) megelőzése a tanórai és a tanórán kívüli nevelésben,
  - Ésszerű napirend kialakítása.
- Szűrővizsgálatok: gerinc, szemészet, fogászat stb.

Az egészségnevelés szinterei:

Minden tanulót egyformán érintő elemek:

- Példát mutató iskolai hatás
  - Termék, folyosók, udvar, orvosi szoba kialakítása,
  - A pedagógusok, a dolgozók példamutatása,
  - Ösztönzés az egészséges életmód napi gyakorlattá tételében: otthoni torna, reggeli elfogyasztása, az évszaknak megfelelő öltözködés, lehetőség szerint kerékpáros vagy gyalogos közlekedés az autó helyett stb.
- Kötelező tanórai keretben végzett egészségnevelés:
  - Tantárgyakba beépített egészségnevelés: osztályfőnöki óra, testnevelés óra, biológia óra.

A tanulókat különböző mértékben érintő, tanórán kívüli elemek

- Szakkörök
- Egészségnevelési akciók
- Nyári táborok
- Előadások, kiállítások
- „Projekt napok” szervezése

Mindennapi testedzés megvalósítása:

- Testnevelési órákon, továbbá:
  - Szervezett úszásoktatásban való részvétellel
  - Napköziotthonos, tanulószobás foglalkozásokba beillesztve

Tanórákon kívüli, egyéb sportfoglalkozások keretében
Sportszakkörök működtetésével
Sportversenyek lebonyolításával
Iskolai sportnap szervezésével

A diáksport révén diákjaink bekapcsolódnak a különféle versenyekbe: a Diáksport Szövetség által kiírt versenyekbe, a diákolimpiába, a KIDS-versenyekbe, a különféle iskolai kupaküzdelmekbe.

Az egészségnevelés megvalósításában résztvevők:

- Belső (iskolai) résztvevők: pedagógusok, (osztályfőnökök).
- Külső partnerek: gyógytestnevelő, iskolaorvos, védőnő, Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő szervezetek, Nevelési Tanácsadó, sportlétesítmények vezetői.

Környezeti nevelésünk alapelve a **teremtett világnak, mint létező értéknek a tisztelete és megőrzése**, célja a **környezettudatos magatartás**, a környezetért felelős **életvitel** kialakítása. Feladatunk a tanuló környezeti, társadalmi és természeti erkölcsi érzékének, felelősségének **megalapozása**, kialakuló értéktudatának, együttműködési képességének, életviteli szokásainak **formálása és megerősítése**.

A gyakorlati környezeti nevelést az alábbi területeken valósítjuk meg:

- **környezetkultúra**: művészeti nevelés, kézművesség, mikrokörnyezet (iskolaudvar, iskolai terek, osztályterem, szaktanterem) folyamatos alakítása;
- **környezetvédelem**: szelektív hulladékgyűjtés, növények és állatok védelme, tájvédelem, energiatakarékosság az intézményben és otthon, környezetbarát közlekedés.

A környezeti nevelés színterei:

Valamennyi tanulónkat érintő elemek:

- iskolai környezet:
- tantermi, folyosói, udvari „élő sarok” kialakítása;
- anyag- és energiatakarékos, környezetbarát iskolaműködtetés;
- pedagógusok, a dolgozók példamutatása;
- kerékpáros és gyalogos közlekedés ösztönzése;
- szelektív hulladékgyűjtés.
- kötelező tanórai keretben végzett környezeti nevelés:
  - tantárgyakba, osztályfőnöki órákba épített, valamint az egyéb iskolai foglalkozásokon (napköziotthon, tanulószoba, erdei iskola, kirándulás, iskolai projektek) megvalósuló környezeti nevelés.

A tanulóinkat különböző mértékben érintő, tanórán kívüli elemek:

- szakkörök, szakemberek, vendégelőadók által tartott előadások, kiállítások;
- környezetvédelmi akciók, megemlékezések a környezetvédelemhez kötődő jeles napokról;
- táborok, természetjáró túrák;
- megemlékezés a Víz világnapján és a Föld napján;

- látogatások szervezése (múzeum, állatkert, botanikus kert, nemzeti park, szennyvíztisztító).

A környezeti nevelés szempontjából is jelentősége van az élmény- és tevékenység alapú módszerek minél sokoldalúbb alkalmazásának.

Ezek:

- játékok (szituációs, drámajáték, memóriafejlesztő);
- projektek;
- terepgyakorlati módszerek (terepgyakorlatok, térképkészítés, célzott megfigyelések, mérések, táborok, iskolakert, „iskolazöldítés”);
- aktív, kreatív munka (természetvédelmi munkák, madárvédelmi feladatok, szelektív hulladékgyűjtés, rend- és tisztasági verseny, pályázatok, versenyek, kiállítás rendezése, kutatómunka);
- művészetek (vizuális kultúra a környezeti nevelésben, irodalmi alkotások, zeneművészet, népművészet, esztétikai érzékenység és élmény fejlesztése).

A környezeti nevelésében részt vevők köre:

- belső (iskolai) résztvevők: osztályfőnökök, szaktanárok;
- külső résztvevők, szakemberek: környezetvédők, művészek, intézmények.

3.8 A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állapotának, edzettségének mérése iskolánkban kétféle módon történik:

- az iskolaorvosi vizsgálatok jogszabályokban meghatározott módszereivel,
- a testnevelési órákon az alábbiakban ismertetett módon.

A testnevelés helyi tanterveiben szerepeltetjük a tanulók fizikai állapotának, edzettségének évente egyszer történő mérését a köznevelésről szóló tv. 80. § (1) bekezdése alapján, április-május hónapokban. A mérést testnevelési órákon végezzük a Hungarofit rendszer alkalmazásával.

A tanulók általános fizikai teherbíró képességének értékeléséhez és minősítéséhez használt Hungarofit (fizikai fitness mérés) alpmérései az alábbiak:

- Aerob vagy alap-állóképesség mérése: 2000 m-es síkfutással.
- Izomerő mérése és dinamikus ugróerő mérése helyből távolugrással páros lábbal.
- Dinamikus dobóerő mérése: kétkezes labdadobás hátra fej fölött, tömött labdával.
- Kar-, törzs- és lábizmok együttes dinamikus erejének mérése: egykezes labdalökés helyből az ügyesebb kézzel, tömött labdával.
- Dinamikus erő-állóképesség mérése: vállövi és karizmok erő-állóképességének mérése: mellső fekvőtámaszban karhajlítás és -nyújtás folyamatosan kifáradásig.
- A csípőhajlító és a hasizom erő-állóképességének mérése: hanyatt fekvésből felülés térdérintéssel, folyamatosan.
- A hátizmok erő-állóképességének mérése: hason fekvésből törzsemelés és leengedés folyamatosan, kifáradásig.

A korosztálynak megfelelő követelményeket kifüggesztjük, így azt a tanulók bármikor megtekinthetik. A felmérések a tanulók állapotának rögzítését célozzák, ezért azokra a diákok

osztályzatot nem kapnak. A felmérést követő időszakban értékelhető azonban osztályzattal a tanulóknak a mért eredményekhez képest felmutatott fejlődésének mértéke. A felmérések eredményeit a testnevelő tanár/alsós tanítók kötelesek vezetni úgy, hogy az egyes osztályokban tanuló diákok fizikai állapotának követéséhez szükséges adatok évről évre hozzáférhetők legyenek. Az adatbázis rendszeres vezetésének ellenőrzése a testnevelő tanár feladatkörébe tartozik.

Iskolánk a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott mérési időszakban, az 5-8. évfolyamokon is megszervezi a tanulók **fizikai állapotának** és **edzettségének** mérését, vizsgálatát.

Az érintett tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát az iskolai testnevelés tantárgyat tanító pedagógus végzi a **NETFIT® komplex mérési tesztrendszerének** alkalmazásával az adott tanév második félévében.

A NETFIT® fittségmérési rendszer négy különböző **fittségi profilt** különböztet meg, amely profilokhoz különböző fittségi tesztek tartoznak.

Testösszetétel és tápláltsági profil:

Testtömeg mérése – testtömeg-index (BMI) Testmagasság mérése Testzsírszázalék-mérése – testzsírszázalék

Aerob fittségi (állóképességi) profil:

Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter) – aerob kapacitás

Vázizomzat fittségi profil:

Ütemezett hasizom teszt – hasizomzat ereje és erő-állóképessége.

Törzsemelés teszt – törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága.

Ütemezett fekvőtámasz teszt – felsőtest izom ereje.

Kézi szorítóerő mérése – kéz maximális szorító ereje.

Helyből távolugrás teszt – alsó végtag robbanékony ereje

Hajlékonysági profil:

Hajlékonysági teszt – térdhajlító izmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem.

A NETFIT®, a fizikai fittségi állapotot nemhez és életkorhoz igazodó **külső kritériumértékekhez**, úgynevezett **egészségstenderdekhez** viszonyítja. Az egészségstenderdek olyan **teljesítménymínimum** értékeket jelentenek, amelyeket túlteljesítve a tanuló hosszú távon valószínűbben lesz védett az **ülő életmóddal, fizikai inaktivitással** összefüggő megbetegedések rizikó faktoraival szemben.

Tanulóink **értékelése testnevelés tantárgyból** nem a NETFIT® eredmények alapján történik, mert a fizikai fittség **csupán az egyik területe** az iskolai testnevelésnek és a fittségi állapotban bekövetkező változások önmagukban nem jelentik automatikusan, hogy annak érdekében a diák tudatosan tett volna valamit, illetve kiváló testnevelés-órai motiváltság, hozzáállás, mozgás- és kognitív tanulás mellett is elképzelhető, hogy a fittségi állapot nem változik.

3.9 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.

Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

Az elméleti jellegű tantárgyak: magyar nyelv és irodalom; történelem; angol nyelv/első élő idegen nyelv (4-8. évfolyamon); matematika; természetismeret/környezetismeret/természettudomány; fizika; kémia; biológia; földrajz és hittan (7-8. évfolyam) ellenőrzésénél:

- a nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül **szóban és írásban is** ellenőrzik;
- az egyes témakörök végén – szükség esetén közben is – a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit **átfogó témazáró dolgozatot** írnak.

A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése és értékelése érdekében a tanítók és a szaktanárok rendszeresen ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában:

- az ének-zene, vizuális kultúra, digitális kultúra, technika és tervezés tantárgyból félévenként, valamilyen gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva;
- a többi tantárgy esetében pedig egy-egy témakörön belül.

(A testnevelés követelményeinek elsajátítását gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.)

A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola Helyi Tantervében előírt követelményekhez; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött-e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest.

Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái

Az elméleti jellegű tantárgyakból történő írásbeli beszámoltatás formái:

- az előzetes ismereteket és készségeket felmérő **diagnosztikai**;
- a tanítás folyamatába illesztett, a tanítás pillanatnyi eredményességét felmérő **formatív**;
- a témakör lezárása után íratott, **szummatív** jellegű, egész órás számonkérések.

A diagnosztikai és formatív dolgozatok funkciója a felmérés, a pedagógus előzetes és folyamatos tájékozódása a már átadott vagy átadás alatt lévő ismeretek elsajátításának színvonaláról. A tanulás és a tanítás eredményességét is méri.

A diagnosztikai felmérések eredményét nem lehet beszámítani a tanuló értékelésébe, a formatív dolgozatokét csak kellő mérlegeléssel, indokolt esetben és csekély súllyal.

A tanulói írásos beszámolók százalékos értékelésének alapja a feladatsor itemekre (legkisebb gondolati, illetve ismereti egységekre) bontott javítókulcsa.

Ha a feladatsor nem kifejezetten ismeretfelmérő típusú, akkor lehetőség szerint tartalmaznia kell gondolkodásra serkentő, problémamegoldást igénylő feladatokat is.

A tanulók eredményes felkészülésének érdekében **egy tanítási napon belül** egy-egy osztály **legfeljebb kettő** szummatív jellegű (témazáró vagy év végi felmérő) dolgozatot írhat. Az ilyen dolgozatok tervezett idejét az elektronikus napló megfelelő rovatába egy héttel korábban be kell jegyezni, és a tanulókkal is közölni kell.

A szummatív felmérések tartalmát és formáját a munkaközösségeknek egyeztetniük kell. A tanulás pillanatnyi eredményességét felmérő (formatív) írásbeli dolgozat csoportosan vagy egyénileg, előzetes bejelentés és napi korlátozás nélkül is íratható. Az ilyen dolgozatok egyetlen, jól körülhatárolt és szűken meghatározott ismeretkört vagy készséget mérhetnek a tanóra kisebb részében.

A diagnosztikai, valamint a szummatív mérést célzó dolgozatokat az iskola, illetve az azt megírató pedagógus (a javítókulcsokkal együtt) – az iskola irattárában – egy évig őrzi, azokat a szülő vagy a tanuló kérésére megtekintésre és konzultációra átadja.

Az írásbeli beszámoltatások tartalmát csak a helyi tantervben megfogalmazott ismeretanyag adhatja, célja kizárólag az abban szereplő készségek mérése lehet. Lehetőséget kell adniuk a tantárgyi minimális követelményszintet elsajátító tanulók számára az elégséges érdemjegy elérésére, ugyanakkor ismeretanyagukban és a készségek mérésében kellően differenciáló jellegűnek kell lenniük.

3.10 A tanuló tanulmányi munkájának értékelése

A tanulók tanulmányi munkájának **értékelése** és **minősítése** az egyes évfolyamokon alábbiak szerint történik:

Az **1. évfolyamon** minden tantárgy esetében csak szöveges **értékelést** alkalmazunk az egyes tantárgyakhoz készült **értékelő lapok** segítségével.

Az **1. évfolyamon félévkor és év végén**, valamint a **2. évfolyamon félévkor** a tanulók teljesítményét, előmenetelét szöveges minősítéssel értékeljük.

Tantárgyanként, részterületenként a szöveges minősítés – a tanuló teljesítményétől függően – a következő lehet:

- KIVÁLÓAN TELJESÍTETT
- JÓL TELJESÍTETT
- MEGFELELŐEN TELJESÍTETT
- FELZÁRKÓZTATÁSRA SZORUL

A 2. évfolyam év végén, valamint a 3-8. évfolyamokon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük az adott időszak során szerzett **érdemjegyek** és a tanuló év közbeni **tanulmányi munkája** alapján.

A tanulói teljesítmény értékelésének érdemjegyei (osztályzatai) és tartalma a következők:

jeles (5)	Ha a tanuló a helyi tanterv követelményeit megbízhatóan elsajátította, tudását alkalmazni is képes.
jó (4)	Ha a tanuló kevés hibával elsajátította a helyi tanterv követelményeit, tudását kisebb bizonytalanságokkal alkalmazni is tudja.
közepes (3)	Ha a tanuló a követelményeket pontatlanul, több hibával, felszínesen teljesíti, tudását csak nevelői segítséggel tudja alkalmazni.
elégséges (2)	Ha a tanuló a tantervnek csak minimális, a tovább haladáshoz éppen elegendő részét sajátította el, kizárólag nevelői segítséggel képes önálló munkavégzésre.
elégtelen (1)	Ha a tanuló a helyi tanterv követelményeinek minimum szintjét sem sajátította el, nem rendelkezik a tovább haladáshoz szükséges ismeretekkel, önálló munkavégzésre nevelői segítséggel sem képes.

Az érdemjegyek súlyozása

- A legfajsúlyosabb érdemjegyek a témazáró dolgozatok jegyei. Ezek a félévi és az év végi osztályzatok kialakításánál kétszeres súllyal (szorzóval) szerepelnek.
- Legkevésbé fajsúlyosak a szorgalmi, a gyűjtőmunka jegyei. Ezeket azonban a kerekítésnél figyelembe vesszük.

A tanuló munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tanulónak minden tantárgyból témakörönként legalább egy teljesítményre vonatkozó érdemjegyet kell szereznie. Ha a témakör tanítása hosszabb időt vesz igénybe, minden tanuló munkáját **havonta legalább egy** – írásbeli vagy szóbeli – érdemjeggyel kell értékelni. **A heti 1 órás tantárgyak esetében a tanév során átlagosan kell meglennie a havi 1 érdemjegynek.**

Osztályzattal történő értékeléskor a félévi és az év végi osztályzatot az adott félév során szerzett érdemjegyek és a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.

A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító szaktanár értesíti az elektronikus naplón és a tájékoztató füzetten keresztül, melynek bejegyzéseit az osztályfőnök kéthavonta ellenőrzi.

A kiemelt tanügyi dokumentumok (elektronikus napló, ellenőrző) vezetését az igazgató-helyettes minden hónap 10. napját követő időszakban ellenőrzi. Az ellenőrzés megállapításairól tájékoztatja a pedagógusokat.

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékeléskor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyre történő átváltására a következő táblázat az irányadó.

Alapkészséget felmérő, minimum követelményeket mérő dolgozat esetén

Teljesítmény	Érdemjegy
0-50%	elégtelen (1)
51-60%	elégséges (2)
61-79%	közepes (3)
80-90%	jó (4)
91-100%	jeles (5)

Témazáró, félévi-, év végi felmérések esetén

Teljesítmény	Érdemjegy
0-33%	elégtelen (1)
34-50%	elégséges (2)
51-75%	közepes (3)
76-90%	jó (4)
91-100%	jeles (5)

3.11 A magatartás, szorgalom minősítésének követelményei és formája

A tanulók **magatartásának** értékelésénél és minősítésénél az 1-8. évfolyamon az alábbi érdemjegyeket, illetve osztályzatokat alkalmazzuk:

- **példás (5)**
- **jó (4)**
- **változó (3)**
- **rossz (2)**

A tanuló magatartását az 1. évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti. A 2-8. évfolyamon a tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjeggyel értékeli. A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök – az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján – állapítja meg. Kérdéses esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

A magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- a tanórákon és a tanórákon kívül példamutatóan, rendesen viselkedik;
- kötelességtudó, feladatait teljesíti;
- önként vállal feladatokat és azokat maradéktalanul teljesíti;
- tisztelettudó;
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik;
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz;

- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet;
- nincs írásbeli figyelmeztetése vagy intője.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- a tanórákon és a tanórákon kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik;
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti;
- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízott munkát a tőle elvárható módon teljesíti;
- az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt;
- nincs írásbeli intője.

Változó (3) az a tanuló, aki:

- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be;
- a tanórákon és a tanórákon kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik;
- feladatait gyakran hiányosan, illetve nem minden esetben teljesíti;
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva;
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik;
- igazolatlanul mulaszt;
- nincs igazgatói intője.

Rossz (2) az a tanuló, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti;
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti;
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen;
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik;
- társai testi épségét, lelki harmóniáját veszélyezteti;
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza;
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt;
- igazgatói intővel rendelkezik.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

58. § (1) A tanuló **szorgalmának** értékelésénél és minősítésénél az 1-8. évfolyamon az alábbi érdemjegyeket, illetve osztályzatokat alkalmazzuk:

- **példás (5)**
- **jó (4)**
- **változó (3)**
- **hanyag (2)**

A tanuló szorgalmát az 1. évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti. A 2-8. évfolyamon a tanuló szorgalmát az osztályfőnök minden hónap végén érdemjeggyel értékeli. A szorgalom félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök – az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján – állapítja meg. Kérdéses esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

A **szorgalom** értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi;
- a tanórákon aktív, szívesen vállal szorgalmi feladatokat és azokat is maradéktalanul elvégzi;
- munkavégzés tekintetében pontos, megbízható;
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként és eredményesen vesz részt;
- tiszta, rendes taneszközökkel dolgozik, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik;
- a tanórákon többnyire aktív;
- szorgalmi feladatot, tanórán kívüli foglalkozásokon vagy versenyeken való részvételt önként nem, vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti;
- tiszta, rendes taneszközökkel dolgozik.

Változó (3) az a tanuló, akinek:

- tanulmányi eredménye elmarad képességeitől;
- a tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti;
- a felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik;
- az érdemjegyei, osztályzatai több tárgyból is romlanak;
- az önálló munkája figyelmetlen, aki a tanórákon többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelet mellett dolgozik.

Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében;
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg;
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen;
- feladatait többnyire nem végzi el;
- hiányos felszereléssel, rendetlen taneszközökkel érkezik az iskolába;
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül;
- félévkor vagy év végén valamely tantárgyból elégtelen érdemjegyet szerez.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

3.12 A tanulók jutalmazásának elvei

A nemzeti köznevelésről szóló törvény 58. § (1) bekezdése alapján az a tanuló, aki a tőle elvárhatónál jobb teljesítményét nyújt, jutalmazható.

Az iskola dicséretben részesíti, illetve jutalmazza azt a tanulót, aki képességeihez mérten:

- tanulmányi munkáját kiemelkedően végzi;
- szorgalma kitartó, vagy példamutató közösségi magatartást tanúsít;

- színvonalas és eredményes kulturális tevékenységet folytat;
- kimagasló sportteljesítményt ér el;
- jól szervezi és irányítja a közösségi életet, kiváló eredménnyel záruló együttes munkát végez, vagy egyéb módon hozzájárul az iskola jó hírnevéhez.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát és a példamutatóan egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben kell részesíteni.

Elismerés szóban és írásban adható. Az írásbeli dicséretet a tájékoztató füzetbe és az elektronikus napló megfelelő rovatába be kell jegyezni. A dicséretben és elismerésben részesített tanulók nevét közzé kell tenni az intézmény honlapján és a közösség előtt ki kell hirdetni.

Az írásbeli dicséret formái:

- szaktanári dicséret
- osztályfőnöki dicséret
- igazgatói dicséret
- nevelőtestületi dicséret

Az egész tanév folyamán kiemelkedő eredményt elérő tanulók tantárgyi, szorgalmi és magatartási dicséretét a bizonyítványba is be kell vezetni. Ennek szövege: „Kimagasló tanulmányi eredményéért (és példamutató magatartásáért / szorgalmáért) nevelőtestületi dicséretben részesült.” Az intézményi szinten kimagasló teljesítményt nyújtó tanulók igazgatói és nevelőtestületi dicséretét – a tanévzáró ünnepély nyilvánossága előtt – az iskola oklevéllel is elismeri.

Az arra érdemes nyolcadik osztályos tanulók tevékenységét az iskola - ballagásuk alkalmával - **tárgyjutalom** adományozásával ismeri el. A nyolc éven át az iskolában tanuló, az alsóbb évfolyamosok számára is követendő példát jelentő tanulókat a nevelőtestület **Szent Miklós-díj**ban részesítheti.

A nevelőtestületi dicsérettel, valamint a tantárgyi dicséretekkel rendelkező tanulók, a tanulmányi, kulturális és sportversenyek győztesei, a kiemelkedő hitéleti tevékenységet prezentáló és az iskola jó hírét egyéb módon öregbítő tanulók könyvjutalomban részesülnek.

A csoportos dicsérettel rendelkező tanulóközösség tagjait az iskola jutalmazhatja oly módon, hogy a különböző iskolai rendezvényeken és kirándulásokon való részvételi költség egészét vagy egy részét átvállalja.

3.13 Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Tanulói jogviszony jelentkezés alapján, a **6.** (vagy **7.**) **életévét** adott év **augusztus 31. napjáig** betöltő gyermek esetében **felvétellel** keletkezik. *(Nkt. 50. § (1) bekezdés) Nkt. 45. § (2): „Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget korábban eléri, a Kormányhivatal a szülő kérelmére szakértői bizottság véleménye alapján engedélyezheti, hogy a gyermek hatéves kor előtt megkezdje tankötelezettségének teljesítését.”*

Felvételi vizsga (20/2012 EMMI rendelet 22. § (5) bekezdése) általános iskolában nem szervezhető *(Nkt. 50. § (3) bekezdés)*, de egyházi fenntartású intézményként a tanulók

felvételénél és átvételénél **előfeltétel lehet**, a római katolikus vallás tanításainak, a keresztény értékrendnek az elfogadása. (*Nkt. 31. § (2/a) bekezdése*)

Az általános iskola első évfolyamára történő beiratkozás időpontját az igazgató hirdeti ki, figyelembe véve a magasabb jogszabályokban kijelölt beiratkozási időpontokat.

Tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre, de az iskola helyiségeinek használata, a szociális támogatások igénybevételének feltétele az első tanév megkezdése.

Az iskola első évfolyamára történő beiratkozáskor be kell mutatni:

- a gyermek nevére kiállított **személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt**;
- a gyermek **születési anyakönyvi kivonatát**;
- a szülő **személyi igazolványát, lakcímkártyáját**;
- ha készült korábban, a **nevelési tanácsadó szakvéleményét**;
- a **TAJ hatósági igazolványt**;
- az **iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolást**,
- az állami támogatások (étkezés) igénybevételéhez szükséges igazolásokat.

A jelentkezés elutasításáról az igazgató a szülőt (gondviselőt) írásban értesíti a jelentkezést követő hét munkanapon belül.

Az iskola **második-nyolcadik évfolyamára** jelentkező tanulók **felvételéről**, valamint a **különbözeti vizsga szükségességéről** – a szülő kérésének, a tanuló korábbi tanulmányi eredményének, magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra, osztályba járó tanulók létszámának figyelembevételével, az előző iskolában keletkezett dokumentumok (pl. bizonyítvány vagy ellenőrző, magyar és matematika órai füzetek, stb.) bemutatásával – az iskola igazgatója dönt. Az átvétel előfeltétele még az iskolai **Házirend**, az **Etikai kódex**, valamint a **Szülői együttműködési nyilatkozat** elfogadása, illetve aláírása.

Elfogadott kérelem esetén az iskola **hivatalos nyomtatványon értesíti az előző iskolát** a gyermek iskolaváltoztatásáról.

A második - nyolcadik évfolyamba **átvett tanulónak szintfelmérő vizsgát** kell tennie **idegen nyelvből** és azokból a tárgyakból, amelyeket **előző iskolájában** (a bizonyítvány bejegyzése alapján) **nem tanult**. Amennyiben a tanuló valamely tantárgyból a szintfelmérő vizsgán az előírt követelményeknek **nem felel meg**, a vizsgát az adott tantárgyból **két hónapon belül megismételheti**. Ha az ismételt vizsga teljesítménye újból nem megfelelő, az adott tantárgyból **felzárkóztató foglalkozáson köteles részt venni**.

Szünetel a tanulói jogviszonya annak a tanulónak, aki **külföldön** folytat tanulmányokat. (*Nkt. 56. § (2) bekezdés*) Visszatérésekor **különbözeti vizsgát**, illetve **osztályozó vizsgát** kell tennie a félévi, illetve tanév végi minősítés megszerzéséhez. Amennyiben ez a tartózkodás az egy évet meghaladja, a visszatérést követően a külföldi **elismert iskolai minősítés** alapján csak a szükséges tantárgyakból (**magyar nyelv és irodalom, történelem** stb.) kell vizsgákat tennie. A tanulói jogviszony szünetelésének időtartamát az iskolai és tanulói **dokumentumokban rögzíteni kell**.

Az egyéni tanrend alapján létesült jogviszonya – az akár szülői kérésre, akár orvosi igazolás alapján jött létre – **nem szűnik meg**, a tanuló élhet a jogviszonyból fakadó jogokkal, a kötelezettségek pedig – állapotának és helyzetének figyelembevétele mellett – rá is vonatkoznak. Félévi és év végi minősítése céljából **osztályozó vizsgát** kell tennie.

Kilépés, tanulói jogviszony megszűnése, megszüntetése

A közoktatási intézményben a köznevelési törvény értelmében megszűnik a tanulói jogviszony, ha:

- a tanulót egy másik iskola átvette az átvétel alapján;
- az utolsó évfolyam (8.) elvégzéséről szóló bizonyítvány kiadásának napján;
- a tankötelezettség utolsó éve szorgalmi idejének utolsó napján, ha a tanuló tanulmányait nem kívánja tovább folytatni.

3.14 Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek, témanapok, témahetek, projektoktatás

Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából a tanulók számára projekt heteket, projekt napokat szervezhetnek.

A projektoktatás során a témaegységek feldolgozása, a feladat megoldása a tanulók érdeklődésére, a tanulók és a pedagógusok közös tevékenységére, együttműködésére épül a probléma megoldása és az összefüggések feltárása útján. Ennek során – elsősorban – a tantárgyi rendszerbe nehezen beilleszthető ismeretek feldolgozása történik egy-egy témakör köré csoportosítva a gyerekek aktív részvételével zajló közös, sokféle tevékenységre építve.

Iskolánkban rendszeresen, lehetőség szerint évente ismétlődnek a projekt napok,hetek:

- egészségvédelem (egészség hét),
- iskolánk névadója (Szent Miklós hét)

Intézményünk minden évben csatlakozik az országosan meghirdetett témahetekhez.

A projekt napok, hetek az intézmény éves munkatervében szerepelnek.

3.15 Az otthoni, napköziotthonos, tanulószobai felkészülés elvei és korlátai

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

- a házi feladatok legfontosabb feladata a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (készség- és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása;
- a napköziotthonos nevelés és oktatás során, a délutáni önálló tanulás keretében az iskolában, nevelői irányítással, mennyiségi – indokolt esetben minőségi – ellenőrzéssel készítik el házi feladataikat;
- tanulószobás tanulóinknak lehetőség szerint el kell készülniük a házi feladattal, az írásbeli feladatok elkészítését kell előnyben részesíteni;

- amennyiben a szülő kezdeményezi gyermeke délutános egyéb foglalkozásokon való részvételét, abban az esetben az elmaradt feladatokat otthon kell pótolni. (Ez egyben feltétele is a tanulók részvételének.);
- a napköziotthonban és a tanulószobán a napi felkészülés ideje nem lehet több 2x45 percnél;
- a tanulók eltérő képességeit figyelembe véve törekedjünk a differenciált házi feladat adására;
- tekintettel kell lenni a tanulók pihenésére, programjaira, ezért tanulóink hétvégére (szombatra, vasárnapra), valamint a tanítási szünetek idejére nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot;
- a nagyobb terjedelmű feladatok (pl. verstanulás, fogalmazás, kiselőadás, gyakorlati munkák stb.) teljesítésére arányosan több időt (munkanapot) kell biztosítani;
- a versenyre készülő, a tantárgy iránt aktívan érdeklődő tanulókat kérésük alapján szorgalmi feladattal segítjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk;
- az iskolai szünet időtartamára adhatók fel kötelező olvasmányok;
- a házi feladat elvégzésének hanyagságból történő mulasztását pedagógiai eszközökkel, módszerekkel büntetjük. Ez lehet feleltetés, pótfeladat kijelölése, a házi feladathoz hasonló feladat akár dolgozat formájában.
- Az **1-4. évfolyamos** tanulók otthoni felkészülésre (gyakorlásra, elmélyítésre) **legfeljebb egy óra alatt** elolvasható és megoldható feladatot kaphatnak.
- Az **5-6. évfolyamon** az **egy tantárgyból** feladható házi feladat megtanulásának, elkészítésének időtartama nem haladhatja meg a **fél órát**. A tanulók órarendjét és napi házi feladatait úgy kell meghatározni, hogy a következő tanítási napra történő felkészülésük **másfél óra alatt** megvalósítható legyen.
- A **7-8. évfolyamon** az **egy tantárgyból** feladható házi feladat megtanulásának, elkészítésének időtartama nem haladhatja meg a **fél órát**. A tanulók órarendjét és napi házi feladatait úgy kell meghatározni, hogy a következő tanítási napra történő felkészülésük **két óra alatt** megvalósítható legyen. Ezen elvárás teljesülését, betartását az osztályfőnök koordinálja.

3.16 A magasabb évfolyamba lépés feltételei

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az iskola helyi tantervében – az **adott évfolyamra** és **minden tantárgyra** – meghatározott követelményeket legalább **elégséges (2)** szinten teljesítette. **Javítóvizsgát** tehet az a tanuló, aki **legfeljebb három tantárgyból** kapott **elégtelen (1)** osztályzatot.

A tanulónak **minden tantárgyból legalább az "elégséges"** év végi osztályzatot kell megszereznie a tovább haladáshoz.

Ha a tanuló a tanév végén **háromnál több tantárgyból szerez elégtelen osztályzatot, évfolyamot ismételni köteles.**

A tanítók és a szaktanárok a tanév folyamán a tanulók teljesítményét, előmenetelét – az első évfolyam egésze és a második évfolyam első féléve kivételével – **rendszeresen érdemjeggyel értékelik**, félévkor és a tanítási év végén az **érdemjegyek** és az **évközi teljesítmény alapján** meghatározott – **osztályzattal minősítik.**

A tanítók és a szaktanárok által megállapított **év végi tantárgyi osztályzatok** alapján a **nevelőtestület dönt** – az osztályozó értekezleten – a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről.

Az iskola igazgatója **a szülő kérésére** legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola **első évfolyamának** megismétlését akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket **sikeresen teljesítette**. (Nkt. 57. § 1. bek.)

A tanulót, amennyiben egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a **szakértői bizottság véleménye alapján** az igazgató mentesíti az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól és ehelyett **szöveges értékelés és minősítés alkalmazását** írja elő.

Amennyiben egy tanítási évben a tanuló igazolt és igazolatlan mulasztásai meghaladják a 250 tanítási órát, **vagy** egy adott tantárgyból a tanítási órák 30 %-át, és emiatt **érdemjegyek alapján nem értékelhető**, a tanév végi minősítéséhez **osztályozó vizsgát** kell tennie.

3.17. A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése, képzése

A sajátos nevelési igényű tanulók fogyatékoságának típusához és fokához igazodó fejlesztési programok a Képességvizsgáló szakvéleménye alapján, személyre szabottan készülnek. Ezek az iskolai fejlesztési felelős SNI-s tanulókra vonatkozó dokumentációjának részét képezik.

3.18 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Tanulóink egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért iskolánk kiemelt feladatának tartja a szociálisan hátrányos körülmények között élő tanulók problémáinak kezelését, veszélyeztetettségének megelőzését, megszüntetését.

E feladatokat az alábbiakban határozzuk meg:

Iskolánk:

- biztosítja a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelését, elfogadóbb, toleránsabb háttérrel biztosítva ezzel számukra.
- törekszik arra, hogy a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő diákjainkat bevezesse a közösségi életbe, elősegítve integrációjukat.

Az esélyegyenlőség biztosítását az alábbi területekre kiterjedően értelmezzük:

- a nevelésbe/oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a jelentkezési kérelmek elbírálása,
- a nevelés/oktatás körülményeinek megállapítása, a követelménytámasztás,
- a teljesítmény értékelése,
- a neveléshez/oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele,
- pályaorientációs tanácsadás.

Esélyegyenlőségi célkitűzések intézményünkben

- olyan körülményeket kell kialakítanunk, hogy megvalósuljon
  - a megkülönböztetés megszüntetése,
  - az egyenlő bánásmód,
  - az emberi méltóság tiszteletben tartása,
  - a társadalmi szolidaritás.

Cél	Helyzet- elemzés	Intézkedés	Felelős	Határidő	Indikátor rövidtávon	Indikátor középtávon	Indikátor hosszútávon
Egészségügyi okból magántanulók az adott tanévet eredményesen el tudják végezni.	Egyéni munka- rend alapján ta- nulók számbavé- tele	Foglalkozási terv, vizsgaterv elkészítése	Igazgató	Szeptember 15.	Szaktanár készítse el a tanulóra vonatkozó haladási tervet.	Adott tanév sikeres befejezése.	A tanuló képes legyen visszailleszkedni a nappali rendszerű oktatás- ba
Pontos képet kapjon az iskola az SNI tanulók számáról.	SNI tanulók fel- mérése	Szakértői vélemények áttekintése, családláto- gatások Új vizsgálatok kérése.	Fejlesztési fele- lős, osztályfő- nők	Szeptember 15. Folyamatos.	Felzárkóztató prog- ramok eredményes- ségének vizsgálata.	Adott tanév sikeres befejezése.	Nyomon követés.
Pontos képet kapjon az iskola az SNI tanulók és HH/HHH tanulók létszámáról.	Hátrányos/ hal- mozottan hátrá- nyos helyzetű tanulók felmérése	Szakértői vélemények áttekintése, családláto- gatások. Szülők tájé- koztatása.	Igazgató, osz- tályfőnők, gyermekvédelmi felelős	Szeptember 15. Folyamatos.	Felzárkóztató prog- ramok eredményes- ségének vizsgálata. Kérdőívek kitölté- se.	Adott tanév sikeres befejezése. HHH-s tanulók folyamatos nyomon követése.	Nyomon követés. Eredmények vizs- gálata.
Bukások számának csökkentése	Évfolyam- ismétlők fejleszt- tése	Felzárkóztató progra- mok indítása	Igazgató, taní- tók, szaktanárok	Folyamatos.	Egyéni fejlesztő programok kidol- gozása	Adott tanév sikeres befejezése	Nyomon követés
Tanulásban akadá- lyozottak eredmé- nyes fejlesztése	Fejlesztő foglal- kozásra szoruló tanulók ellátása	Részképességek feltá- rása, fejlesztés.	Fejlesztő- pedagógusok, gyógypedagógus	Szeptember 30. illetve folyamatos.	Felzárkóztatást segítő programok kidolgozása.	Diagnosztikus mérések eredmé- nyeinek vizsgálata.	Kompetencia mé- rés eredményei.
Az érettségít adó középiskolákba való jelentkezések növe- lése.	Továbbtanulás	Szülők széleskörű tájé- koztatása.	Igazgató, pálya- választási fele- lős, osztályfő- nők	Tanév első féléve.	Eddigi beiskolázási eredmények vizs- gálata.	Egyre többen je- lentkezzenek érett- ségít adó középis- kolákba.	Nyomon követés.
A gyerekek jól érez- zék magukat az iskolában, a szülők elégedettek legye- nek.	Iskolai légkör szinten tartása, javítása	Minőségi munka Szü- lők, tanulók széles körű tájékoztatása, változatos programok biztosítása.	Tantestület	Folyamatos ellen- őrzés.	Az ellenőrzés eredményeinek vizsgálata.	Éves Munka- tervben a tanulói, szülői igények figyelembe vétele.	Nyomon követés, fejlesztés.

3.19 A Pedagógiai Program érvényessége, módosítása

A Pedagógiai Program érvényességi ideje:

- Az iskola 2020. szeptember 1. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját a Pedagógiai Program alapján.

A Pedagógiai Program értékelése, felülvizsgálata:

- A Pedagógiai Programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja, a tanév végén értékeli a megvalósulását.

A Pedagógiai Program módosítása:

- A Pedagógiai Program módosítására javaslatot tehet:
  - az iskola Fenntartója;
  - az iskola igazgatója;
  - a nevelőtestület bármely tagja.
- A Pedagógiai Program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az a Fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé. A módosított Pedagógiai Programot a jóváhagyást követő tanév szeptember első napjától kell bevezetni.

A Pedagógiai Programot a nevelőtestület a 2020. 03. 12.-én tartott értekezletén elfogadta.

Nagykarácsony, 2020. 03. 12.

.....
Orbán Istvánné
igazgató